

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av livsmedelslagen och av 15 och 23 § i veterinärvårdslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att livsmedelslagen ändras på grund av de nationella ändringsbehov som framkommit i det praktiska tillsynsarbetet samt till följd av vissa ändringar som företagits i Europeiska unionens livsmedelslagstiftning.

Syftet med propositionen är att de risker som hänför sig till livsmedelssäkerheten i högre grad ska beaktas i samband med verkställigheten av lagen och att minska företagarnas administrativa börda. När det gäller tillsynen över livsmedelslokaler förskjuts tyngdpunkten i förhandstillsynen från ett godkännandeförfarande till ett anmälningsförfarande. Förfarandet med godkännande av livsmedelslokaler slopas i fråga om verksamhet som är av mindre betydelse med tanke på befolkningens hälsa. Samtidigt föreslås att den flexibilitet i tillsynen som Europeiska unionens hygienlagstiftning möjliggör när det gäller lokal verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten ska utnyttjas i större utsträckning än nu. Det ska fortfarande föreskrivas om egenkontrollförpliktelsen på lagnivå, men godkännandet av planerna för egenkontroll slopas. Livsmedelsföretagarna, med undantag av primärpro-

duktionsföretagarna, åläggs att offentliggöra den inspektionsberättelse över livsmedelslokalen som myndigheten för livsmedelstillsyn utfärdat. Det föreslås att tillsynen görs öppnare genom att resultaten av myndigheternas bedömning av verksamheten offentliggörs.

Det föreslås att arbetsfördelningen mellan staten och kommunen när det gäller livsmedelstillsynen ändras så att godkännandet av små slakterier och av inrättningar för vilthantering och köttbesiktningen och övervakningen i dem överförs från kommunerna till staten. I anslutning till ordnandet av köttbesiktningen föreslås ändringar även i 15 och 23 § i veterinärvårdslagen. Bestämmelserna om kött av frilevande vilt ändras så att de börjar motsvara kraven enligt EU-lagstiftningen. Avgifterna för köttbesiktning i små slakterier samt vilthanteringsanläggningar ska kunna nedsättas med statliga medel.

Dessutom föreslås att bestämmelserna om anmälan om kosttillskott och tillsynen över kompetenstestare ses över.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 september 2011.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
2.2 Bedömning av nuläget	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	16
3.1 Målsättning	16
3.2 De viktigaste förslagen	19
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	25
4.1 Ekonomiska konsekvenser	25
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	27
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	28
DETALJMOTIVERING	32
1 LAGFÖRSLAG	32
1.1 Livsmedelslagen	32
1.2 Veterinärvårdslagen	40
2 IKRAFTTRÄDANDE	40
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	40
LAGFÖRSLAG	41
1. Lag om ändring av livsmedelslagen	41
2. Lag om ändring av 15 och 23 § i veterinärvårdslagen	51
BILAGA	52
PARALLELLTEXT	52
1. Lag om ändring av livsmedelslagen	52
2. Lag om ändring av 15 och 23 § i veterinärvårdslagen	75

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I statsrådets handlingsprogram för minskning av företagens administrativa börda (12.3.2009) har staten förbundit sig att minska den administrativa bördan med en fjärdedel från 2006 till utgången av 2012. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde är prioriterade områden när det gäller att minska den administrativa bördan ansökningarna om jordbruksstöd samt tryggheten av livsmedelssäkerheten. När det gäller livsmedelssäkerheten bedöms den största bördan hänföra sig till förfarandet med godkännande av livsmedelslokaler samt bokföringsskyldigheterna i anslutning till genomförandet av egenkontrollen. Egenkontrollförpliktelserna och de krav som hänföra sig till den baserar sig till största delen på EU-lagstiftningens krav och dessa krav kan därför i princip inte upphävas. Omfattningen av förhandsgodkännandet av livsmedelslokaler i Finland är däremot till stor del en nationell lösning och sålunda kan omfattningen av detta krav också ändras nationellt. Också skyldigheten att förhandsgodkänna planerna för egenkontroll är ett nationellt krav. Detta krav kan också anses rimma illa med principerna på unionsnivå och de internationellt harmoniserade principerna för egenkontroll. Jord- och skogsbruksministeriet har låtit utvärdera den administrativa börda som livsmedelssäkerheten medför för livsmedelsföretagen våren 2010.

Godkännandet och övervakningen av slakterier, små slakterier, renslakterier och inrättningar för vilthantering samt köttbesiktningen i dessa är splittrat på tre olika myndigheter, Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten. I flera utredningar har konstaterats att detta inte garanterar ett rättvist bemötande av företagarna. Särskilt övervakningen av små slakterier och kvaliteten på köttbesiktningen i dem varierar mycket beroende på i vilken kommun de är belägna, vilket försätter småslakteriföretagarna i en olivvärdig ställning.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Riskbaserad livsmedelslagstiftning och livsmedelstillsyn

De centrala principerna för Europeiska unionens livsmedelslagstiftning presenteras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, nedan allmänna livsmedelsförordningen. Enligt artikel 6 i förordningen ska livsmedelslagstiftningen bygga på riskanalys och i riskhanteringen ska hänsyn tas till resultaten av riskbedömningen. Livsmedelstillsynen berörs av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, nedan kontrollförordningen, och enligt artikel 3 i den ska riskbaserad offentlig kontroll genomföras regelbundet och så ofta som är lämpligt. Också i unionens lagstiftning om livsmedelshygien betonas att kraven och åtgärderna ska anpassas enligt de konstaterade riskerna.

I livsmedelslagen framgår att verksamheten är riskbaserad framför allt i 10, 16 och 48 §. Genom att slopa inledningen av livsmedelslokaler i olika undergrupper och genom att låta i regel alla lokaler börja omfattas av samma godkännandeförfarande strävade man när livsmedelslagen stiftades särskilt efter att framhäva att riskerna ska fördelas mellan lokalerna som ett slags kontinuum. I 13 § 2 mom. intogs dessutom en särskild bestämmelse om verksamhet som i princip är förenad med låg risk och beträffande vilken godkännande av livsmedelslokal inte förutsätts.

Lagstiftningen om livsmedelstillsatser, aromer som används i livsmedel och livsmedelsenzym

I 3 § i livsmedelslagen föreskrivs om genomförandet av och tillsynen över Europeiska unionens lagstiftning som hör till lagens tillämpningsområde. I paragrafen uppräknas de förordningar tillhörande Europeiska unionens livsmedelslagstiftning vilka tillämpas direkt som sådana men som kräver nationella genomförandeåtgärder.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 om livsmedelstillsatser, nedan tillsatsförordningen, trädde i kraft den 20 januari 2009 och den började tillämpas den 20 januari 2010. Tillsatsförordningen ersätter fyra EU-rättsakter om tillsatser. De detaljerade bilagor om användningen av tillsatser som ingår i dessa rättsakter förblir dock i kraft tills vidare. Genom tillsatsförordningen preciserades och ajourfördes de principer som ska iakttas i fråga om godkännande och användning av tillsatser. Det företogs inga stora principiella ändringar jämfört med de tidigare rättsakterna. De rättsakter som gäller krav på tillsatsernas renhet förblev i kraft.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1334/2008 om aromer och vissa livsmedelsingredienser med aromgivande egenskaper för användning i och på livsmedel och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, förordningarna (EG) nr 2232/96 och (EG) nr 110/2008 samt direktiv 2000/13/EG, nedan aromförordningen, trädde i kraft den 20 januari 2009. Genom aromförordningen upphävs de gamla aromrättsakterna den 20 januari 2011. En unionsförteckning upprättas över godkända aromämnen, när säkerheten i fråga om samtliga cirka 2800 aromämnen som används för närvarande har utvärderats. Målet är att förteckningen ska träda i kraft i början av 2011. Aromförordningen ålägger myndigheterna att följa förbrukningen och användningen av de aromämnen som godkänts för användning.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1332/2008 om livsmedelsenzym och om ändring av rådets direktiv 83/417/EEG, rådets förordning (EG) nr 1493/1999, direktiv 2000/13/EG, rådets direktiv 2001/112/EG samt förordning (EG) nr

258/97, nedan enzymförordningen, trädde i kraft den 20 januari 2009. Förordningens märkningskrav började tillämpas den 20 januari 2010. Det har inte tidigare funnits EU-lagstiftning om enzymer som används vid framställningen av livsmedel. I enzymförordningen föreskrivs om villkoren för att använda enzymer vid framställningen av livsmedel. Det kommer att upprättas en förteckning över livsmedelsenzym som är godkända inom unionen, men det tar flera år att sammanställa den. I samband med att förteckning antas beslutar man från vilken tidpunkt den ska tillämpas.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1331/2008 om fastställande av ett enhetligt förfarande för godkännande av livsmedelstillsatser, livsmedelsenzym och livsmedelsaromer, nedan förordningen om godkännandeförfarande, trädde i kraft den 20 januari 2009. Förordningen om godkännandeförfarande är ny och i den bestäms om det förfarande som iakttas när man vill godkänna användningen av tillsatser, aromer eller enzymer vid framställningen av livsmedel. Ansökan om användning av ämnen skickas till Europeiska kommissionen, som begär ett yttrande från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA). När ansökan behandlas ska samhällsrelaterade, ekonomiska, traditionsrelaterade, etiska och miljörelaterade faktorer beaktas förutom en vetenskaplig riskbedömning. Kommissionen antar tillämpningsbestämmelser till denna förordning senast 24 månader efter antagandet av varje särslagstiftning på livsmedelsområdet. Förordningen om godkännandeförfarande ska tillämpas från och med den tidpunkt då varje särslagstiftning på livsmedelsområdet börjar tillämpas.

Anmälningsskyldighet i fråga om kosttillskott

I 8 § i livsmedelslagen föreskrivs om näringsmässig komplettering av livsmedel samt om de förfaranden som ska tillämpas när nya livsmedel och genmodifierade livsmedel släpps ut på marknaden.

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott, nedan direktivet om kosttillskott, jämte ändringar bestäms om kosttillskotts sammansättning och märkningar. Direktivet om kosttillskott hade genomförts i Finland genom handels- och industriministeriets förordning om kosttillskott 571/2003. I december 2009 trädde i kraft kommissionens förordning (EG) nr 1170/2009 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 beträffande förteckningarna över vitaminer och mineralämnen och former av dessa som får tillsättas i livsmedel, inbegripet kosttillskott. Kommissionens förordning tillämpas som sådan i medlemsstaterna och därför var det nödvändigt att i den nationella författningen slopa den bilaga som ingår i förordningen. Samtidigt ansågs det ändamålsenligt att utfärda en nationell författning i form av jord- och skogsbruksministeriets nya förordning om kosttillskott 78/2010, genom vilken upphävdes handels- och industriministeriets förordning 571/2003.

I direktivet om kosttillskott sägs att med tanke på kosttillskottens särskilda egenskaper bör övervakningsorganen få tillgång till ytterligare befogenheter utöver vad som normalt sett ges till sådana organ, för att de ska kunna garantera en effektiv övervakning av produkterna i fråga. Enligt artikel 10 i direktivet kan medlemsstaterna för att underlätta en effektiv övervakning av kosttillskott kräva att tillverkaren eller den som saluför produkten inom deras territorium ska informera den behöriga myndigheten om saluföringen genom att skicka in ett exemplar av den etikett som används för produkten. När direktivet om kosttillskott genomfördes i Finland genom handels- och industriministeriets förordning 571/2003, ansågs det ändamålsenligt att bestämma om skyldighet för näringsidkare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott att göra anmälan om kosttillskott till Livsmedelssäkerhetsverket. En motsvarande bestämmelse ingår också i 7 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om kosttillskott 78/2010.

Anmälan om och godkännande av livsmedelslokal samt anmälan om primärproduktionsställe

Enligt 13 § 1 mom. i livsmedelslagen ska en livsmedelslokal ha godkänts av den behöriga tillsynsmyndigheten innan verksamhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten sker. Ett villkor för att livsmedelslokalen ska godkännas är att den uppfyller kraven i 10 § i livsmedelslagen.

I 13 § 2 mom. i livsmedelslokalen ingår en förteckning med 18 punkter över verksamhetsformer beträffande vilka godkännande av livsmedelslokal enligt 1 mom. inte krävs. Utanför godkännandeförpliktelsen har ställts sådana verksamhetsformer som är småskaliga eller annars begränsade eller där livsmedelsdistributionen sker direkt från producenten till konsumenten. De risker som hänförs till sådan verksamhet kan anses vara små och det är inte nödvändigt att kräva sådan förhandstillsyn som godkännande av lokalen i fråga om dem. Av de företagare som avses i 2 mom. förutsätts en skriftlig plan för egenkontroll, men planen behöver inte godkännas på det sätt som anges i 21 §. Dessa företagare och deras personal berörs inte av kravet på kompetensintyg enligt 27 §. Företagaren ska dock se till att de som arbetar i lokalen instrueras och utbildas i livsmedelshygien på det sätt som deras arbetsuppgifter förutsätter i enlighet med punkt 1 i kapitel 12 i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, nedan allmänna förordningen om livsmedelshygien. Till övriga delar gäller kraven i livsmedelslagen samt tillsynen enligt lagen också de företagare som uppräknas i 2 mom. Av denna orsak ska livsmedelsföretagaren enligt 3 mom. innan verksamhet inleds i god tid underrätta den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn om sådan verksamhet som avses i 2 mom.

I 14 § i livsmedelslagen föreskrivs om ansökningsförfarandet för godkännande av livsmedelslokal. Om godkännande ansöks hos den myndighet som nämns i 15 § innan verksamhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs. I samband med ansökan ska en skriftlig plan för egenkontroll läggas fram för tillsynsmyndigheten. I 2 mom. hän-

visas till unionslagstiftningens krav på godkännande och registrering av livsmedelslokaler. Artikel 31 i kontrollförordningen gäller registrering och godkännande av foder- och livsmedelsanläggningar. Medlemsstatens behöriga myndigheter ska fastställa det förfarande som ska iakttas vid godkännande eller registrering. I artikel 6 i allmänna förordningen om livsmedelshygien förutsätts att varje livsmedelsföretagare ska göra anmälan om alla anläggningar som han ansvarar för, så att varje sådan anläggning kan registreras. I den nationella lagstiftningen kan förutsättas att alla livsmedelslokaler ska godkännas. I artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, nedan hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, uppräknas de livsmedelslokaler (anläggningar), som alltid ska godkännas. I artikel 31 i kontrollförordningen och i artikel 3 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ingår närmare bestämmelser om de förfaranden som hänför sig till godkännandet.

Enligt 14 § 3 mom. i livsmedelslagen utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om godkännande av livsmedelslokal genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom statsrådets förordning om livsmedelstillsyn 321/2006 har föreskrivits bl.a. om de nationella arrangemang som den unionslagstiftning som nämns i 14 § 2 mom. förutsätter.

I 14 a § i livsmedelslagen föreskrivs om anmälan om verksamheten i en godkänd livsmedelslokal. Enligt 1 mom. ska den tillsynsmyndighet som har godkänt en livsmedelslokal underrättas om att verksamheten i lokalen avbryts eller upphör och om att det sker byte av livsmedelsföretagare senast 14 dagar innan den planerade åtgärden vidtas. Enligt 2 mom. ska livsmedelsföretagaren i god tid meddela om försäljning och annan hantering av livsmedel i en mobil livsmedelslokal som godkänts eller om vilken underrättelse lämnats enligt 13 § till tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs, så att myndigheten har informationen senast fyra vardagar innan verksamheten inleds. En anmälan om en mobil livsmedelslokal som

hanterar livsmedel av animaliskt ursprung före detaljhandeln (t.ex. ett mobilt slakteri) ska dock lämnas till tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs så att myndigheten har informationen senast 14 dygn innan verksamheten inleds. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälningarna och på vilket sätt de ska göras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I 15 § i livsmedelslagen föreskrivs om myndigheter som godkänner livsmedelslokaler samt om beslut om godkännande. Enligt 1 mom. godkänner Livsmedelssäkerhetsverket slakterier och livsmedelslokaler för hantering av kött och fisk som finns i anslutning till dessa. Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier. Myndigheten för livsmedelstillsyn i den kommun där livsmedelslokalen är belägen godkänner övriga livsmedelslokaler, inklusive anläggningar, t.ex. små slakterier, inrättningar för vilthantering, mejerier och livsmedelslokaler för hantering av fisk. Lokaler som hanterar alkohol betraktas som livsmedelslokaler enligt livsmedelslagen. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården godkänner livsmedelslokaler när det gäller tillverknings- och lagringsplatser för alkohol och regionförvaltningsverket när det gäller alkoholbutiker som definieras i alkohollagen, dvs. det statliga alkoholbolagets butiker samt platser för försäljning av gårdsvin och kvass. Övriga detaljförsäljningsställen för alkohol godkänns som livsmedelslokaler av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn.

Enligt 15 § 2 mom. i livsmedelslagen fattar tillsynsmyndigheten ett överklagbart beslut om godkännande av en livsmedelslokal. Beslutet om godkännande ska fattas inom 60 dygn efter det att ärendet blev anhängigt, om inte ärendets omfattning, bristfälligheter i ansökan eller någon annan särskild orsak förutsätter en längre behandling av ärendet. Tillsynsmyndigheten kan i beslutet om godkännande ställa villkor som behövs för att förebygga hälsofaror. Enligt 3 mom. ska den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn underrätta regionförvaltningsverket och Livsmedelssäkerhetsverket om de livsmedelslokaler som myndigheten har godkänt. Regionförvaltningsverket ska underrätta

Livsmedelssäkerhetsverket om de livsmedelslokaler som det har godkänt samt underätta Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om de alkoholbutiker regionförvaltningsverket godkänt som livsmedelslokaler. Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer. Närmare bestämmelser om innehållet i beslutet om godkännande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt 22 § i livsmedelslagen ska livsmedelsföretagaren underrätta den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn om ett primärproduktionsställe och om den verksamhet som bedrivs där. Anmälan behöver dock inte göras om den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn får uppgifter om primärproduktionsstället och den verksamhet som bedrivs där från en annan myndighet. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten har fått uppgifterna. På grund av kontexten har det inte varit helt klart huruvida den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren även om att uppgifter som företagaren själv skickat in har tagits emot, eller endast om uppgifter som fås från andra myndigheter.

Med verksamhet som bedrivs på primärproduktionsstället avses sådan primärproduktion som definieras i allmänna livsmedelsförordningen, alltså t.ex. odling av livsmedelsväxter, uppfödning av djur för kött- och mjölkproduktion, fiske, jakt och mjölkning av djur. Som verksamhet som bedrivs på primärproduktionsstället anses dessutom sådan med primärproduktion sammanhängande verksamhet som beskrivs i bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien. Härmed avses primärproduktionsföretagarens hantering av primärprodukterna som inte väsentligt ändrar primärprodukternas natur, t.ex. sortering och lagring av produkterna på primärproduktionsstället samt, med vissa begränsningar, transport av produkterna från primärproduktionsstället till följande företagare i livsmedelskedjan. Överlåtelse av primärprodukter från producenten direkt till konsumenten hör inte till primärproduktionen och behöver således inte anmälas enligt 22 §, utan på överlåtelse ska tillämpas kravet på

anmälan om eller godkännande av livsmedelslokal i 13 §.

Enligt 22 § 2 mom. i livsmedelslagen utfärdas närmare bestämmelser om anmälan om primärproduktionsstället genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om kraven på primärproduktion för säkerställande av livsmedelssäkerheten (134/2006) har föreskrivits om hur och när anmälan om primärproduktionsstället ska göras samt om de uppgifter som ska lämnas i anmälan. Enligt förordningen skulle tillsynsmyndigheten inom ett år efter lagens ikraftträdande meddela primärproduktionsföretagaren om myndigheten hade fått uppgifter om företagaren. De företagare som inte fick något meddelande från den kommunala myndigheten hade tid på sig till den 1 juni 2007 att göra anmälan enligt 22 §. När lagen trädde i kraft gick man i praktiken till väga så att jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral sände uppgifter om primärproduktionsställen till de kommunala tillsynsmyndigheterna som i sin tur meddelade företagarna att de fått uppgifterna. Största delen av företagarna behövde inte göra anmälan då man på detta sätt utnyttjade de existerande registren. Sedan mars 2007 har företagarna gjort anmälan om primärproduktionsstället, liksom om ändringar i verksamheten, direkt till den kommunala tillsynsmyndigheten, eftersom kommunerna inte har haft tillgång till landsbygdsnäringsregistrets uppgifter i tillräcklig omfattning.

I förordningen har jägare som jagar frilevande vilt och de som plockar naturväxter och svamp befriats från anmälan och det har preciserats att ett renbeteslag kan lämna anmälan i stället för producenten.

Enligt 22 § i den gällande lagen ska också en privatperson som tillfälligt vill sälja t.ex. grönsaker eller frukter som han eller hon odlat göra anmälan om primärproduktion. Det samma gäller t.ex. en förening eller ett sällskap som idkar välgörenhet eller samlar in medel.

Egenkontrollförpliktelsen

I artikel 5 i allmänna förordningen om livsmedelshygien bestäms om skyldighet för

livsmedelsföretagare, dock inte primärproduktionsföretagare, att iaktta permanenta förfaranden grundande på HACCP-principerna (analys av faror och kritiska styrpunkter), dvs. egenkontroll. HACCP-principerna grundar sig på internationella normer som godkänts av Codex Alimentarius kommissionen. Enligt förordningen ska systemet för egenkontroll dokumenteras, genomföras och upprätthållas.

Enligt 19 § i livsmedelslagen ska livsmedelsföretagaren ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. I egenkontrollen ingår tillsyn över förhållandena som utförs av livsmedelsföretagaren i olika faser av produktionskedjan samt tillsyn över de krav som gäller själva livsmedlet, bl.a. kraven på sammansättning och förpackningspåskrifter. Livsmedelsföretagaren ska känna till de hälsofaror som är förknippade med livsmedlet och dess hantering och känna till de faktorer i verksamheten som kan orsaka problem med tanke på livsmedelssäkerheten och de övriga kraven i 2 kap. i livsmedelslagen. Enligt 20 § i livsmedelslagen ska livsmedelsföretagaren utarbeta en skriftlig plan för egenkontrollen (plan för egenkontroll), iaktta den och föra bok över genomförandet. Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av de kritiska faktorer som avses i 19 § samt en beskrivning av hur riskerna hanteras. Till planen för egenkontroll ska vid behov fogas en plan för provtagning och undersökning, samt information om de laboratorier som undersöker de prov som tagits inom ramen för egenkontrollen. Enligt 20 § i livsmedelslagen förutsätts inte någon plan för egenkontroll av primärproduktionsställen. Primärproduktionsstället ska dock föra bok över genomförandet av den egenkontroll som avses i 19 § i livsmedelslagen.

Enligt 21 § 1 mom. i livsmedelslagen godkänner den tillsynsmyndighet som godkänner livsmedelslokalen också planen för egenkontroll. I fråga om livsmedelsföretagare för vilkas del det med stöd av 13 § 2 mom. i livsmedelslagen inte förutsätts att livsmedelslokalen ska godkännas krävs inte heller att planen för egenkontroll ska godkännas, med undantag av livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling. En skriftlig

plan för egenkontroll krävs också av sådana livsmedelsföretagare av vilka inte förutsätts godkännande av livsmedelslokal. Enligt 2 mom. kan tillsynsmyndigheten bestämma att planen för egenkontroll ska kompletteras, förbättras eller ändras om planen inte förmår förebygga, minska eller eliminera hälsofaror, eller för att få planen att motsvara livsmedelsbestämmelserna eller för att i övrigt säkerställa att egenkontrollen fungerar. Ett godkännande av planen för egenkontroll är inte en förutsättning för inledande av verksamhet. Enligt 3 mom. anger tillsynsmyndigheten i samband med godkännandet vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta.

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

I artikel 7 i kontrollförordningen förutsätts att den offentliga kontrollen är öppen. Enligt artikel 7.1 ska den behöriga myndigheten säkerställa en hög grad av insyn när den bedriver sin verksamhet. För detta ändamål ska relevant information som innehåller av myndigheten göras tillgänglig för allmänheten. Allmänheten ska ha tillgång till information om den behöriga myndighetens kontrollverksamhet och dess effektivitet.

I den nationella livsmedelslagstiftningen finns inga bestämmelser om offentliggörande av resultaten från livsmedelstillsynen. Enligt 1 § i offentlighetslagen (621/1999) är myndighetshandlingar i princip offentliga. Enligt 9 § har var och en rätt att ta del av en offentlig myndighetshandling. Offentlighetslagen förpliktar inte myndigheterna att aktivt offentliggöra uppgifter. Enligt 20 § ska myndigheterna dock främja öppenhet i sin verksamhet.

Kompetenstestare

I 28 § i livsmedelslagen föreskrivs om kompetenstestare, som ordnar test som utvärderar den livsmedelshygieniska kompetensen hos dem som arbetar i livsmedelslokaler, s.k. kompetenstest. Utgående från kompetenstest kan arbetstagare beviljas kompetensintyg.

I 2 mom. föreskrivs om möjlighet för Livsmedelssäkerhetsverket att återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testa-

ren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser som gäller verksamheten. Enligt momentet ska en tid utsättas för kompetenstestare inom vilken bristerna kan rättas till. Godkännandet kan återkallas först efter det att tiden gått ut. Inom ramen för den nuvarande lagstiftningen kan Livsmedelssäkerhetsverket inte effektivt ingripa i verksamhet som inte uppfyller kraven och som fortsätter under den utsatta tiden.

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel.

I 15 § i livsmedelslagen föreskrivs om myndigheter som godkänner livsmedelslokaler samt om beslut om godkännande.

I 43 § i livsmedelslagen bestäms om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill. Den myndighet som godkänner anläggningen ordnar också köttbesiktningen samt övervakningen i anläggningen. I 4 mom. bestäms om de maximala mängder som får slaktas i små slakterier. Enligt 43 § 3 mom. i livsmedelslagen kan kött av frilevande vilt avsett för inhemsk konsumtion med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen besiktas av tjänsteveterinären i kommunen också på ett annat ställe än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett litet slakteri.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning 38/VLA/2006.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner stora slakterier och anläggningar för hantering av kött och fisk som finns i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket i Lappland godkänner renslakterier samt ordnar köttbesiktning och övervakning i dem i hela renskötselområdet. Anläggningar som finns i anslutning till renslakterier övervakas dock av den kommunala myndigheten. Den kommunala myndigheten godkänner små slakterier och inrättningar för vilthantering samt anlägg-

ningar i anslutning till dessa som finns på kommunens område.

I maj 2010 upptog Livsmedelssäkerhetsverkets register 19 slakterier som övervakades av Livsmedelssäkerhetsverket, av vilka 15 var slakterier för rött kött och 4 fjäderfäslakterier. Regionförvaltningsverket övervakade 19 renslakterier. De kommunala tillsynsmyndigheterna övervakade sammanlagt 60 små slakterier och inrättningar för vilthantering, av vilka 55 var små slakterier för rött kött, fjäderfä och hägnat vilt, 2 renslakterier som var godkända som små slakterier och 3 anläggningar som var godkända som enbart inrättningar för vilthantering.

Enligt Livsmedelssäkerhetsverket, Regionförvaltningsverket i Lapplands och jord- och skogsbruksministeriets informationscentral TIKEs statistik från 2009 slaktades i de slakterier som övervakades av Livsmedelssäkerhetsverket ca 268 000 nötkreatur, 9 300 får och getter, 860 hästar och 2 300 000 svin samt 52 miljoner fåglar som räknas som fjäderfä. I de renslakterier som övervakades av Regionförvaltningsverket i Lappland slaktades ca 80 000 renar och i de små slakterier som övervakades av kommunerna slaktades ca 1 500 nötkreatur, 27 600 får och getter, 27 800 svin och 339 600 fåglar som räknas som fjäderfä. I små slakterier slaktas ca 0,5 % av nötkreaturen, 1 % av svinen, 10 % av hästarna och 75 % av fåren.

I de slakterier som övervakas av Livsmedelssäkerhetsverket arbetar ca 40 besiktningsveterinärer och de bistås av ca 50 besiktningssbiträden som är anställda hos Livsmedelssäkerhetsverket. Övervakningen i slakterierna reviderades 2008 genom att det bildades 4 slakteriområden. En av de ledande besiktningsveterinärerna vid slakterierna inom respektive slakteriområde är utsedd till områdesdirektör. Av områdesdirektörens arbetsinsats är 80 % reserverad för köttbesiktning och övervakning i det slakteri där han eller hon är stationerad och 20 % för de uppgifter som ankommer på områdesdirektören. Områdesdirektören ska bl.a. se till att i området iaktas enhetliga tillvägagångssätt vid köttbesiktningen, övervakningen i anläggningarna och tillsynen över djurskyddet. Slakteriområdets direktör är närmaste chef

för besiktningveterinärerna och besiktningsträdena i området.

För köttbesiktningen och övervakningen i renslakterierna har Regionförvaltningsverket i Lappland 49 besiktningveterinärer i bisyssla anställda. Största delen (43) av dem är tjänsteveterinärer i kommunerna eller vikarier för sådana. Dessutom har 6 privatveterinärer utsetts till besiktningveterinärer.

I de flesta små slakterier och inrättningar för vilthantering utförs köttbesiktningen av tjänsteveterinärer i kommunerna. Till deras uppgifter hör också att lämna veterinärhjälp på kommunens område. I en del kommuner/samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet sköts övervakningen i små slakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem dock av en hygienveterinär som är anställd hos kommunen. Kommunerna har inga besiktningsträden anställda.

För köttbesiktningen i små slakterier användes 2009 ca 8 700 timmar (ca 6 årsverken). Här ingår också övervakningen i anläggningarna. Antalet myndighetsbesök uppgick till ca 5 000, vilket omfattar både kontroll av levande djur och köttbesiktning efter slakt. Per besök användes i medeltal 1,7 timmar för köttbesiktning.

Kött av frilevande vilt

I enlighet med EU-lagstiftningen kan kött av frilevande vilt besiktas i en inrättning för vilthantering eller i ett slakteri eller i ett litet slakteri som är godkänt för frilevande vilt. För närvarande finns det 18 anläggningar i Finland som är godkända för slakt av frilevande vilt.

Enligt 43 § 3 mom. i livsmedelslagen kan dessutom kött av frilevande vilt avsett för inhemsk konsumtion med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen besiktas av tjänsteveterinären i kommunen också på ett annat ställe än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett litet slakteri. Från dessa s.k. slaktskjul kan kött som godkänts vid köttbesiktningen levereras till godkända anläggningar, t.ex. styckningsanläggningar och köttproduktanläggningar.

Enligt 13 § 2 mom. i livsmedelslagen kan från en anmälningspliktig livsmedelslokal köttet från jaktbara vilda harar, kaniner eller

fåglar levereras för detaljförsäljning, och då krävs ingen köttbesiktning. Dessutom kan en jägare från en anmälningspliktig livsmedelslokal leverera kött av frilevande vilt direkt till konsumenten utan köttbesiktning.

Enligt 11 § i livsmedelslagen kan obesiktat kött av frilevande vilt hanteras i livsmedelslokaler vid jägares privata tillställningar.

Köttbesiktning- och övervakningsavgifter

I bilaga IV till kontrollförordningen bestäms om de minimiavgifter för köttbesiktning som myndigheterna åtminstone ska ta ut av företagarna. Nationella bestämmelser om avgifter enligt kontrollförordningen finns i statsrådets förordning om vissa avgifter för livsmedelstillsyn (1040/2007). Det föreskrivs om avgifter för tillsyn enligt livsmedelslagen i lagens 71—73 §. För statliga prestationer tas avgifter ut i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Kommunerna tar ut en avgift för sina prestationer som högst motsvarar kostnaderna för att producera prestationen. Med stöd av livsmedelslagen har en kommun dock rätt att ta ut en avgift som underskrider kostnaderna för prestationen.

Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer behovet av köttbesiktningpersonal i de slakterier som verket övervakar skilt för varje slakteri utgående från den djurart som slaktas och de mängder som slaktas. Kostnaderna tas ut till fullt belopp och de täcker köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill samt provtagningen och de administrativa kostnaderna.

Bestämmelser om avgiften för kontroll av renkött finns i statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverket (1145/2009). Av näringen tas en kontrollavgift ut som är 2 euro per kropp ökad med eventuella förhöjningar för kvälls-, natt- och veckoslutsarbete (20 % och 50 %). Avgifterna är således utjämnade mellan företagarna och de innehåller också resekostnaderna.

Kommunerna uttar ersättning för köttbesiktning och övervakning på grundval av den tid som använts för arbetet. Finlands Kommunförbund har gett kommunerna anvisningar om avgifter bl.a. genom ett cirkulär som sändes ut den 21 december 2006. Enligt

kommunförbundets utredning varierar det timpris som kommunerna debiterar mellan 25 och 50 euro, i medeltal tar kommunerna 45 euro per timme. Kommunförbundet har rekommenderat att restiderna ska ingå i timdebiteringen och på så vis utjämnas avgifterna för företag på olika håll i kommunen.

2.2 Bedömning av nuläget

Riskbaserad livsmedelslagstiftning och livsmedelstillsyn

Eftersom unionslagstiftningen på förordningsnivå gäller som sådan i Finland, betonades riskorienteringen, när man bedömer saken i efterhand, tämligen litet när den gällande livsmedelslagen bereddes. Detta har varit en faktor som bidragit till att fördröja införandet av riskbaserade förfaranden vid verkställandet av livsmedelslagstiftningen.

I förarbetena till livsmedelslagen (RP 53/2005 rd, s. 18) framfördes att resurserna för livsmedelstillsyn är knappa, framför allt på kommunal nivå. I hela landet uppskattades resursunderskottet till ca 100 årsverken. Man bedömde att resurserna skulle kunna ökas genom att i större utsträckning göra livsmedelstillsynen avgiftsbelagd samt genom att främja samarbete mellan kommunerna vid tillsynen. Enligt en utredning från Livsmedelssäkerhetsverket som gällde 2009 (Eviras publikationer 16/2010) har de resurser som använts för livsmedelstillsyn i kommuner förblivit nästan oförändrade 2002—2009, ca 280 årsverken. När man dessutom beaktar att avsevärda mål att öka produktiviteten kommer att uppställas för den offentliga sektorn under de närmaste åren, kan man anta att resurserna för den kommunala livsmedelstillsynen inte kommer att öka kännbart. Av denna orsak måste mera uppmärksamhet än tidigare fästas vid en effektiv och ändamålsenlig användning av tillsynsresurserna.

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande samt anmälan om primärproduktionsställe

Enligt den lagstiftning som gällde före den nuvarande livsmedelslagen förutsattes myn-

dighetsgodkännande av alla livsmedelslokaler som hanterade livsmedel av animaliskt ursprung med undantag av sådana detaljbutiker och storhushåll som överlämnade livsmedel av animaliskt ursprung endast direkt till konsumenten, samt första ankomstplatser. Verksamhet i dessa anläggningar fick inte inledas innan myndigheten hade fattat ett beslut om godkännande. Angående andra livsmedelslokaler skulle anmälan enligt hälsoskyddslagen (763/1994) göras till den kommunala tillsynsmyndigheten. Myndigheten behandlade anmälan och fattade beslut om den. I bägge fallen fattade myndigheten alltså ett överklagbart beslut i saken, så förfarandet var i bägge fallen i sak ett godkännandeförfarande. I de livsmedelslokaler som hörde till hälsoskyddslagens tillämpningsområde kunde verksamhet dock inledas innan beslut hade fattats om anmälan om verksamheten. I den gällande livsmedelslagen berörs alla livsmedelslokaler av kravet på godkännande med undantag av de verksamhetsformer som uppräknas i 13 § 2 mom. När den nuvarande livsmedelslagen stiftades var ett mål att säkerställa att tillsynsmyndigheten skulle få information om livsmedelslokaler innan verksamhet inleds i dem. På så sätt skulle man effektivare än förr kunna försäkra sig om att de livsmedelslokaler som tidigare omfattats av anmälningsplikt, t.ex. livsmedelsbutiker och restauranger, uppfyller kraven i livsmedelsbestämmelserna, och sålunda säkerställa att livsmedlen är säkra.

Den gällande vida förpliktelsen att godkänna livsmedelslokaler är mer omfattande än i de flesta andra EU-medlemsländerna. Godkännandeförpliktelsen enligt 13 § i livsmedelslagen beaktar inte tillräckligt skillnaderna i de hälsorisker som hänför sig till olika typer av verksamhet som bedrivs i olika livsmedelslokaler. Livsmedelsföretagare som bedriver verksamhet som är förenad med låg risk omfattas delvis utan grund av likadan förhandstillsyn som företagare som bedriver verksamhet som är förenad med klart högre risk. Bedömningen av riskens storlek utgår från karaktären och omfattning av den verksamhet som bedrivs i livsmedelsbranschen. Med verksamhet som är förenad med hög risk avses i detta sammanhang t.ex. industriell tillverkning av livsmedel av animaliskt

ursprung och med verksamhet som är förenad med låg risk förutom verksamhet som beskrivs i 13 § 2 mom. i livsmedelslagen dessutom t.ex. detaljförsäljning och transport av livsmedel. I Finland kan en klar majoritet av livsmedelslokaler anses vara tillsynsobjekt som är förenade med låg risk.

För små livsmedelsföretagare, av vilka många bedriver just verksamhet som kan anses vara förenad med låg risk, är godkännandeförfarandet onödigt arbetsamt. Godkännandeprocessen har inte varit effektiv i fråga om dessa objekt. Små företagare kan anses dra bättre nytta av den handledning som erbjuds i samband med inspektionsbesöken när verksamheten redan kommit i gång.

Den nuvarande livsmedelstillsynen, där tyngdpunkten ligger på förhandsgodkännande av livsmedelslokaler, kräver betydande tillsynsresurser. Det har i flera olika sammanhang konstaterats att den kommunala livsmedelstillsynens resurser är mycket begränsade och någon utökning kan inte just förväntas. I denna situation anses det ändamålsenligt att inrikta det arbete som utförs av de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn så att det har största möjliga inverkan på folkhälsan, dvs. på det praktiska tillsynsarbetet. För närvarande inspekteras tillsynsobjekten sällan men grundligt. Ett sådant system är optimalt för livsmedelsföretag i industriell skala, men i mindre företag där man har mindre kunskap om de faktorer som inverkar på livsmedelssäkerheten är livsmedelstillsynsmyndigheternas inspektionsbesök ett effektivare sätt att upprätthålla livsmedelssäkerheten. Med tanke på en fungerande och resultatrik tillsyn är det väsentligare att tillsynsmyndigheten besöker objektet tillräckligt ofta än den tid som går åt till respektive inspektion. Då kan man också bättre än nu följa hur de anmärkningar som getts företagaren i syfte att förbättra livsmedelssäkerheten beaktas.

Ett speciellt problem utgör bostäder som är hemfridsskyddade enligt 10 § i grundlagen och som också används som livsmedelslokaler och borde godkännas för detta ändamål. I nuläget är detta inte möjligt eftersom hemfridsskyddade objekt inte kan kontrolleras på ort och ställe. Också justitieministeriet och riksdagens grundlagsutskott har konstaterat

att ägaren inte kan godkänna kontroll i sitt hem för att få godkännande som livsmedelslokal, eftersom ägaren i sista hand alltid har rätt att förbjuda brott mot hemfriden. Inte heller tillsynsmyndigheten kan bryta mot hemfriden, om det inte är fråga om ett myndighetsbesök för att undersöka ett brott. Tolkningarna har lett till att verksamhet i livsmedelsbranschen som äger rum i hemmet inte kan utvidgas till affärsverksamhet, eftersom lokalen inte kan godkännas som livsmedelslokal på det sätt som förutsätts i 13 § i livsmedelslagen. Denna linje är motstridig med avseende på EU-lagstiftningen, för i kapitel 3 i bilaga 2 till allmänna förordningen om livsmedelshygien bestäms uttryckligen om hygienkrav för lokaler som i huvudsak används som privatbostäder men där livsmedel ändå regelbundet framställs för utsläppande på marknaden.

Livsmedelslagen gäller i princip all verksamhet i livsmedelskedjan med undantag av verksamhet i anslutning till privathushåll enligt 4 § 1 och 2 punkten. Enligt Europeiska kommissionens anvisning om tillämpningen av allmänna förordningen om livsmedelshygien (SANCO/1731/2008) hör hantering, framställning, lagring och servering av livsmedel som tillfälligt utförs av enskilda i samband med t.ex. kyrkans, skolans eller en idrottsförenings evenemang eller byaevenemang inte till förordningens tillämpningsområde. Lagen borde förtydligas så att anmälningsplikten inte tillämpas på sådana företagare som beskrivs ovan och så att 3 kap. i lagen inte tillämpas på sådan verksamhet.

Primärproduktionsföretagare förutsätts göra anmälan om primärproduktionsstället till myndigheten. För dessa samma företagare är det ofta naturligt att sälja små mängder primärprodukter direkt till konsumenterna eller att leverera dem för lokal detaljförsäljning. Enligt den gällande lagstiftningen är de då tvungna att göra en särskild anmälan om livsmedelslokal enligt 13 § 2 mom. i livsmedelslagen. För tillsynen behöver myndigheten information om sådan direktförsäljning, men företagarna har efterlyst en förenkling av anmälningsförfarandet.

Den lättnad med anmälan enligt 22 § i lagen som i primärproduktionsförordningen föreskrivs för dem som jagar fritt levande vilt

och samlar in naturväxter och svamp borde i enlighet med kraven i grundlagen lyftas upp på lagnivå. Motsvarande lättnad borde kunna utsträckas till att gälla primärproduktion och direktförsäljning som är förenad med låg risk och som bedrivs av privatpersoner samt situationer där det inte är fråga om idkande av näring, t.ex. verksamhet som är förenad med låg risk och som bedrivs av t.ex. kyrkan, skolan, en idrottsförening eller byn.

Egenkontrollförpliktelsen

Livsmedelsföretagarnas skyldighet att iakta permanenta förfaranden som baserar sig på HACCP-principerna, dvs. skyldigheten att dokumentera systemet för egenkontroll samt skyldigheten att genomföra systemet och upprätthålla det, baserar sig på allmänna förordningen om livsmedelshygien. Motsvarande förpliktelse ingår i 19 och 20 § i livsmedelslagen. Kravet i 21 § i livsmedelslagen på godkännande av planen för egenkontroll är däremot nationellt. Kravet på godkännande kan anses rimma illa med de internationellt antagna HACCP-principerna. Till dessa principer hör att systemet för riskhantering utvecklas fortlöpande som ett led i genomförandet av det. Planen för egenkontroll blir således aldrig slutgiltig. Kravet på godkännande av planen för egenkontroll enligt 21 § i livsmedelslagen motiverades i samband med att lagen bereddes med att livsmedelsföretagarna skulle bli tvungna att bättre än tidigare sätta sig in i hur egenkontrollen fungerar, om godkännande av planen för egenkontroll kopplas till godkännandet av livsmedelslokalen. Efter lagens ikraftträdande har det konstaterats att myndigheterna för livsmedelstillsyn deltar tämligen intensivt i beredningen av planerna för egenkontroll. När planen för egenkontroll har godkänts efter en sådan beredningsprocess är tröskeln för att livsmedelsföretagaren ska börja ändra planen rätt hög, även om det när planen tas i bruk framkommer att det finns punkter som uppenbart kräver förbättringar. Också för den myndighet för livsmedelstillsyn som godkänt planen för egenkontroll kan tröskeln för att på nytt börja granska en plan som man en gång godkänt vara hög.

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

Resultat som hänför sig till livsmedelstillsynen offentliggörs i rätt stor utsträckning på olika sätt i Finland. Uppgifter offentliggörs bl.a. som ett led i officiella rapporteringssystem. Enligt kontrollförordningen ska varje medlemsstat upprätta en övergripande flerårig kontrollplan, som säkerställer att kontrollförordningen och allmänna livsmedelsförordningen genomförs effektivt. Kontrollförordningen förutsätter dessutom att medlemsstaten årligen rapporterar till Europeiska kommissionen om genomförandet av sin nationella fleråriga kontrollplan. Dessa rapporter finns på Livsmedelssäkerhetsverkets webbplats.

Enligt 31 § i livsmedelslagen ska regionförvaltningsverket utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen. En verksamhetsmodell har etablerats för denna allmänna kvalitetsrevision av kommunernas livsmedelstillsyn. Ett verksamhets sätt för de tillsynsobjektspecifika kvalitetsrevisionerna håller på utvecklas under 2010. Först utvecklas detta verksamhets sätt för anläggningar som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung. Avsikten är att senare utvidga verksamhets sättet till att omfatta även andra livsmedelslokaler. En del av regionförvaltningsverken offentliggör rapporterna om utvärdering av kommunernas livsmedelstillsyn på sina webbplatser.

Inspektionsresultat som gäller enskilda företagare har inte offentliggjorts i Finland. Inte heller resultaten av egenkontrollen har offentliggjorts.

Genomskådlig myndighetsverksamhet är ett krav som hör till ett modernt samhälle och som har lett till att olika system för att offentliggöra tillsynsuppgifter används i bl.a. Danmark, Sverige, Tyskland, Australien, England och Förenta staterna. Syftet med systemen är att ge en helhetsbild av den hygieniska nivån på tillsynsobjektet och livsmedelns säkerhet. Det danska systemet, som är mest utvecklat, är känt under namnet "Smiley". Systemet baserar sig på att inspektionsberättelsen läggs fram i livsmedelslokalerna och ut på deras eventuella webbsidor, där en bild som föreställer ett ansikte med olika

bredda leenden (Smiley) berättar om inspektionsresultatet.

Kompetenstestare

När Livsmedelssäkerhetsverket har övervakat kompetenstestarnas verksamhet har man stött på situationer där kompetenstestaren har ansetts agera felaktigt eller svikligt, men verksamheten har fortsatt under den tid som utsatts för att åtgärda bristerna. I dessa fall har kompetenstestaren inte kunnat påvisa på vilka grunder kompetensintyg har beviljats eller kompetenstestarens rättigheter har överlåtit åt en annan person. I lagen saknas möjlighet för Livsmedelssäkerhetsverket att avbryta en kompetenstestares svikliga verksamhet direkt så att kompetensintyg inte fortsätter att beviljas på felaktiga grunder.

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

För närvarande är köttbesiktningen och godkännandet och övervakningen av slakterier och anläggningar för hantering av kött och fisk som finns i anslutning till dem samt renslakterier, små slakterier och inrättningar för vilthantering splittrad på tre olika myndigheter, Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten.

I Finland uppkom många små slakterier efter att Finland anslöt sig till Europeiska unionen och särskilda bestämmelser om kraven på små slakterier togs in i lagstiftningen. Antalet små slakterier har minskat med ungefär en tredjedel under de senaste tio åren. De senaste åren har dock några nya små slakterier inrättats. I artikel 4 i kontrollförordningen förutsätts att myndighetskontrollen ska vara opartisk, högklassig och enhetlig. I de utredningar som jord- och skogsbruksministeriet gjorde 2009—2010 har det konstaterats att kontrollförordningens krav inte alltid uppfylls vid övervakningen av små slakterier och köttbesiktningen i dem, t.ex. har övervakningen av anläggningarna sällan varit tillräcklig. Dessutom varierar grunderna för godkännande av små slakterier i olika kommuner. När en central ledning saknas är det svårt att förenhetliga inspektionerna och

övervakningen. Enligt ovan nämnda utredningar skulle den bästa lösningen för att förbättra kvaliteten på köttbesiktningen och övervakningen och förenhetliga den vara att koncentrera köttbesiktningen samt godkännandet och övervakningen av anläggningar till en statlig myndighet.

Också de små slakteriföretagarna är medvetna om att kvaliteten på köttbesiktningen, den sakkunskap som hänför sig till rådgivningen och köttbesiktningssavgifterna varierar mycket beroende på den kommun där slakteriet är beläget och företagarna efterlyser en jämlik behandling.

Kommunalveterinärerna, som ansvarar för veterinärhjälpen på sitt område, upplever det som problematiskt att samordna denna uppgift och köttbesiktningen i små slakterier. Det kommer att bli svårare att få vikarier särskilt till sådana kommunalveterinärstjänster som är förenade med köttbesiktning, eftersom veterinärstudenter inte längre kan vikariera besiktningsveterinärer från ingången av 2011. Detta beror på EU-kommissionens tolkning av unionslagstiftningen. Ändringen kan försvåra köttbesiktningen i små slakterier under kommunalveterinärernas semestrar.

Kött av frilevande vilt

Under Europeiska kommissionens kontor för livsmedels- och veterinärfrågors kontroll har Finland fått en anmärkning av kommissionen för den så kallade slaktskjulpraxisen, som inte överensstämmer med EU-lagstiftningen. Kött av frilevande vilt som godkänts vid köttbesiktningen och som kommer till godkända anläggningar, t.ex. styckningsanläggningar och köttproduktanläggningar, ska enligt EU-lagstiftningen häröra från en godkänd anläggning, t.ex. en inrättning för vilthantering, ett slakteri eller ett litet slakteri. Av denna orsak borde man avstå från köttbesiktning i slaktskjul.

Artikel 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung gör det möjligt att leverera små mängder frilevande vilt eller kött av frilevande vilt utan köttbesiktning direkt från jägaren till slutkonsumenten eller för lokal detaljförsäljning, där produkterna levereras direkt till slutkonsumenten. Enligt livsmedelslagen kan jägare

leverera kött av frilevande vilt direkt till konsumenten utan köttbesiktning från en anmälningspliktig livsmedelslokal, och avsikten är att behålla denna möjlighet. Dessutom får kött av frilevande jaktbara fåglar, harar och kaniner levereras för detaljförsäljning, t.ex. en butik eller restaurang, utan köttbesiktning från en anmälningspliktig livsmedelslokal. Denna möjlighet kunde utvidgas även till små mängder kött av jaktbara frilevande hjorddjur.

Både artikel 1.2 c i allmänna livsmedelsförordningen och artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung gör det möjligt att leverera små mängder primärprodukter från producenten direkt till slutkonsumenten eller till en detaljaffär som levererar produkterna direkt till slutkonsumenterna. I livsmedelslagen föreskrivs inte särskilt om frilevande vilt som levereras som primärprodukter, varmed avses oflått eller oplockat vilt, som kan vara urtaget.

I Sverige utförs köttbesiktning alltid i godkända inrättningar för vilthantering och det finns ungefär 100 sådana i Sverige. Trikin-känsliga villebrådsarter genomgår alltid köttbesiktning. I övrigt får jägare leverera små mängder frilevande vilt eller kött av frilevande vilt för detaljförsäljning, t.ex. till en butik eller restaurang. Som små mängder betraktas 25 älgar eller kött av 1 älg (mängden sätts i proportion till annat högvilt) eller 10 000 djur av småvilt eller kött av 1 000 djur av småvilt. I Estland utförs köttbesiktning alltid i antingen godkända inrättningar för vilthantering, som är 5 till antalet, eller i godkända slakterier för frilevande vilt, som är 9 till antalet. Utbildad personal gör en preliminär granskning av viltet på fångstplatsen. Jägare kan sälja små mängder kött av frilevande vilt direkt till konsumenten eller till direktförsäljning, men även då förutsätts av veterinär utförd köttbesiktning. Som små mängder betraktas 4 djur av högvilt och 1000 djur av småvilt.

Köttbesiktnings- och övervakningsavgifter

Enligt jord- och skogsbruksministeriets utredningar är de avgifter för köttbesiktning som tas ut av små slakterier och av inrätt-

ningar för vilthantering betydligt högre per slaktat djur och köttkilo än de avgifter som stora slakterier och renslakterier betalar. Dessutom varierar de avgifter för köttbesiktning som tas ut av små slakterier och av inrättningar för vilthantering enligt i vilken kommun anläggningen är belägen. Även de avgifter som anläggningar som är belägna i samma kommun betalar kan vara olika stora beroende på skillnader i resekostnaderna. I vissa kommuner är avgifterna kraftigt subventionerade.

Den avgift för köttbesiktning som stora och medelstora slakterier som Livsmedelssäkerhetsverket övervakar betalar för rött kött är ca 20 % högre än minimiavgiften inom EU. De avgifter för köttbesiktning som de stora fjäderfäslakterierna betalar är åter två till fem gånger högre än minimiavgiften inom EU. Dessa avgifter täcker förutom köttbesiktningen även övervakningen av anläggningen. I renslakterierna betalar företagarna en fast avgift, som är 2 euro per ren. Avgiften är fyra gånger högre än minimiavgiften inom EU. Avgiften är utjämnad mellan de olika företagen och den är inte beroende av inspektionsresans längd.

De avgifter som små slakterier för rött kött betalar är i förhållande till minimiavgiften inom EU i medeltal sju gånger, i vissa enskilda fall t.o.m. flera tiotals gånger högre. Också i små slakterier för fjäderfä varierar avgifterna storligen. De kan vara t.o.m. trettio gånger högre än minimiavgiften inom EU. De små slakteriernas höga kostnader beror på det låga antalet djur. Utöver avgiften för köttbesiktning betalar de små slakterierna skilt för provtagning och undersökning av prov samt i allmänhet också för övervakningen av anläggningen.

Om köttbesiktningen skulle förstatligas skulle det vara möjligt att utjämna de små slakteriernas och vilthanteringsinrättningarnas kostnader för köttbesiktning mellan företagen på samma sätt som man gjort i fråga om renslakterierna. För att de små slakteriernas och vilthanteringsinrättningarnas avgifter för köttbesiktningen ska fås ner på skälig nivå vore det nödvändigt att bevilja stöd av statliga medel. Då borde 70 § 2 mom. i livsmedelslagen preciseras så att man kunde utnyttja den lättnad som 6 § i lagen om grun-

derna för avgifter till staten möjliggör och ta ut avgifter som understiger de faktiska kostnaderna.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Riskbaserad livsmedelslagstiftning och livsmedelstillsyn

Det föreslås att livsmedelslagens syfte preciseras så att därav framgår principen att livsmedelslagstiftningen och livsmedelstillsynen ska vara riskbaserad. När risken bedöms ska man beakta karaktären och omfattningen av den verksamhet som bedrivs i livsmedelslokalen, varav man kan sluta sig till om befolkningen exponeras för eventuella hälsofaror som eventuellt uppstår under livsmedelsprocesserna och för andra faktorer som försämrar konsumentskyddet. Strävan med en bestämmelse som betonar detta är att allmänt inrikta livsmedelsföretagarnas samt tillsynsmyndigheternas resurser på ett ändamålsenligt sätt så att syftena med lagen uppnås.

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande samt anmälan om primärproduktionsställe

Det föreslås att tyngdpunkten i livsmedelstillsynen förskjuts från godkännande av livsmedelslokaler till praktiskt tillsynsarbete. Huvudregeln är att företagaren ska anmäla verksamhet som bedrivs i en livsmedelslokal. Det föreslås att kravet på godkännande av livsmedelslokaler begränsas till att gälla sådana livsmedelslokaler som enligt artikel 6.3

b i allmänna förordningen om livsmedelshygien och artikel 4.2 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ska godkännas som anläggningar. I fortsättningen ska godkännande av livsmedelslokal fordras endast av livsmedelslokaler som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung före detaljhandeln med vissa undantag som unionslagstiftningen möjliggör. Kravet på godkännande ska inte heller gälla vissa verksamhetsformer som är förenade med låg risk för livsmedelssäkerheten om vilka närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås att anmälningspraxis för primärproduktionsföretagare förenklas. Om en producent överlåter primärprodukter som närmare specificeras genom förordning direkt till konsumenten, ska denna överlåtelse betraktas som en del av primärproduktionen. Sålunda ingår information om sådan ringa överlåtelse i anmälan om primärproduktionsstället enligt 22 § i livsmedelslagen och man ska inte längre behöva göra separat anmälan om den.

Man eftersträvar även ett underlättande av den administrativa bördan för mindre betydelsefulla verksamheter i livsmedelsbranschen. T.ex. basarer ska inte behöva anmälas till myndigheterna och inte ringa primärproduktion av växter och svamp som bedrivs av privatpersoner. Kraven på livsmedelsföretagare i 3 kap. ska inte heller tillämpas på dessa.

Effekterna av ändringen blir rätt omfattande eftersom av de ca 48000 livsmedelslokaler som för närvarande omfattas av godkännandeförpliktelsen beräknas endast cirka 1 200 livsmedelslokaler (2,5 %) fortsätta att omfattas av den som följer:

Tillsynsobjekt*	Antal (st.)	Förhandsgodkännande nu	Anmälan nu	Förhandsgodkännande i fortsättningen	Anmälan i fortsättningen
Anläggningar	963	963		963	
Butiker	3 622	3 622			3 622
Försäljningsställen	5 040	4 500	540		5 040
Utomhusförsäljningsställen	3 296	2 900	396		3 296
Färdigmatsfabriker	212	212		80	132
Gårdsförsäljning	1 720	1 000	720		1 720
Restauranger	17 927	17 927			17 927
Anstaltskök	12 003	12 003			12 003
Centralkök	1 770	1 770		170	1 600
Packeri, parti, lager, transport	2 839	2 839			2 839
Övriga	2 267		2 267		2 267
Sammanlagt	51 659	47 736	3 923	1 213	50 446

*Uppgifterna baserar sig på utvärderingsrapporten över livsmedelstillsynen 2008 (Evira). Antalet anmälningspliktiga är en uppskattning, eftersom det inte framgår av den riksomfattande livsmedelstillsynsstatistiken om ett tillsynsobjekt är godkänt eller anmält.

Egenkontrollförpliktelsen

Den på lagstiftningen baserade egenkontrollförpliktelsen borde utvecklas till en helhet som betjänar företagarna och konsumenternas säkerhet bättre än för närvarande. Förpliktelsen att godkänna planen för egenkontroll anses inte tjäna detta syfte. Dessutom borde innehållet i egenkontrollen utvecklas i en enklare och konkretare riktning än nu. Säkerheten hos livsmedelsprocessen baserar sig på god livsmedelshygienisk praxis, som finns beskriven i bl.a. lagstiftningen, Livsmedels-säkerhetsverkets tillämpningsanvisningar, internationella kvalitetsstandarder och branschernas egna hygienriktlinjer. Hygienkraven integreras i tillämpliga delar i livsmedelsprocessernas stödsystem, där man med hjälp av egenkontroll ska följa hur de uppfylls. När det är fråga om en produktionsprocess som är förenad med låg risk kan egenkontrollförpliktelsen vara mindre och inriktade på att beskriva avvikelser som inträffat i verksamheten för senare analys. Om riskhanteringen i branschen är tillräckligt noggrant beskriven i en anvisning för god praxis som myndighe-

terna utvärderat, är denna handling, om den anpassats till den verksamhet som bedrivs i livsmedelslokalen, ofta en tillräcklig beskrivning av objektets egenkontroll.

Enligt 21 § 3 mom. i livsmedelslagen ska tillsynsmyndigheten ange vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta för att livsmedelssäkerheten ska kunna tryggas. Närmare bestämmelser om vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta ingår i statsrådets förordning om laboratorier som utför undersökningar enligt livsmedelslagen och hälsoskyddslagen (1174/2006), nedan laboratorieförordningen. Enligt förordningen är nödvändiga undersökningar sådana undersökningar som enligt livsmedelsbestämmelserna ska utföras av företagaren, undersökningar som i företagarens HACCP-baserade plan för egenkontroll verifierar hur farorna hanteras, och undersökningar som tillsynsmyndigheten på basis av sin riskbedömning annars anser vara nödvändiga. Att myndigheten anger vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta anses inte tjäna syftena med egenkontrollen, så det kan överlåtas åt företagaren att bedöma nödvändigheten av andra

undersökningar än de som föreskrivs i livsmedelsbestämmelserna. En betydande del av de undersökningar som egenkontrollen ska omfatta enligt livsmedelsbestämmelserna ingår i kommissionens förordning (EG) nr 2073/2005 om mikrobiologiska kriterier för livsmedel, vars tillämpning såväl inom livsmedelstillsynen som i företagen beskrivs i två anvisningar som Livsmedelssäkerhetsverket gav ut våren 2009.

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

Ett centralt syfte med offentliggörandet av tillsynsuppgifter är att tillsynen ska vara genomskådlig, dvs. att tillsynsmyndigheterna är skyldiga att informera allmänheten om sin verksamhet. Synliga tillsynsrapporter motiverar livsmedelsföretagarna att iaktta kraven i livsmedelslagstiftningen bättre än förr, eftersom företagets rykte blir lidande om resultaten är dåliga. Utgående från inspektionsresultaten kan konsumenterna om de så vill välja vilka livsmedelslokalers produkter de köper.

Ett sätt att främja en genomskådlig tillsyn är att utveckla de kvalitetsrevisioner av kommunernas livsmedelstillsyn som regionförvaltningsverken genomför och offentliggörandet av resultaten av dem. Rapporterna borde utvecklas i en mera lättfattlig riktning. En genomskådlig tillsyn kan också främjas genom att kommunerna åläggs att offentliggöra resultaten av livsmedelstillsynen.

Att resultaten av kvalitetsrevisionen av kommunens livsmedelstillsyn offentliggörs på myndigheternas webbplatser garanterar ännu inte en tillräckligt genomskådlig tillsyn för konsumenternas del. Av denna orsak vore det skäl att föreskriva om ett system med vars hjälp allmänheten informeras om hur väl livsmedelsföretagarna iakttar bestämmelserna i lagstiftningen, så att konsumenten kan träffa sina val utgående från denna information. Ett syfte med ett sådant system vore också att motivera företagarna att bättre än förr uppfylla kraven i lagstiftningen. Med hjälp av systemet kunde tillsynen också bli effektivare och man kan eventuellt besparas från tunga tvångsmedel.

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

I flera av jord- och skogsbruksministeriets utredningar har det konstaterats att det finns brister särskilt i övervakningen av små slakterier och köttbesiktningen i dem. Propositionens mål är att förenhetliga övervakningen och förbättra kvaliteten på köttbesiktningen. Detta kan uppnås genom att övervakningen koncentreras till staten, varvid godkännandet av små slakterier och av inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem överförs från kommunerna till Livsmedelssäkerhetsverket. Livsmedelssäkerhetsverket ska således godkänna alla slakterier och inrättningar för vilthantering med undantag av renslakterierna, som fortfarande ska godkännas av regionförvaltningsverket. Godkännandemyndigheten ska också ordna köttbesiktningen i dessa anläggningar. Detta förutsätter att 15 och 43 § i lagen ändras.

Köttbesiktning- och övervakningsavgifter

Ett syfte med propositionen är att förenhetliga avgifterna för köttbesiktning för små slakterier och för inrättningar för vilthantering och att få ner dem på rimlig nivå. De avgifter för köttbesiktning som tas ut av små slakterier och av inrättningar för vilthantering är betydligt högre än avgifterna för stora slakterier och för företagarna utgör de en avsevärd ekonomisk kostnad i förhållande till företagets omsättning. Köttbesiktningen baserar sig på lagstiftning på unionsnivå och den kan inte genomföras i form av företagets egenkontroll. Därför har slakteriverksamheten inte samma möjligheter som övriga livsmedelsföretag att få lättnader med övervakningsavgifterna på basis av riskerna. Köttbesiktning- och övervakningsavgifterna kan förenhetligas genom att köttbesiktningen överförs på Livsmedelssäkerhetsverket, varvid grunderna för de avgifter som tas ut av små slakterier och av inrättningar för vilthantering blir likadana i hela landet. Genom att 70 § ändras blir det dessutom möjligt att stödja köttbesiktningen i små slakterier och i inrättningar för vilthantering av statliga medel och att på så sätt få ner avgifterna på skä-

lig nivå. Det är förenligt med unionslagstiftningen att subventionera avgifterna för köttbesiktningen så att de kommer ner till en nivå som inte underskrider de minimiavgifter som föreskrivs i kontrollförordningen utan att det blir fråga om förbudet statsstöd.

Kött av frilevande vilt

Det föreslås att bestämmelserna om kött av frilevande vilt ändras så att de motsvarar kraven i EU-lagstiftningen. Dessutom föreslås att den flexibilitet som EU-lagstiftningen möjliggör ska utnyttjas bättre än nu.

3.2 De viktigaste förslagen

Riskbaserad livsmedelslagstiftning och livsmedelstillsyn

Det föreslås att till lagen fogas en ny 6 a § där det betonas att när lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den verkställs och övervakas ska man agera utgående från riskerna. Genom bestämmelsen försöker man allmänt styra livsmedelsföretagarnas samt tillsynsmyndigheternas resurser på ett ändamålsenligt sätt så att lagens syften uppnås. Flexibilitet baserad på riskbedömningen tillämpas i den omfattning som det är möjligt inom området för lagstiftningen i fråga.

Lagstiftningen om livsmedelstillsatser, aromer som används i livsmedel och livsmedelsenzym

I 3 § i livsmedelslagen föreskrivs om genomförandet och övervakningen av Europeiska unionens lagstiftning till den del den hör till lagens tillämpningsområde. I paragrafen uppräknas de förordningar tillhörande Europeiska unionens livsmedelslagstiftning vilka tillämpas som sådana men som kräver nationella genomförandeåtgärder. Det föreslås att till 1 mom. fogas nya 16–19 punkter, som nämner tillsatsförordningen, aromförordningen, enzymförordningen samt förordningen om godkännandeförfarande bland de förordningar på vilkas tillsyn livsmedelslagen tillämpas.

Anmälningsskyldighet i fråga om kosttillskott

Livsmedelsföretagare som tillverkar kosttillskott eller ansvarar för deras utsläppande på marknaden har i jord- och skogsbruksministeriets förordning om kosttillskott ålagts att göra anmälan om kosttillskott till Livsmedelssäkerhetsverket. Eftersom det är fråga om en förpliktelse som ålagts livsmedelsföretagare anses det ändamålsenligt att föreskriva om förpliktelserna på lagnivå. I 8 § i livsmedelslagen föreskrivs om vissa krav i fråga om livsmedel. Det föreslås att till paragrafen fogas en bestämmelse om anmälningsskyldig i fråga om kosttillskott.

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

Det föreslås att livsmedelslagen ändras så att förhandstillsynen över livsmedelslokaler förenklas jämfört med den gällande livsmedelslagen. Huvudregeln i förslaget till 13 § 1 mom. föreslås vara att anmälan om livsmedelslokal ska göras fyra veckor innan verksamhet inleds eller väsentliga ändringar i verksamheten görs. Det föreslås att kravet på godkännande av livsmedelslokaler avgränsas i 2 mom. till att gälla de livsmedelslokaler som enligt unionslagstiftningen ska godkännas som anläggningar. Godkännande av livsmedelslokal ska krävas endast av livsmedelslokaler som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung före detaljhandeln med vissa undantag som konstateras i artikel 4 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Godkännande av livsmedelslokal ska inte heller förutsättas av sådan hantering av livsmedel av animaliskt ursprung som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten och som det föreskrivs närmare om genom förordning av statsrådet. Av denna verksamhet, beträffande vilken bestämmelser om karaktären och omfattningen utfärdas genom förordning, förutsätts anmälan om livsmedelslokal. Till denna kategori som beskrivs i förslaget till 3 mom. hör verksamhet som i artikel 1 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ställs utanför förordningens tillämpningsområde, t.ex. hantering

av kött av frilevande vilt och hantering av kött av fjäderfä och hägnade kaniner när primärproduktionsföretagaren överlåter köttet direkt till konsumenten. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedels-säkerheten och som ska anmälas betraktas vidare verksamhet i fråga om vilken har beviljats anpassningar jämfört med unionslagstiftningens krav, t.ex. renslakt och hantering av renkött för direktförsäljning och traditionell framställning av torkat renkött på primärproduktionsstället inom renskötselområdet. Som anmälningspliktig livsmedelslokal ska dessutom betraktas hantering och vidareförädling av egna produkter som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten och som primärproduktionsföretagaren bedriver på primärproduktionsstället, t.ex. framställning av förädlade fiskeriprodukter och mjölkprodukter samt nedfrysning av råmjölk.

Verksamhet i livsmedelsbranschen som sker i samband med annan näringsverksamhet ska inte alls behöva anmälas till myndigheten. Exempel på sådan verksamhet är kafeservering i en frisersalong eller i ett apotek eller som en privatperson ordnar i samband med en basar. Det kan också vara fråga om något annat än näringsverksamhet, t.ex. väl-görenhet eller frivilligverksamhet. Villkoret ska vara att verksamheten är förenad med låg risk, t.ex. tillfällig och/eller av ringa omfattning och/eller att det är fråga om livsmedel som inte är förknippade med betydande mikrobiologiska eller kemiska risker. Eftersom framställning av livsmedel av animaliskt ursprung inte kan anses vara förenad med låg risk, ska lättnaden med anmälan inte gälla verksamhet enligt förslaget till 13 § 3 mom.

I paragrafens sista moment föreslås bemyndigande att genom förordning av statsrådet föreskriva om hur anmälan ska göras och godkännande sökas, t.ex. om de uppgifter som ska lämnas i anmälan och ansökan. Genom förordning föreskrivs också om hurudan verksamhet som ska betraktas som sådan verksamhet som avses i 3 mom. och som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten och, t.ex. på grundval av produktionsvoly-men.

Det föreslås att 15 § i livsmedelslagen ändras så att godkännandet av små slakterier och av inrättningar för vilthantering samt av an-

läggningar som finns i anslutning till dem överförs från den kommunala tillsynsmyndigheten till statliga myndigheter. Ändringen gäller ca 60 små slakterier och inrättningar för vilthantering. I 43 § föreslås att samma myndighet ska ordna även köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill i dessa anläggningar.

Anmälan om primärproduktionsställe

I 22 § i livsmedelslagen föreskrivs om företagarens skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten om ett primärproduktionsställe. Det föreslås att 1 mom. ändras så att anmälan ska gälla den primärproduktion som bedrivs och att som primärproduktion ska anses även med primärproduktion sammanhängande verksamhet enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien. Motsvarande precisering ingår i den gällande primärproduktionsförordningen. Nytt är att som primärproduktion ska dessutom räknas överlåtelse av primärprodukter från producenten direkt till konsumenten när de risker som överlåtelsen medför med tanke på livsmedelssäkerheten är ringa. Denna utvidgning av tillämpningsområdet för primärproduktion möjliggörs av det krav i EU-lagstiftningen som säger att det ska utfärdas nationella bestämmelser om sådan överlåtelse av små mängder primärprodukter som inte omfattas av tillämpningsområdet för allmänna förordningen om livsmedelshygien och hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

När det är fråga om växter, svamp, fiskerivaror och fritt levande vilt hör leverans av primärprodukter från produktionsstället till följande företagare i livsmedelskedjan till primärproduktionen och ingår således i primärproduktionsställets anmälan oberoende av den mängd som levereras.

Det föreslås att statsrådet bemyndigas att genom förordning föreskriva i vilka fall riskerna ska anses ringa i samband med överlåtelse av primärprodukter till konsumenten. Vissa primärprodukter, t.ex. grönsaker, frukt och honung, kan anses vara förenade med så låg risk att primärproduktionsföretagaren kan överlåta dem direkt till konsumenten som ett led i primärproduktionen utan någon be-

gränsning av mängderna. Myndigheten ska dock ha möjlighet att tolka att när överlåtelsen är så omfattande att producenten t.ex. inrättar en separat byggnad på primärproduktionsstället för handeln ska överlåtelsen anses som verksamhet enligt 13 § beträffande vilken anmälan om livsmedelslokal således ska göras. Exempelvis överlåtelse av obehandlad mjölk till konsumenten ska däremot kunna anses vara förknippad med så pass stora risker för livsmedelssäkerheten att det är motiverat att i förordningen ange en gräns för den mängd som producenten kan överlåta som ett led i primärproduktionen. När mängden överskrids kan det anses att de gårdar som hanterar och överlåter mjölken ska ansöka om godkännande som anläggning.

Det föreslås att den kommunala tillsynsmyndighetens skyldighet enligt 22 § 2 mom. att underrätta primärproduktionsföretagaren om att myndigheten fått uppgifter om denne ska förtydligas. För att företagaren ska vara säker på att han skött sin plikt enligt 22 §, ska den kommunala myndigheten underrätta företagaren inte bara om uppgifter om primärproduktionsstället som eventuellt fås från andra myndigheter utan också om att anmälan enligt 22 § kommit från företagaren.

Den lättnad med anmälan som i 5 § i primärproduktionsförordningen föreskrivs för dem som jagar frilevande vilt och samlar in naturväxter och svamp lyfts upp på lagnivå, i 22 § 3 mom. Lättnaden med anmälan ska gälla jakt på eller insamling av nämnda primärprodukter samt därmed sammanhängande verksamhet samt överlåtelse enligt 1 mom. som är förenad med låg risk direkt till konsumenten. Lättnaden motiveras med att produkterna är förenad med låg risk och vid bedömningen av den har beaktats den begränsade mängden produkter och målgruppens storlek.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om en ny lättnad enligt vilken tillsynsmyndigheten inte alls ska behöva underrättas om primärproduktion av växter och svamp när företagaren är en privatperson eller när verksamheten inte kan anses som idkande av näring. Lättnaden, som motsvarar lättnaden i anslutning till anmälan om livsmedelslokal i 13 § 5 mom., ska också gälla verksamhet som sammanhänger med växter och svamp samt över-

låtelse enligt 1 mom. som är förenad med låg risk direkt till konsumenten.

Statsrådet bemyndigas att utfärda bestämmelser om anmälan enligt 22 §, t.ex. vilka uppgifter företagaren ska lämna i anmälan och i vilken form. I 5 mom. föreslås bemyndigande för statsrådet att genom förordning föreskrivs om hur de arrangemang som avses i artikel 1.2 c i allmänna förordningen om livsmedelshygien och artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung genomförs nationellt.

Med dessa arrangemang avses definition av när det är fråga om sådan överlåtelse av små mängder primärprodukter direkt till kunden och leverans för lokal detaljförsäljning där de överläts direkt till kunden som ställs utanför tillämpningsområdet för EU:s hygienförordningar. Genom förordning av statsrådet begränsas de primärprodukter som får överlåtas och levereras på detta sätt, mängden produkter och distributionsättet. Exempelvis när det gäller frilevande vilt ska de primärprodukter som levereras för detaljförsäljning begränsas till frilevande oplockade jaktbara fåglar och frilevande oflådda harar och kani- ner.

De nationella arrangemangen ska alltså inte utan vidare gälla alla primärprodukter eftersom det inte är ändamålsenligt att tillåta att t.ex. obehandlad mjölk levereras för försäljning utanför gården utan att mjölken hanteras i en livsmedelslokal. En friare distribution av obehandlad mjölk till konsumenterna än nu förutsätter utredningar om de aktuella hälso- riskerna med obehandlad mjölk.

Primärprodukter av animaliskt ursprung är dessutom t.ex. fågelägg, honung samt orensade fiskerivaror och fiskerivaror som rensats ombord på fartyg.

Med stöd av 10 § ska det genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kunna bestämmas vilka konstruktiva krav och krav på verksamheten som ska tillämpas på produktion, överlåtelse och leverans av små mängder primärprodukter som definieras genom förordning av statsrådet.

Egenkontrollförpliktelsen

Det föreslås att livsmedelslagen ändras så att kraven på godkännande av planen för

egenkontroll samt tillsynsmyndighetens skyldighet att bestämma vilka undersökningar som egenkontrollen ska omfatta slopas. Det föreslås att de ändringar som hänför sig till detta företas i 21 §, 23 § 2 mom., 39 § 2 mom. och 71 § 1 mom. 1 punkten i livsmedelslagen.

I 21 § 2 mom. i livsmedelslagen föreskrivs om rätt för tillsynsmyndigheten att bestämma att planen för egenkontroll ska kompletteras, förbättras eller ändras om planen inte förmår förebygga, minska eller eliminera hälsofaror, eller för att i övrigt säkerställa att egenkontrollen fungerar. Även om det föreslås att kravet på godkännande av planen för egenkontroll slopas, anses det dock fortfarande nödvändigt att tillsynsmyndigheten kan meddela uppmaningar att komplettera, förbättra eller ändra planen för egenkontroll och därtill hörande laboratorieundersökningar på motsvarande grunder som för närvarande. En bestämmelse om detta föreslås ingå i 53 § i livsmedelslagen.

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

Det föreslås att livsmedelslagen ändras så att livsmedelsföretagare ska åläggas att offentliggöra, t.ex. genom att lägga fram den, en handling över inspektionsbesöken som den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn utfärdar. De tillsynsobjekt av vilka inte förutsätts godkännande av livsmedelslokal som anläggning och som just har inlett sin verksamhet så att den behöriga tillsynsmyndigheten ännu inte har företagit något inspektionsbesök i livsmedelslokalen ska åläggas att offentliggöra, t.ex. genom att lägga fram det, den kommunala tillsynsmyndighetens intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts. På ställen som bedriver detaljförsäljning ska tillsynsuppgifterna offentliggöras t.ex. på ytterdörren eller på en motsvarande plats samt på företagets webbplats, om det har en sådan. När det gäller andra livsmedelslokaler ska offentliggörandet i första hand ske på företagets webbplats. Offentliggörandet av tillsynsuppgifter prövas i form av Livsmedelssäkerhetsverkets pilotprojekt i sex kommuner från och med hösten 2010, varefter beslut fattas om formerna för offentliggörandet samt om tidtabellen. Till följd av

pilotförsöket kan tillsynsuppgifterna uppskattningsvis börja publiceras tidigast 2012 i hela landet.

Offentliggörande av resultaten av regionförvaltningsverkens kvalitetsrevisioner av kommunernas livsmedelstillsyn liksom offentliggörande av kommunernas tillsynsuppgifter enbart på myndigheternas webbplatser förutsätter inga ändringar i lagstiftningen. För att få till stånd en konsekvent praxis för offentliggörandet av resultaten är det ändamålsenligt att föreskriva om en förpliktelse som gäller detta i livsmedelslagen.

Livsmedelshygienisk kompetens

Till följd av att största delen av livsmedelslokalerna i fortsättningen ska vara anmälda livsmedelslokaler är det nödvändigt att ändra 27 § i livsmedelslagen, vilken gäller livsmedelshygienisk kompetens. Kompetensintyg ska i fortsättningen krävas även av dem som arbetar i anmälda livsmedelslokaler. För närvarande krävs kompetensintyg senast efter tre månaders arbete av personer som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en godkänd livsmedelslokal. Samma livsmedelshygieniska kompetens förutsätts visserligen redan nu i anmälda livsmedelslokaler, men den behöver bara inte påvisas med hygienkompetenstest och kompetensintyg. De som tillfälligt hanterar livsmedel, t.ex. jägare som arbetar i anmälningspliktiga livsmedelslokaler enligt 13 § 3 mom. i livsmedelslagen, ska inte behöva påvisa sin livsmedelshygieniska kompetens innan det sammanlagda antalet arbetsdagar med oförpackade och lättfördärliga livsmedel överstiger den i lagen nämnda gränsen på tre månader. Jägare som arbetar i anmälningspliktiga livsmedelslokaler enligt 13 § 3 mom. ska i enlighet med 27 a § kunna påvisa sin hygienkompetens genom att genomgå sådan utbildning i hälsa och hygien som avses i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV kapitel I, och som Livsmedelssäkerhetsverket har godkänt.

Fram till utgången av augusti 2010 hade 655 000 finländare beviljats kompetensintyg, så man kan anta att majoriteten av dem som arbetar i livsmedelslokaler som ska anmälas enligt 13 § 2 mom. redan har kompetensin-

tyg. Om fallet ändå inte skulle vara så i alla branscher ges de livsmedelsföretagare som hittills inte har behövt påvisa sin kompetens men som nu måste göra det en övergångstid på tre år.

Kompetenstestare

Det föreslås att till 28 § 2 mom. i livsmedelslagen fogas möjlighet för Livsmedelssäkerhetsverket att återkalla en kompetenstestares rätt att vara verksam som kompetenstestare för tiden för tillsynsåtgärder eller att återkalla rättigheterna av vägande skäl som innebär hälsofara utan någon angiven tid. Det bör vara möjligt att återkalla en kompetenstestares rättigheter för att man effektivt ska kunna hindra kompetenstestaren från att bevilja hygienkompetensintyg utan grund.

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Det föreslås att 11 § i livsmedelslagen ändras så att där slopas kravet på att kött som hanteras och förvaras i en godkänd livsmedelslokal ska ha kontrollerats på det sätt som föreskrivs i 43 §, med undantag av sådant kött som avses i 13 § 2 mom. 8 punkten eller kött som hanteras vid privata tillställningar som jägare anordnar. Det föreslås att saken överförs till 43 § eftersom den passar bättre där. Till 43 § 1 mom. fogas kravet på att kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i livsmedelslagen eller med stöd av den.

Orsaken till ändringarna i 11 och 43 § i livsmedelslagen är att i fortsättningen ska merparten av livsmedelslokalerna vara anmälningspliktiga. Närmare bestämmelser om de förpliktelser som gäller köttbesiktning utfärdas genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning.

Det föreslås att 15 § ändras så att godkännandet av små slakterier och av inrättningar för vilthantering samt av anläggningar som finns i anslutning till dem överförs från den kommunala tillsynsmyndigheten till Livsmedelssäkerhetsverket, som redan nu sköter godkännandet av stora slakterier. I 43 § föreslås att den godkännande myndigheten också

ska ordna köttbesiktningen. Det är dock ändamålsenligt att godkännandet av renslakterier och köttbesiktningen i dem fortsätter att skötas av regionförvaltningsverket i Lappland, som besitter specialsakkunskap om köttbesiktning och övervakning av renkött. Godkännandet och övervakningen av anläggningar som finns i anslutning till renslakterierna överförs från kommunen till regionförvaltningsverket.

Förslaget att köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill ska överföras till Livsmedelssäkerhetsverket baserar sig på jord- och skogsbruksministeriets enmansutrednings jämförelse mellan Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket. För överföringen till Livsmedelssäkerhetsverket talar det faktum att verket har en färdig organisation för köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill i stora slakterier. Verket har också omfattande och branschövergripande sakkunskap som stödjer köttbesiktningen. Dessutom har de fyra slakteriområdet visat sig fungera och främja enhetligare köttbesiktning- och övervakningsrutiner. De små slakterierna och inrättningarna för vilthantering kan anslutas till de befintliga slakteriområdena och vid behov kan områdena ändras. Enligt enmansutredningens bedömning innebär det en relativt liten förändring att foga köttbesiktningen i små slakterier och i inrättningar för vilthantering till Livsmedelssäkerhetsverkets befintliga organisation och ändringen kan genomföras enligt den planerade tidtabellen, före den 1 september 2011.

Finansministeriet har tillsatt en uppföljningsarbetsgrupp för regionförvaltningsreformen (FM 190:00/2009) som har som en uppgift att utreda vilka organisationer eller vilka av deras myndighetsuppgifter som blivit utanför regionförvaltningsreformen och hur de kunde kopplas till regionförvaltningsorganisationen. Även om köttbesiktningen kunde överföras på något regionförvaltningsverk som en specialuppgift för regionförvaltningen, vore organiseringen av köttbesiktningen i slakterier, i små slakterier och i inrättningar för vilthantering en ny uppgift som borde byggas upp vid regionförvaltningsverket. För att garantera enhetlig övervakning borde verksamheten koncentreras till ett re-

gionförvaltningsverk. Köttbesiktningsspersonalen skulle inte arbeta på regionförvaltningsverkets kontor. Verksamheten skulle avvika helt från regionförvaltningsverkens övriga verksamhet. Enligt enmansutredningens bedömning kan dessa ändringar inom genomföras enligt den planerade tidtabellen, före den 1 september 2011.

Livsmedelssäkerhetsverket kunde organisera köttbesiktningen i små slakterier och i inrättningar för vilthantering på flera olika sätt beroende på bl.a. var anläggningen är belägen. Vid övervakningen av små slakterier och av inrättningar för vilthantering som ligger nära stora slakterier kunde man eventuellt använda besiktningsspersonal som är anställd hos Livsmedelssäkerhetsverket. Verket kunde också avtala med kommunen om att kommunen sköter sådan köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill som enligt livsmedelslagen eller med stöd av den ankommer på staten eller förordna privatveterinärer till besiktningsveterinärer på deltid. Dessutom föreslås att veterinärvårdslagen (765/2009) ändras så att i de uppgifter för besiktningsveterinärerna som staten ersätter ingår även uppgifter enligt livsmedelslagen. Detta innebär ett ytterligare alternativ när det gäller att organisera köttbesiktningen i små slakterier och i inrättningar för vilthantering. När Livsmedelssäkerhetsverket avgör hur köttbesiktningen i små slakterier och inrättningar för vilthantering ska organiseras bör verket höra det berörda regionförvaltningsverket så att arrangemangen kan anpassas till den regionala planering som avses i veterinärvårdslagen.

Kött av frilevande vilt

Det föreslås att i lagen slopas 43 § 3 mom., som gäller s.k. slaktskjul. I fortsättningen ska köttbesiktningen av frilevande vilt göras i en godkänd anläggning, dvs. en inrättning för vilthantering, ett slakteri (inklusive små slakterier) eller renslakteri, varifrån köttet får levereras till andra godkända anläggningar, t.ex. styckningsanläggningar och köttproduktanläggningar. Köttproduktanläggningar som använder kött av frilevande vilt som råvara ska således inte i fortsättningen få ta emot kött från slakthus. När det gäller detta

sloppande av slaktskjulpraxisen föreslås en övergångstid på två år för köttbesiktningens del. Förslaget innebär att lagstiftningen börjar motsvara kraven enligt EU-lagstiftningen.

För närvarande finns det 18 godkända inrättningar för slakt av frilevande vilt i Finland och det skulle behövas flera. Befintliga slakterier som lämpar sig för slakt av frilevande vilt (inklusive små slakterier) och renslakterier kunde godkännas även för slakt av frilevande vilt. Slaktskjul som uppfyller kraven på inrättningar för vilthantering kunde godkännas som sådana. Avsikten är att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet föreskriva att i en inrättning för vilthantering ska även kunna tillåtas hantering av frilevande vilt som jägaren själv kommer att använda och som inte besiktas, så att hanteringen är konstruktivt eller tidsmässigt åtskild från annan köttthantering. Avsikten är att fortfarande tillåta att obesiktat kött av frilevande vilt hanteras i livsmedelslokaler i samband med jägares privata tillställningar (s.k. älgfester).

Jägare har kunnat leverera kött av frilevande vilt direkt till konsumenten utan köttbesiktning från en anmälningspliktig livsmedelslokal. Avsikten är att behålla denna möjlighet, men för att skydda konsumenterna ska trikinundersökning ska kunna krävas i fråga om viltarter som är känsliga för trikiner, t.ex. björn, vildsvin, säl, bäver, grävling och lodjur. Dessutom har kött av frilevande jaktbara fåglar, harar och kaniner kunnat levereras för detaljförsäljning, t.ex. en butik eller restaurang, utan köttbesiktning från en anmälningspliktig livsmedelslokal. I fortsättningen ska denna möjlighet kunna utvidgas även till kött av jaktbara frilevande hjorddjur, som i små mängder ska få levereras för detaljförsäljning utan köttbesiktning. Då ska hanteringen av kött av frilevande hjorddjur kunna ske i anmälningspliktiga livsmedelslokaler enligt 13 § 3 mom. i livsmedelslagen.

Dessutom ska jägare som ett led i primärproduktionen få leverera frilevande vilt som primärprodukter direkt till konsumenten samt oplockade jaktbara fåglar eller oflådda harar och kaniner för lokal detaljförsäljning, där produkternas levereras direkt till konsumenten. Då ska det inte krävas en anmälningspliktig livsmedelslokal eller köttbesiktning.

Förslagen innebär att den flexibilitet som EU-lagstiftningen tillåter utnyttjas bättre än nu.

Köttbesiktning- och övervakningsavgifter

I 70 § 1 mom. tillfogas möjlighet att sänka de köttbesiktning- och övervakningsavgifter som små slakterier och inrättningar för vilthantering betalar till skälig nivå. Det föreslås att de offentligrättsliga avgifterna för köttbesiktning som baserar sig på självkostnadsvärdet sänks med högst 600 000 euro/år, vilket innebär en klar sänkning av köttbesiktningens kostnader jämfört med nuläget. De köttbesiktningens avgifter som ska tas ut av näringen bestäms genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelssäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer. I och med att köttbesiktningen överförs till Livsmedelssäkerhetsverket förenhetligas grunderna för de köttbesiktningens avgifter som tas ut av små slakterier och av inrättningar för vilthantering. Det föreslås att köttbesiktningens avgifterna för små slakterier och för inrättningar för vilthantering ska basera sig på timdebitering. Avgifterna ska utjämnas mellan företagen på samma sätt som köttbesiktningens avgifterna för renkött.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Anmälningsskyldighet i fråga om kosttillskott

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets gällande förordning om Livsmedelssäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer (266/2008) tar Livsmedelssäkerhetsverket ut en avgift på 52 euro för mottagning av anmälan om kosttillskott.

Anmälan om livsmedelslokal och anläggningsgodkännande samt anmälan om primärproduktionsställe

Efter de föreslagna ändringarna kvarstår en förpliktelse gällande godkännande av livsmedelslokal som liknar den nuvarande för livsmedelsföretagare som bedriver verksam-

het som är förenad med större risker. För dessa företagare har de föreslagna ändringarna ingen ekonomisk inverkan. År 2008 fanns det 1 213 sådana livsmedelslokaler i Finland. Dessa livsmedelslokaler står dock för största delen av den industriella livsmedelsproduktionen i vårt land.

Resten av livsmedelslokalerna, som i och med de föreslagna ändringarna kommer att beröras av endast anmälningsplikt, har ekonomisk nytta av att den administrativa bördan lyfts av på grund av godkännandeplikten, även om det kommer att tas ut en avgift för handläggningen av anmälan om livsmedelslokal, vars storlek fastställs i en taxa som kommunen godkänner. I Sverige tar man 1000 kronor, dvs. cirka 100 euro för handläggningen av motsvarande anmälan. Avsikten är inte att ta ut handläggningsavgift för sådana anmälningar som inte hänför sig till betydande ändringar i verksamheten, t.ex. rättelser samt information om att företagaren bytts ut eller om nedläggning av verksamheten. Enligt 2008 års tillsynsstatistik är de största grupperna livsmedelslokaler som omfattas av ändringen olika serveringsställen (ca 30 000) samt försäljningsställen (ca 12 000, av vilka ca 3 000 matbutiker). Den ekonomiska nyttan riktar sig mot de livsmedelslokaler som inrättas efter det att de föreslagna ändringarna trätt i kraft, då den administrativa bördan i anslutning till inrättandet av dem lättas upp betydligt. Enligt en utredning som jord- och skogsbruksministeriet låtit göra våren 2010 skulle den direkta och av handläggningsavgifter oavhängiga penningmässiga nyttan för den finländska livsmedelssektorn om godkännandeförfarandet slopas vara 2,2 miljoner euro om året. Till följd av de relativt små hälsorisker som är förenade med verksamhet som bedrivs av små företag är det främst små och medelstora företag som kommer att dra ekonomisk nytta av de föreslagna ändringarna.

Efter de föreslagna ändringarna ska primärproduktionsföretagare inte behöva göra anmälan om livsmedelslokal när företagaren överläter små mängder primärprodukter som han producerat direkt till konsumenten eller levererar dem för lokal detaljförsäljning. En sådan företagares administrativa börda blir lättare eftersom han mycket långt klarar sig

med en anmälan om primärproduktionsställe enligt 22 §. Även verksamheten för privatpersoner och t.ex. föreningar underlättas när de, om verksamheten är ringa, befrias från att göra anmälningar enligt 13 och 22 §.

Tack vare den föreslagna förenklingen av byråkratin kan både företagare och privatpersoner bli mera intresserade av att bedriva direktförsäljning av primärprodukter, vilket i sin tur kan bidra till att deras inkomster ökar.

Egenkontrollförpliktelser

Det är svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna av att godkännandet av planerna för egenkontroll slopas. För nya livsmedelsföretag innebär slopandet av godkännandet av planen för egenkontroll sannolikt att tröskeln för att etablera verksamhet sänks jämfört med nuläget. Å andra sidan deltar den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn inte längre i nuvarande omfattning i utvecklandet av planerna för egenkontroll. Planeringen av egenkontrollen vilar på livsmedelsföretagarnas eget ansvar. Om det inte finns tillräckliga goda modeller att tillgå i branschen, kan en företagare bli tvungen att anlita en utomstående konsult som hjälp för att få till stånd ett system för egenkontroll som i tillräcklig utsträckning omfattar och avvärjer eventuella risker hos den verksamhet som bedrivs i lokalen.

Också livsmedelssektorn, som ansvarar för utarbetandet av riktlinjer för god praxis för olika branscher, har en central uppgift när det gäller att utveckla egenkontrollen. Enligt artikel 7 i allmänna förordningen om livsmedelshygien ska medlemsstaterna uppmuntra livsmedelsföretagarna att utarbeta nationella riktlinjer för god hygienpraxis och för tillämpning av HACCP-principerna. Medlemsstaterna ska främja spridning och användning av både nationella riktlinjer och unionens riktlinjer. Det är dock frivilligt för livsmedelsföretagarna att tillämpa riktlinjerna. I Finland har det utarbetats endast några sådana riktlinjer och de har just inte uppdaterats. Antalet riktlinjer är för närvarande för få för att de ska kunna utgöra den ryggrad för anvisningar om egenkontroll och hygien som de är avsedda för i EU-lagstiftningen. Utan lämpliga riktlinjer för god praxis blir livsme-

delsföretagarna tvungna att själva utveckla riskhanteringen i fråga om sin verksamhet. Också den lokala livsmedelstillsynen skulle ha nytta av flera riktlinjer för god praxis som är utvärderade av Livsmedelssäkerhetsverket och som skulle erbjuda en lättillämplig modell för kravnivån på tillsynsobjekten enligt den gällande planen för livsmedelstillsynen. I Danmark och Sverige finns det för närvarande i vardera landet ca 30 riktlinjer som är utvärderade av de nationella myndigheterna för livsmedelstillsyn.

Köttbesiktnings- och övervakningsavgifter

De köttbesiktningsavgifter som ska tas ut av näringen bestäms genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelssäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer. Det föreslås att de offentlighetsrättsliga avgifterna för köttbesiktning som baserar sig på självkostnadsvärdet sänks med högst 600 000 euro/år. Det föreslås att köttbesiktningsavgifterna för små slakterier och för inrättningar för vilthantering ska basera sig på timdebitering.

Den avgift som tas ut för köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill påverkas av antalet besök, besiktningen och den tid som använts för resan och resans längd. Om antalet besök vore ungefär 5 200 per år, ett besök skulle räcka i medeltal 2,5 timmar, resans längd vore i medeltal 40 km och besiktningsveterinärens timdebitering 40 euro, skulle kostnaderna uppgå till sammanlagt 870 000 euro. Budgetfinansieringens andel skulle vara 600 000 euro, varvid 270 000 euro skulle återstå att ta ut av näringen i form av köttbesiktningsavgifter. Köttbesiktningsavgiften för små slakterier och för inrättningar för vilthantering skulle då bli ca 21 euro/timme.

I de små slakterierna slaktas 15 500 djurenheter och minimiavgiften inom EU är i medeltal 5 euro per djurenhet. Den EU-minimiavgift som måste tas in skulle vara 77 500 euro, dvs. 5,96 euro/timme. En avgift på ca 21 euro/timme som tas ut av företagarna skulle vara 3,5 gånger större än minimiavgiften inom EU, vilket skulle innebära en avsevärd sänkning av köttbesiktningsavgifterna jämfört med de genomsnittliga avgifter

(45 euro/timme) som tagits ut i kommunerna. Även om avgifterna för små slakterier och för inrättningar för vilthantering skulle sjunka så att de är 3,5 gånger större än minimiavgiften inom EU skulle de ändå fortfarande vara något högre än de genomsnittliga avgifterna för stora slakterier.

Grunderna för de köttbesiktningssavgifter som tas ut av små slakterier och av inrättningar för vilthantering förenhetligas om köttbesiktningen överförs till Livsmedels säkerhetsverket. I kalkylen ovan har resekostnaderna utjämnats mellan företagarna. Köttbesiktningssavgifterna för dessa små företagare kan sänkas till skälig nivå med statlig finansiering.

Kött av frilevande vilt

Köttbesiktningen av frilevande vilt flyttas helt och hållet till godkända anläggningar och kött ska inte längre besiktas i s.k. slaktskjul. För detta föreslås en övergångstid på två år. De ekonomiska konsekvenserna uppskattas inte bli särskilt betydande. Befintliga slakterier (inklusive små slakterier) och renslakterier ska kunna godkännas även för frilevande vilt utan betydande merkostnader. En del av slaktskjulen kan med små ändringar godkännas som inrättningar för vilthantering. Avsikten är att tillåta att även obesiktat kött av vilt som ska användas av jägaren själv hanteras i inrättningar för vilthantering så att hanteringen är konstruktivt eller tidsmässigt åtskild från annan köttantering.

Köttproduktanläggningarna tillgång på inhemskt kött av frilevande vilt som råvara kan försvåras jämfört med nuläget åtminstone tillfälligt, men de använder redan nu även utländskt kött av frilevande vilt som råvara.

Jägarna använder största delen av köttet av frilevande vilt själva. Att små mängder kött av frilevande hjorddjur frigörs för detaljförsäljning (butiker och restauranger) utan köttbesiktning kunde förbättra tillgången på inhemskt viltkött på marknaden i enlighet med den offentliga viltkoncernens mål och samtidigt ge jägarna tilläggsinkomster. Leverans av frilevande vilt som primärprodukter direkt till konsumenten och leverans av fåglar, harar och kaniner som primärprodukter även

för detaljförsäljning som ett led i primärproduktionen kunde likaså bidra till att förbättra tillgången på inhemskt viltkött och ge jägarna tilläggsinkomster.

I fortsättningen ska det krävas att även jägare som är verksamma i livsmedelslokaler påvisar sin hygienkompetens antingen med s.k. hygienpass eller genom avlagd utbildning i hälsa och hygien för jägare enligt hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Av dem som arbetar i inrättningar för vilthantering ska krävas att de påvisar sin hygienkompetens med s.k. hygienpass. Detta medför kostnader, men hygienkompetens ska förutsättas först efter sammanlagt tre månaders arbete och dessutom ges en övergångstid på tre år.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Riskbaserad livsmedelslagstiftning och livsmedelstillsyn

Riskorientering har även hittills betonats bl.a. i det riksomfattande programmet för livsmedelstillsynen. Om tillsynen inriktas så att den blir mera riskbaserad än förr skulle tillsynsresurserna allokeras på ett ändamålsenligt sätt och myndigheterna skulle bli mera produktiva.

Anmälningsskyldighet i fråga om kosttillskott

Anmälningsskyldighet i fråga om kosttillskott ingår i jord- och skogsbruksministeriets gällande förordning. Att bestämmelsen om anmälningsskyldighet tillfogas innebär således inte nya uppgifter för Livsmedels säkerhetsverket.

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

Avsikten är att handläggningen av anmälan om livsmedelslokal ska vara en kort process, som resulterar i en preliminär riskklassificering av tillsynsobjektet och registrering i Livsmedelssäkerhetsverkets KUTI-databas över tillsynsobjekt samt information om

handläggningen till den som skickat in anmälan. Handläggningen av anmälan innefattar inte ett myndighetsbeslut, och är således inte överklagbart. På grundval av anmälan om livsmedelslokal får myndigheten den information enligt vilken den primära tillsynsfrekvensen för objektet bestäms i enlighet med kommunens tillsynsplan. Efter handläggningen av anmälan blir tillsynen över livsmedelslokalen en del av den planmässiga livsmedelstillsynen. I samband med det första inspektionsbesöket på objektet fastställs objektets slutliga riskklass och den inspektionsfrekvens som hör samman med den. De föreslagna ändringarna i livsmedelstillsynen, särskilt offentliggörandet av tillsynsuppgifterna, förutsätter flera och effektivare inspektionsbesök. Den belastning som de innebär för företagaren kommer att bestämmas utgående från hur väl livsmedelslokalens egenkontroll fungerar.

Egenkontrollförpliktelsen

I största delen av livsmedelslokalerna utgör den goda hygienpraxis som beskrivits i stödssystemet samt beskrivningen av de avvikande situationer som iakttagits vid tillämpningen av den grunden för en fungerande egenkontroll. Om det är nödvändigt att utvidga egenkontrollen från denna grundläggande nivå, bör den i första hand grunda sig på luckor i riskhanteringen som företagaren själv upptäckt. Egenkontrollförpliktelser som utökats på tillsynsmyndigheternas krav har upprepade gånger visat sig vara en lösning som inte fungerar i praktiken.

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

Det föreslås att livsmedelslagen ändras så att livsmedelsföretagaren åläggs att offentliggöra en handling om inspektionen som tillsynsmyndigheten utfärdat eller ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts.

Offentliggörandet av tillsynsuppgifterna har enligt erfarenheter från Danmark förbättrat livsmedelstillsynens funktion betydligt. Den offentliga verksamheten har ökat kon-

sumenternas förtroende för livsmedelstillsynen. Också livsmedelsföretagarna ser systemet som en möjlighet att skilja sig från konkurrenterna i positiv bemärkelse. Att objekt-specifika tillsynsuppgifter offentliggörs sätter emellertid också press på att myndighetsåtgärderna ska vara enhetliga och jämförbara. Situationen kan underlättas med mera detaljerade anvisningar än tidigare samt genom att utbudet av olika elektroniska utvärderingsmodeller utökas.

Återkallande av kompetenstestares rättigheter

För att effektivisera tillsynen föreslås att livsmedelslagen ändras så att Livsmedelssäkerhetsverket ges möjlighet att återkalla kompetenstestares rättigheter att verka som kompetenstestare för tiden för tillsynsåtgärder eller att återkalla rättigheterna av vägnande skäl som innebär hälsofara utan någon angiven tid. Skärpningen av lagrummet möjliggör effektiva tillsynsåtgärder i situationer där en kompetenstestare missbrukar sin ställning för egen vinning eller på något annat sätt väsentligt bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som gäller testningsverksamheten.

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Att köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill i små slakterier och i inrättningar för vilthantering överförs från att ha varit en uppgift för kommunerna till Livsmedelssäkerhetsverket innebär att statens uppgifter ökar något. Köttbesiktningen och övervakningen i ca 60 anläggningar beräknas kräva ca 6 årsverken. Avsikten är att köttbesiktningen och övervakningen ska kunna skötas med Livsmedelssäkerhetsverkets, regionförvaltningsverkens och de kommunala tillsynsmyndigheternas befintliga resurser.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet.

Jord- och skogsbruksministeriet ordnade ett diskussionsmöte om reformen av livsmedelslagen den 18 mars 2010. Till mötet inbjöds företrädare för tillsynsmyndigheterna, livsmedelsindustrin och livsmedelshandeln samt andra centrala intressentgrupper.

Den 21 maj 2010 ombads följande aktörer yttra sig om propositionen: arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriets avdelningar och enheter, försvarsministeriet/huvudstaben, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Institutet för hälsa och välfärd THL, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet VFFI, Tullstyrelsen/tulllaboratoriet, regionförvaltningsverken, Kommunförbundet, Helsingfors stad, Vanda stad, Esbo stad, Tammerfors stad, samkommunen för folkhälsoarbetet i Raumo, ackrediteringsorganet FINAS, Livsmedelsindustriförbundet rf, Finlands Dagligvaruhandel rf, Turism- och Restaurangförbundet rf, Luontaistuotealan keskusliitto, Tori- ja markkinakaupan keskusjärjestö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Köttindustrins forskningscentral LTK, Jägarnas Centralorganisation, Suomen Lihanjalostajat ry, Suomen Siipikarja-liitto – Finlands Fjäderfäförbund ry, Renbeteslagsföreningen, Poronlihan pienjalostajien ja suoramyyjien yhdistys, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Finlands Fiskodlarförbund rf, Suomen Kalakauppialiitto - Finlands Fiskhandlarförbund ry, Förbundet för mjölkhygien rf, Finlands Mejeriförening rf, Suomen Kananmunapakkaamoiden yhdistys ry, Finlands Biodlares Förbund FBF rf, Inhemska Trädgårdsprodukter rf, Arktiset Aromit - Arktiska Aromer ry, Finska Förpackningsföreningen rf, Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry, Finlands Konsumentförbund rf, Kuluttajat-Konsumenterna ry, Servicefacket PAM rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Finlands Livsmedelsarbetareförbund FLF rf, Helsingfors universitet, agrrikulturforstvetenskapliga fakulteten, Helsingfors

universitet, veterinärmedicinska fakulteten, Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Besiktningveterinärförening rf, Veterinärhygienikernas förening rf, Ympäristö- ja terveysalan tekniset, Mat-Finland och Finlands Idrott rf.

Remissinstanserna förhöll sig positivt till förslaget att det tydligare än förr skulle skrivas in i lag att livsmedelslagstiftningen och tillsynen ska vara riskbaserad. Största delen av remissinstanserna ansåg att den föreslagna förskjutningen av tyngdpunkten i tillsynen till tillsyn i efterhand är en ändamålsenlig reform som möjliggör riskbaserad livsmedelstillsyn. Vissa remissinstanser uttryckte dock sin oro för hur förskjutningen av tyngdpunkten till tillsyn i efterhand påverkar livsmedelssäkerheten. I yttrandena framfördes också att övergången från godkännande av livsmedelslokalerna till ett anmälningsförfarande skulle inverka på inflödet av avgifter till kommunerna. Nästan alla remissinstanser understödde sloandet av godkännandeförpliktelsen.

Inställningen till förslaget att företagare som bedriver detaljförsäljning av livsmedel ska offentliggöra tillsynsmyndighetens inspektionsberättelse var i princip positiv. Vissa remissinstanser föreslog dock att förpliktelsen borde utvidgas till att livsmedelsföretagare.

I yttrandena förhöll man sig positivt till förslaget att upphöra med slaktskjulpraxisen. I många yttranden förhöll man sig däremot negativt till förslaget att kött av jaktbara frilevande hjorddjur skulle få levereras för detaljförsäljning utan köttbesiktning. Obesiktat kött som levereras till detaljaffärer och restauranger ansågs utgöra en risk för livsmedelssäkerheten.

Propositionen har behandlats i livsmedelsdelegationen och i de expertgrupper som lyder under den.

Jord- och skogsbruksministeriet beställde den 30 september 2010 en separat utredning om till vilken statliga myndighet köttbesiktningen i små slakterier och i inrättningar för vilthantering borde överföras. Utredningen överlämnades till ministeriet den 12 november 2010. Enmansutredningen rekommenderade att köttbesiktningen och övervakningen borde överföras till Livsmedelssäkerhetsver-

ket, eftersom verket redan har en färdig organisation och omfattande sakkunskap för köttbesiktningen och övervakningen i stora slakterier. Godkännandet av små slakterier och av inrättningar för vilthantering skulle kunna överföras från kommunerna till Livsmedelssäkerhetsverket enligt den planerade tidtabellen före den 1 september 2011.

Utgående från de förbättringsförslag som framfördes under den första remissbehandlingen samt förslaget att foga reformen av köttbesiktningen till den proposition som höll på att beredas färdigställdes en ny version av propositionen den 22 oktober 2010. Följande instanser ombads yttra sig om propositionen: finansministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, jord- och skogsbruksministeriets fiske- och vilt- samt jordbruksavdelningar och ekonomienhet, försvarsministeriet/huvudstaben, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet VFFI, Tullstyrelsen/tulllaboratoriet, regionförvaltningsverken, Kommunförbundet, Helsingfors stad, Vanda stad, Esbo stad, Tammerfors stad, Tusby kommun, Livsmedelsindustriförbundet rf, Finlands Dagligvaruhandel rf, Turism- och Restaurangförbundet rf, Livsmedelsdelegationens expertgrupp för små och medelstora livsmedelsföretag, Tori- ja markkinakaupan keskusjärjestö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Köttindustrins forskningscentral LTK, Finska Köttbranschens Förbund rf, Jägarnas Centralorganisation, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry, Suomen Lihanjälöstajat ry, Suomen Siipikarjaliitto - Finlands Fjäderfäförbund ry, Renbeteslagsföreningen, Poronlihan pienjalostajien ja suoramyyjien yhdistys, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Finlands Fiskodlarförbund rf, Suomen Kalakauppiaaliitto - Finlands Fiskhandlarförbund ry, Finlands Mejeriförening rf, Suomen Kananmunapakkaamoiden yhdistys ry, Finlands Biodlares Förbund FBF rf, Inhemskas Trädgårdsprodukter rf, Arktiset Aromit - Arktiska Aromer ry, Finska Förpackningsfö-

reningen rf, Suomen Terveystuotekauppiaiden Liitto, Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry, Finlands Konsumentförbund rf, Kuluttajat-Konsumenterna ry, Servicefacket PAM rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Finlands Livsmedelsarbetareförbund FLF rf, Helsingfors universitet, agrikuturforstvetenskapliga fakulteten, Helsingfors universitet, veterinärmedicinska fakulteten, Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Besiktningsveterinärförening rf, Veterinärhygienikernas förening rf, Ympäristö- ja terveystieteiden tekniset, Mat-Finland och Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto - Finlands Kommunalveterinärförbund ry.

Remissinstanserna ombads i första hand yttra sig om de paragrafer som hade ändrats helt efter det föregående ändringsförslaget eller som var helt nya. Remissinstanserna förhöll sig fortfarande positivt till den mera riskbaserade livsmedelstillsyn som ligger till grund för propositionen samt till minskningen av företagarnas administrativa börda. I vissa yttranden framfördes dock de farhågor som man uttryckt redan under föregående remissbehandling, nämligen att när tyngdpunkten i livsmedelstillsynen förskjuts till tillsyn i efterhand kan vissa tillsynsrutiner med nära anknytning till förhandsgodkännande och som konstaterats vara effektiva försämrats jämfört med nuläget.

Inte i något yttrande motsatte man sig att köttbesiktningen i sin helhet skulle övertas av staten. När det gäller organiseringen av den statliga köttbesiktningen ställde sig majoriteten av remissinstanserna bakom det alternativet att uppgiften i fortsättningen skulle handhas av Livsmedelssäkerhetsverket Evira. Detta alternativ understöddes också av vissa regionförvaltningsverk, som ansåg att det skulle vara för krävande att överföra köttbesiktningen på regionförvaltningsverkens ansvar enligt den tidtabell som förutsattes i propositionen. I några yttranden understödde man emellertid också alternativet att regionförvaltningsverken skulle ansvara för köttbesiktningen i fortsättningen.

I den andra remissbehandlingen föreslogs även att tillsynen över handeln med livsmedel av animaliskt ursprung på den inre marknaden (tillsynen över den första ankomstplatsen) skulle överföras från staten till kommu-

nerna. Överlag förhöll man sig positivt till förslaget, med undantag av Livsmedelssäkerhetsverket. Det bestämdes dock att ärendet bordläggs i väntan på ytterligare utredningar.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Livsmedelslagen**

3 §. Europeiska unionens lagstiftning. Det föreslås att till 3 § 1 mom. i livsmedelslagen fogas nya 16—19 punkter, där man nämner tillsatsförordningen, aromförordningen, livsmedelsenzymförordningen samt förordningen om godkännandeförfarande bland de förordningar på vilkas tillsyn livsmedelslagen tillämpas.

4 §. Begränsningar i tillämpningsområdet. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Enligt bestämmelsen ska lagens 3 kap., som gäller livsmedelsföretagares förpliktelser, inte tillämpas på verksamhet som avses i 13 § 5 mom. eller i 22 § 4 mom.

Verksamhet som motsvarar 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten och som ställs helt och hållet utanför lagens tillämpningsområde föreslås vara överlåtelse i ringa omfattning av primärprodukter som en privatperson själv producerat eller livsmedel som en privatperson själv framställt till ett annat privathushåll för användning där. Det kan t.ex. vara fråga om att man ger sin granne en fisk eller en hare som gåva.

6 §. Definitioner. Det föreslås att 6 § 1 mom. 19 punkten (tillfällig livsmedelsförsäljning) upphävs som onödig. Också 21 punkten (litet slakteri) föreslås bli upphävd som onödig. Det föreslås att definitionen i 22 punkten (renslakteri) ändras så att i renslakterier kan förutom renar även små mängder andra djur slaktas utan att renslakteriet behöver godkännas som ett sådant slakteri som avses i 23 punkten eller som en inrättning för vilthantering. Definitionen i 23 punkten (slakteri) ändras så att med slakteri även omfattar slakterier som slaktar små mängder, dvs. tidigare små slakterier enligt 21 punkten.

6 a §. Beaktande av risker. I livsmedelslagen föreslås en ny 6 a § där det föreskrivs att livsmedelslagstiftningen och livsmedelstillsynen ska vara riskbaserad. När förpliktelser som föreskrivits i livsmedelslagen och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den verkställs och övervakas ska man beakta ka-

raktären och omfattningen av livsmedelsföretagarens verksamhet samt andra omständigheter i anslutning till livsmedlet som inverkar på livsmedelssäkerheten och konsumentskyddet. Riskbaserad tillsyn tillämpas i den omfattning som är möjlig med hänsyn till lagstiftningen i fråga. Detta betyder att om det t.ex. för någon egenskap hos ett livsmedel har föreskrivits ett bindande gränsvärde kan man inte avvika från detta utifrån riskerna, om det inte uttryckligen föreskrivs särskilt om det. Företagarens egenkontroll inverkar också på den risk som tillsynsobjektet medför. Egenkontrollens betydelse beaktas i den tillsynsplan som avses i 48 § i när inspektionsfrekvensen samt innehållet i inspektionerna bedöms.

8 §. Krav i fråga om vissa livsmedel. I 8 § 1 mom. i livsmedelslagen föreskrivs om näringsmässig komplettering av livsmedel. Bestämmelsen motsvarar 8 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om skyldighet för en livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott att göra anmälan om kosttillskott till Livsmedelssäkerhetsverket. Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning 78/2010 ska anmälan göras också när produkten försvinner från marknaden. Detta krav baserar sig inte på direktivet om kosttillskott och det föreslås inte att det tas in i lagen. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I 3 mom. föreskrivs om de förfaranden som ska tillämpas när nya livsmedel släpps ut på marknaden och i 4 mom. på motsvarande sätt om genmodifierade livsmedel. Bestämmelserna motsvarar 8 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen.

11 §. Krav i fråga om hantering, förvaring och transport av livsmedel. I regel ska det kött som hanteras i alla godkända livsmedelslokaler vara besiktat. Ett undantag från detta utgör frilevande harar, kaniner och fåglar som levereras för detaljförsäljning samt kött som hanteras vid privata tillställningar som jägare anordnar. I anslutning till de ändringar

som föreslås i 13 § i livsmedelslagen föreslås att 11 § 1 mom. ändras så att omnämmandet av obligatorisk köttbesiktning och därtill anslutna undantag slopas. Den allmänna köttbesiktningens förpliktelsen förblir i kraft. Det föreslås att 43 § 1 mom. preciseras i detta avseende. Närmare bestämmelser om undantag från köttbesiktningens förpliktelsen utfärdas genom ändring av jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning 38/VLA/2006.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att av det framgår klarare än nu att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas även om livsmedlens temperatur.

13 §. Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande. Det föreslås att i 13 § i livsmedelslagen föreskrivs om de fall där anmälan om livsmedelslokal ska göras eller godkännande för lokalen sökas. En livsmedelsföretagare ska enligt 1 mom. i regel göra anmälan om livsmedelslokal innan verksamhet inleds eller väsentliga ändringar görs i verksamheten.

Med avvikelse från detta konstateras i 2 mom. att företagaren ska ansöka om godkännande av lokalen som anläggning när unionslagstiftningen förutsätter godkännande. Godkännande av livsmedelslokal ska med vissa undantag, som unionslagstiftningen möjliggör, krävas i fråga om livsmedelslokaler som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung före detaljhandeln. Dessa undantag ska gälla företagare som nämns i artikel 4.2 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, t.ex. företagare som enbart transporterar livsmedel av animaliskt ursprung eller företagare som hanterar produkter på vilka inga särskilda hygienkrav ställs i nämnda förordning, t.ex. honung.

Enligt 1 mom. ska en skriftlig anmälan göras om en livsmedelslokal till den behöriga tillsynsmyndighet som anges närmare i 14 § senast fyra veckor innan verksamhet inleds eller väsentliga ändringar görs i verksamheten. Enligt 2 mom. ska godkännande sökas hos den myndighet som anges i 15 §. Anmälan och godkännande ska kunna skötas elektroniskt enligt vad som bestäms i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Enligt 3 mom. ska anmälan enligt 1 mom. göras om verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten. Verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten ska vara följande verksamheter så och i den utsträckning som definieras närmare genom förordning av statsrådet:

1) verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung (överlåtelse av kött av hardjur och fjäderfå som slaktats på gården direkt till konsumenten, överlåtelse av kött av frilevande vilt direkt till konsumenten eller leverans av kött av frilevande jaktbara fåglar, harar, kaniner eller hjortdjur för lokal detaljförsäljning),

2) verksamhet för vilken har beviljats anpassningar i fråga om unionslagstiftningens krav, t.ex. renslakt och hantering av renkött för direktförsäljning och traditionell framställning av torkat renkött på primärproduktionsstället inom renskötselområdet, och

3) hantering av produkter av animaliskt ursprung, inklusive vidareförädlig, som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten och som primärproduktionsföretagaren bedriver på primärproduktionsstället, t.ex. framställning av förädlade fiskeriprodukter och mjölkprodukter.

Enligt 4 mom. ska ett villkor för verksamhet i anmälda livsmedelslokaler vara att livsmedelslokalen uppfyller de krav som föreskrivs i 10 § och med stöd av den. Bestämmelsen ska gälla livsmedelslokaler som avses i såväl 1 som 3 mom. Samma villkor ska gälla godkännandet som anläggning. Huruvida anmälda lokaler överensstämmer med kraven ska bedömas vid efterhandstillsyn.

5 mom. gäller verksamhet i livsmedelsbranschen som inte bedrivs yrkesmässigt eller i stor skala. Enligt Europeiska kommissionens anvisning ska unionens hygienlagstiftning inte tillämpas på sådan verksamhet. Som yrkesmässig verksamhet eller idkande av näring betraktas inte t.ex. basarer i skolor, försäljning av livsmedel som ordnas av olika klubbar eller försäljning av livsmedel som privatpersoner tillrett hemma, om försäljningen inte är fortlöpande och regelbunden. Den mängd livsmedel som säljs ska vara liten. Inte heller försäljning eller servering av livsmedel i liten skala i samband med annan

näringsverksamhet, t.ex. i frisersalonger eller butiker för presentartiklar, ska förutsätta anmälan om livsmedelslokal. Enligt 5 mom. ska skyldigheten att göra anmälan om livsmedelslokal inte gälla sådan verksamhet som beskrivs ovan. Enligt 4 § ska inte heller bestämmelserna i 3 kap. om livsmedelsföretagare tillämpas på den. Även sådan här verksamhet berörs av förpliktelser enligt artikel 14 i allmänna livsmedelsförordningen. Myndigheten ska med stöd av 49 § och 51 § kunna inspektera verksamheten och begära uppgifter om den, och administrativa tvångsmedel ska kunna riktas mot verksamheten.

Enligt 6 mom. ska närmare bestämmelser om inlämnande av anmälan om livsmedelslokal och ansökan om godkännande av livsmedelslokal utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser också om vad som i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung ska betraktas som sådan verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten och om vilken anmälan enligt 1 mom. ska göras.

14 §. Handläggning av anmälningar om livsmedelslokaler. I 14 § i den gällande livsmedelslagen föreskrivs om ansökningsförfarandet för godkännande av livsmedelslokal. Det föreslås att dessa bestämmelser slopas som onödiga.

Det föreslås att paragrafen ändras så att där föreskrivs om de myndigheter som handlägger anmälningar om livsmedelslokaler. Behörighetsfördelningen mellan myndigheterna motsvarar den behörighetsfördelning som föreskrivs i 15 § i den gällande livsmedelslagen.

I regel handläggs anmälningarna av tillsynsmyndigheten i den kommun där livsmedelslokalen är belägen. När det gäller mobila livsmedelslokaler omformuleras den gällande bestämmelsen så att den blir klarare. Anmälan om en mobil livsmedelslokal ska göras till myndigheten i den kommun där lokalen tas i bruk och där ett eventuellt fast driftsställe är beläget. Anmälan kan gälla ett eller flera transportfordon.

I 2 mom. föreskrivs om handläggningen av anmälan i fråga om sådana livsmedelslokaler som används endast för försäljning, förmed-

ling eller annan hantering av livsmedel utan att livsmedlen finns i lokalen i fråga.

I 3 mom. föreskrivs om de myndigheter som handlägger anmälningar som gäller tillverknings- och lagringsplatser som avses i alkohollagen (1143/1994) samt alkoholbutiker. Behörighetsfördelningen motsvarar den behörighetsfördelning som föreskrivs i den gällande livsmedelslagen

Enligt 4 mom. ska den myndighet som handlägger en anmälan ge livsmedelsföretagaren ett intyg över att anmälan handlagts. Detta är ett nytt krav som hänför sig till kraven på att tillsynsuppgifterna ska offentliggöras, varom bestämmelser föreslås i 21 §. I momentet föreskrivs dessutom om skyldighet för myndigheten att meddela uppgifterna om anmälda livsmedelslokaler till Livsmedelssäkerhetsverket, så att dessa uppgifter ska finnas tillgängliga för andra myndigheter i Livsmedelssäkerhetsverkets KUTI-register. Bestämmelsen motsvarar till denna del 15 § 3 mom. i den gällande lagen.

15 §. Godkännande av livsmedelslokaler som anläggningar. I 15 § i livsmedelslagen föreslås bestämmelser om de myndigheter som godkänner livsmedelslokaler som anläggningar. I 13 § 2 mom. föreslås bestämmelser om när det förutsätts att en livsmedelslokal godkänns som anläggning. Detta godkännande förutsätts innan verksamhet inleds och betydande ändringar i verksamheten görs. Enligt 1 mom. godkänns en livsmedelslokal i regel i som anläggning av myndigheten för livsmedelstillsyn i den kommun där anläggningen är belägen. En mobil anläggning godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds.

I 2 mom. föreskrivs om godkännande av slakterier, renslakterier och inrättningar för vilthantering samt andra anläggningar som finns i anslutning till dem. Med slakterier avses även små slakterier. Med vilthanteringsanläggning avses en vilthanteringsanläggning enligt definitionen i punkt 1.18. i bilaga I till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, där frilevande vilt slaktas.

Det föreslås att befogenhetsfördelningen mellan myndigheterna ändras så att slakterier, inrättningar för vilthantering och anläggningar som finns i anslutning till dem ska

godkännas av Livsmedelssäkerhetsverket. Regionförvaltningsverket ska godkänna renslakterier och till skillnad från nuläget även anläggningar som finns i anslutning till dem. Samma princip ska tillämpas på godkännandet av mobila anläggningar. Genom denna ändring överförs godkännandet och övervakningen av små slakterier och av inrättningar för vilthantering från de kommunala tillsynsmyndigheterna till Livsmedelssäkerhetsverket.

I 3 mom. föreskrivs om skyldighet för myndigheten att fatta beslut om godkännande av en livsmedelslokal. Tillsynsmyndigheten ska i regel avgöra ärendet inom 60 dagar efter det att det anhängiggjordes. Bestämmelsen motsvarar 15 § 2 mom. i den gällande lagen.

I 4 mom. föreskrivs om skyldighet för myndigheten att meddela uppgifterna om godkända livsmedelslokaler till Livsmedelssäkerhetsverket, så att dessa uppgifter ska finnas tillgängliga för andra myndigheter i Livsmedelssäkerhetsverkets KUTI-register. Bestämmelserna motsvarar 15 § 3 mom. i den gällande lagen.

15 a §. Underrättelse om mobil verksamhet. Det föreslås att till livsmedelslagen fogas en ny 15 a §, som gäller skyldighet för mobila företagare att i god tid underrätta myndigheterna i de kommuner där man har avsikt att bedriva verksamhet. I stället för att tala om anmälan så avser man att införa begreppet underrättelse, eftersom förfarandet inte motsvarar sådan anmälan som avses i 13 § 1 mom. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar för övrigt 14 a § 2 mom. i den gällande livsmedelslagen. Underrättelsesyldigheten ska ändå inte omfatta sådana livsmedelslokaler där syftet med den bedrivna verksamheten endast är att transportera eller förvara livsmedel i ett eller flera transportfordon eller en eller flera containrar.

I 2 mom. föreskrivs om skyldighet för livsmedelsföretagare att underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om verksamhet som bedrivs i mobila slakterier och mobila inrättningar för vilthantering samt i anläggningar i anslutning till dem och regionförvaltningsverket om verksamhet i mobila renslakterier.

21 §. Offentliggörande av tillsynsuppgifter. I 21 § i livsmedelslagen föreslås bestämmel-

ser om offentliggörande av tillsynsuppgifter. Detta är ett nytt krav. Det centrala syftet med offentliggörandet av tillsynsuppgifter ska vara att göra tillsynen mera genomskådlig. Förpliktelsen att offentliggöra tillsynsresultaten ska motivera livsmedelsföretagarna att iaktta livsmedelsbestämmelserna. Offentliga tillsynsresultat ger också konsumenterna bättre grunder för att välja vilka livsmedelslokalers produkter de köper.

Enligt 1 mom. ska en livsmedelsföretagare offentliggöra en handling som myndigheten för livsmedelstillsyn utfärdat över sitt inspektionsbesök eller ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts. Kravet ska gälla alla livsmedelslokaler, inklusive anläggningar. Tillsynsuppgifterna ska offentliggöras på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer. Avsikten är inte att offentliggöra den detaljerade inspektionsberättelse som tillsynsmyndigheten utarbetar. Däremot är avsikten att skapa en enkel modell för en handling som sammanfattar resultaten av inspektionen för användning i alla kommuner. Av denna handling som berättar om inspektionen ska framgå de viktigaste inspektionsresultaten.

De livsmedelsföretagare som enligt 13 § 1 mom. i livsmedelslagen ska göra anmälan om livsmedelslokal till den behöriga tillsynsmyndigheten innan verksamhet inleds, ska i enlighet med 14 § 3 mom. ges ett intyg över att anmälan handlagts och att de omfattas av livsmedelstillsynen. En sådan livsmedelsföretagare ska offentliggöra detta intyg till dess att tillsynsmyndigheten har gjort den första inspektionen och utfärdat en handling över inspektionen.

Enligt 2 mom. utfärdas närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §. Anmälan om primärproduktionsstället. I paragrafen föreskrivs om skyldighet för primärproduktionsföretagare att göra anmälan om primärproduktionsstället. Enligt 1 mom. ska företagaren underrätta den kommunala tillsynsmyndigheten om sin primärproduktion. Som primärproduktion ska, liksom i den gällande lagstiftningen, anses verksamhet som anges i artikel 3.17 i allmänna livsmedelsförordningen samt med

primärproduktion sammanhängande verksamhet enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien. Som primärproduktion ska dessutom anses överlåtelse av primärprodukter direkt till konsumenten när producenten står för överlåtelsen och den risk för livsmedelssäkerheten som hänför sig till överlåtelsen är låg. Primärprodukter beskrivs i avsnitt 3.2. i den allmänna motiveringen. När den risk som hänför sig till överlåtelsen ska betraktas som annat än låg ska företagaren göra anmälan enligt 13 § 1 mom. i livsmedelslagen om livsmedelslokal eller ansöka om godkännande som anläggning enligt 13 § 2 mom. för verksamheten.

Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten har fått företagarens anmälan enligt 22 § om primärproduktionsstället.

Enligt 2 mom. ska företagaren inte behöva anmäla primärproduktion och inte heller överlåtelse enligt 1 mom. av primärprodukter, om tillsynsmyndigheten får information av dem från någon annan myndighet. Tillsynsmyndigheten kan få uppgifter om primärproduktion ur bl.a. landsbygdsförvaltningens datasystem. När den kommunala tillsynsmyndigheten har fått uppgifter om primärproduktionsstället från en annan myndighet ska den kommunala tillsynsmyndigheten meddela företagaren att myndigheten redan fått uppgifter om primärproduktionsstället från en annan myndighet. Om uppgifterna är korrekta och tillräckliga behöver företagaren inte göra någon separat anmälan enligt 22 §.

I 3 och 4 mom. föreskrivs om lättnader med anmälan. Anmälan ska fortfarande inte behöva göras om primärproduktion som avser naturväxter och svamp, varmed avses plockning och insamling av växter och svamp eller delar av dem, t.ex. rötter, bär och frukter, och inte om jakt på frilevande vilt. Lättnaden ska också gälla verksamhet som enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien sammanhänger med insamlingen av och jakten på ovan nämnda produkter. Nytt är att anmälan inte ska behöva göras om sådan överlåtelse direkt till konsumenten av primärprodukter av frilevande vilt och naturväxter och bär som betraktas som primärproduktion. Lättnaden ska gälla sådan överlåtelse som avses i 1 mom.

Enligt 4 mom. ska en privatperson som överlåter växter och bär som han producerat direkt till konsumenten inte behöva göra anmälan enligt 22 §, om den risk för livsmedelssäkerheten som hänför sig till verksamheten är låg. Nu avses växter och svamp som odlats i hushållet, till skillnad från föregående moment, som gällde produkter som insamlas i naturen. Vid bedömningen av riskerna ska beaktas verksamhetens karaktär och omfattning, t.ex. mängden produkter, de mikrobiologiska eller kemiska risker som hänför sig till produkterna och huruvida verksamheten är återkommande eller sporadisk. Samma lättnad ska gälla verksamhet som inte kan betraktas som idkande av näring, t.ex. att äpplen lämnas till ett evenemang som församlingen eller en idrottsförening ordnar för att säljas där.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om anmälan, t.ex. hur anmälan ska göras och vilka uppgifter som ska lämnas i anmälan samt om de fall där någon sammanslutning kan göra anmälan för företagarnas räkning. Enligt den gällande lagstiftningen har renbeteslaget kunnat göra anmälan om primärproduktionsställe för en sådan primärproduktionsföretagares räkning som bedriver renskötsel. Avsikten är att behålla denna möjlighet. Bestämmelsen motsvarar 22 § 2 mom. i den gällande lagen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas dessutom närmare bestämmelser om sådan verksamhet som avses i artikel 1.2 c i allmänna livsmedelsförordningen och artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung på det sätt som nämnda förordningar förutsätter. Härmed avses nationella bestämmelser om överlåtelse av primärprodukter direkt till konsumenten och leverans av primärprodukter för detaljförsäljning där de överläts direkt till konsumenten, när producenten står för överlåtelsen och leveransen och det är fråga om små mängder.

23 §. Verksamhet vid den första ankomstplatsen. Enligt 23 § 2 mom. i den gällande livsmedelslagen ska livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ha en plan för egenkontroll enligt 20 §, om vars godkännande det föreskrivs i 42 § i livsmedelslagen. Det föreslås att kraven på

godkännande av planen för egenkontroll slopas i 21 § i livsmedelslagen. Till följd av detta slopas även i 42 § 1 och 2 mom. hänvisningarna till godkännande av planen för egenkontroll.

I 23 § 2 mom. i livsmedelslagen slopas hänvisningen till godkännande av planen för egenkontroll.

27 §. Livsmedelshygienisk kompetens. Enligt 27 § 2 mom. i den gällande livsmedelslagen ska livsmedelsföretagaren på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara godkänd enligt livsmedelslagen har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (kompetensintyg) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket.

Det föreslås att 27 § 2 mom. i livsmedelslagen ändras så att i princip ska livsmedelsföretagaren på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara anmäld eller godkänd med stöd av livsmedelslagen har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens. Ett sådant kompetensintyg ska dock krävas först efter en tre år lång övergångstid av en person som arbetar i en livsmedelslokal enligt 13 § 3 mom. i livsmedelslagen. Många av de företagare som det föreskrivs om i 13 § 2 mom. 5—18 punkterna i den gällande livsmedelslagen företräder sådana livsmedelslokaler.

28 §. Kompetenstestare. Enligt 28 § 2 mom. i livsmedelslagen kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om kompetenstestaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning. Livsmedelssäkerhetsverket kan också återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om kompetenstestaren på något annat sätt bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning och inte trots Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid. För att kompetensintyg som beviljats på bristfälliga grunder inte ska orsaka allvarlig hälsofara, kan godkännandet återkallas tillfälligt medan missförhållandena i anslutning till testningen utreds.

30 §. Central myndighet. Å grund av de ändringar som föreslås i 15 § föreslås att till myndigheternas befogenhetsfördelning i 2 punkten fogas inrättningar för vilthantering. Dessutom föreslås det att en punkt 9 tillfogas, enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket ska utvärdera den köttbesiktning av renkött och övervakning av anläggning som regionförvaltningsverket ansvarar för.

31 §. Livsmedelstillsyn på regional nivå. Det föreslås att 1 punkten ändras så att där åläggs regionförvaltningsverket att offentliggöra sina utvärderingsrapporter om hur kommunerna ordnar livsmedelstillsynen. Det föreslås att till paragrafen fogas en ny 3 punkt, enligt vilken regionförvaltningsverken ska offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn.

I 15 § föreslås att utöver renslakterier ska regionförvaltningsverket även godkänna anläggningar som finns i anslutning till dem. För tydlighetens skull föreslås att uppgiften fogas till den paragraf som gäller regionförvaltningsverkens uppgifter som ny punkt 4. Enligt 13 § i statsrådets förordning om regionförvaltningsverken (906/2009) sköter Regionförvaltningsverket i Lappland i hela landet köttbesiktning och tillhörande tillsyn över renslakterier.

32 §. Kommunal livsmedelstillsyn. I 1 mom. föreskrivs i en allmännare form än tidigare om kommunens skyldighet att sköta tillsynen enligt livsmedelslagen inom sitt område. Om tillsynen över slakterier, inrättningar för vilthantering och de första ankomstplatserna föreskrivs i 15, 30, 31, 34 och 43 §.

33 §. Den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter. Ett centralt syfte med offentliggörandet av tillsynsuppgifterna är att tillsynen ska vara genomskådlig. Ett sätt att främja en genomskådlig tillsyn är att ålägga kommunerna att offentliggöra resultaten av livsmedelstillsynen.

I 33 § i livsmedelslagen föreskrivs om den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter. Det föreslås att till paragrafen fogas en ny 4 punkt enligt vilken kommunen ska offentliggöra resultaten av livsmedelstillsynen på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

39 §. Undersökning av prov. I 39 § 2 mom. i den gällande livsmedelslagen föreskrivs om undersökning av de prov som enligt livsmedelsbestämmelserna ska undersökas och de prov inom ramen för egenkontrollen som angetts i samband med att planen för egenkontrollen godkändes. Det föreslås att kraven på godkännande av planen för egenkontroll slopas i 21 § i livsmedelslagen. Då ska endast de undersökningar som föreskrivs särskilt i livsmedelsbestämmelserna utföras i godkända laboratorier. Andra undersökningar som eventuellt är nödvändiga med tanke på livsmedelssäkerheten och egenkontrollen ska kunna utföras i ett laboratorium av vilket inte förutsätts godkännande och kvalitetssystem. Detta förutsätter också att 17 § i laboratorieförordningen upphävs.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att där slopas hänvisningen till godkännande av planen för egenkontroll.

42 §. Ordnanande av tillsyn över den första ankomstplatsen. I 42 § i den gällande livsmedelslagen bestäms om ordnandet av tillsyn över den första ankomstplatsen så att Livsmedelssäkerhetsverket och kommunerna ingår avtal samt om arbetsfördelningen mellan Livsmedelssäkerhetsverket och kommunernas tillsynsmyndigheter i beslutsfattandet i anslutning till tillsynen över den första ankomstplatsen. Det föreslås att det statliga specialarrangemanget vid ordnandet av tillsynen över den första ankomstplatsen slopas och att tillsynen på nytt förenhetligas med den övriga kommunala livsmedelstillsynen. Således föreslås att 42 § upphävs som onödig. I fortsättningen ska i huvudsak kommunerna svara för ordnandet av tillsynen över den första ankomstplatsen i enlighet med 32 §. Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket ska dock i enlighet med 30 och 31 § svara för ordnandet av tillsyn över den första ankomstplatsen i fråga om livsmedelslokaler i samband med de slakterier, renslakterier och inrättningar för vilthantering som de övervakar.

42 §. Ordnanande av tillsyn över den första ankomstplatsen. Enligt 42 § 1 mom. i den gällande livsmedelslagen ska en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn besluta om godkännande av planen för egenkontroll för livsme-

delsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling. I 1 och 2 mom. föreskrivs om godkännande av planen för egenkontroll för en livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling. Det föreslås att kraven gällande godkännande av planen för egenkontroll i 21 § i livsmedelslagen slopas.

Det föreslås att 1 och 2 mom. ändras så att i dem slopas hänvisningen till förpliktelsen att godkänna planen för egenkontroll.

Det föreslås att 3 mom. ändras så att det i den framgår att myndigheten för tillsynen vid den första ankomstplatsen och köttbesiktningen är densamma.

Dessutom föreslås att 1—3 mom. ändras så att termen Livsmedelsverket ersätts med termen Livsmedelssäkerhetsverket.

43 §. Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill. Enligt 11 § 1 mom. i den gällande lagen ska det kött som hanteras och förvaras i alla godkända livsmedelslokaler vara kontrollerat. Ett undantag från detta utgör kött av frilevande harar, kaniner och fåglar som levereras för detaljförsäljning samt kött som hanteras vid privata tillställningar som jägare anordnar. I anslutning till de ändringar som föreslås i 13 § i livsmedelslagen slopas i 11 § 1 mom. detta omnämnande av köttbesiktningens förpliktelsen och undantagen i anslutning till den. Den allmänna köttbesiktningens förpliktelsen förblir i kraft. Av denna orsak fogas till 43 § 1 mom. att kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Närmare bestämmelser om undantag från köttbesiktningens förpliktelsen utfärdas genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning. De förblir oförändrade jämfört med nuläget. En ny möjlighet som föreslås är att i enlighet med artikel 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung leverera små mängder kött av frilevande hjorddjur för detaljförsäljning utan köttbesiktning.

Bestämmelser om de myndigheter som svarar för ordnandet av köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill ingår i 30 och 31 §.

Det föreslås att 43 § 3 mom. i den gällande livsmedelslagen, som gäller s.k. slaktskjul slopas. I fortsättningen ska köttbesiktning av

frilevande vilt vara möjlig endast i godkända inrättningar för vilthantering och i slakterier och renslakterier som är godkända för frilevande vilt. En övergångstid på två år föreslås för sloandet av slaktskjulpraxisen.

Det föreslås att 4 mom. slopas som onödigt eftersom det föreslås att små slakterier ska börja övervakas av samma myndighet som stora slakterier. Eftersom de mängder som slaktas inte längre ska bestämma vilken tillsynsmyndighet som ett slakteri eller litet slakteri lyder under, är det inte längre nödvändigt att föreskriva om de maximala slaktmängderna i lagen. Avsikten är att behålla de konstruktiva lättnader som berör små slakterier men bestämmelser om dem kan med stöd av 10 § utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 §. Inspektionsrätt och rätt att närvara. Det föreslås att för tydlighetens skull fogas till paragrafen ett nytt 2 mom., enligt vilket Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket ska ha rätt att närvara vid bl.a. Europeiska kommissionens kontroller. Dessutom ska t.ex. veterinärstudenter ha rätt att i samband med besiktningsveterinärpraktiken närvara när besiktningsveterinären eller en veterinär som är anställd hos regionförvaltningsverket utför tillsyn eller inspektioner. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt.

53 §. Tillsynsmyndighetens instruktions-skyldighet. Det föreslås att kraven på godkännande av planen för egenkontroll samt skyldigheten för tillsynsmyndigheten att bestämma vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta i 21 § i den gällande livsmedelslagen slopas som onödiga. Trots att det föreslås att kravet på att planen för egenkontroll ska godkännas slopas, betraktas det fortfarande som nödvändigt att tillsynsmyndigheten kan meddela uppmaningar om komplettering, rättelse eller ändring av planen för egenkontroll på motsvarande grunder som för närvarande. I anslutning till detta föreslås att 53 § i livsmedelslagen ändras så att enligt den kan tillsynsmyndigheten vid behov ge företagare anvisningar och uppmaningar så att egenkontrollens funktionsduglighet säkerställs. Om planen för egenkontroll eller genomförandet av den är särskilt bristfälligt, ska tillsynsmyndigheten i enlighet med 55 § i

livsmedelslagen kunna bestämma att planen för egenkontroll ska rättas så att den överensstämmer med livsmedelsbestämmelserna.

70 §. Avgifter för statliga myndigheters prestationer. Köttbesiktnings- och övervakningskostnaderna i de små slakterier som kommunerna övervakar är proportionellt sett betydligt högre än de avgifter som Livsmedelssäkerhetsverket tar ut av stora slakterier. Av denna orsak föreslås att man ska kunna avvika från kravet på kostnadsvarsighet enligt lagen om grunderna för avgifter till staten och att det ska vara möjligt att ta ut skäliga statliga avgifter av små slakterier med stöd av i statsbudgeten anslagna medel. De minimiavgifter som förutsätts i kontrollförordningen ska dock alltid tas ut. Bestämmelser om avgifterna utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

71 §. Avgifter för kommunala myndigheters prestationer. Enligt 71 § 1 mom. 1 punkten i den gällande livsmedelslagen ska kommunen enligt en taxa som den godkännt av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för godkännande av livsmedelslokaler och deras planer för egenkontroll. Det föreslås att kraven på godkännande av planen för egenkontroll slopas i 21 § i livsmedelslagen.

Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras så att där slopas hänvisningen till den avgift som tas ut för godkännande av planer för egenkontroll, men att det läggs till en hänvisning som gäller handläggning av anmälan om livsmedelslokal och godkännande av anläggning. Handläggningen av anmälningar om livsmedelslokaler enligt 13 § 3 mom. ska dock förbli avgiftsfri.

83 §. Register. Det föreslås att 83 § 1 mom. 1 punkten i den gällande livsmedelslagen ändras så att där slopas hänvisningen som gäller Livsmedelssäkerhetsverkets skyldighet att ge ett godkännandenummer till de livsmedelslokaler som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung innan dessa går till detaljförsäljning. I anslutning till de ändringar som föreslås i 13 § i livsmedelslagen konstateras där att Livsmedelsverket är skyldigt att ge anläggningarna ett godkännandenummer.

I hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV kapitel I, föreskrivs om utbildning i hälsa och hygien för jägare. Livsmedelssäkerhetsverket

godkänner utbildningen. Utbildningen är inte obligatorisk men det vore om jaktföreningen skulle ha åtminstone en utbildad person som kan utföra preliminär besiktning av frilevande vilt på fångstplatsen. Om denna inte upptäcker något avvikande hos viltet, ger han eller hon en s.k. deklARATION om saken som tillsammans med det frilevande viltet tillställs den veterinär som utför köttbesiktningen. Det är ändamålsenligt att besiktningsveterinären kan försäkra sig om att den person som gett deklARATIONEN är utbildad. De utbildade personerna ska således registreras och det föreslås bli Livsmedelssäkerhetsverkets uppgift att föra registret. Hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung förutsätter inte att de utbildade personerna är jägare, utan det räcker att de är med i en jaktförening. Därför är det inte möjligt att foga uppgift om genomgången utbildning till jägarregistret.

1.2 Veterinärvårdslagen

15 §. OrdnanDET av tillsynsuppgifter. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Samtidigt blir det nuvarande 2 mom. 3 mom. Det föreslås att livsmedelslagen ändras så att köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill i små slakterier, som vilat på kommunens ansvar, överförs till Livsmedelssäkerhetsverket. Med hänvisning till motiveringen till förslaget om ändring av livsmedelslagen är det ändamålsenligt att verket kunde ordna köttbesiktningen flexibelt. Detta är nödvändigt för att tillgången till köttbesiktning ska säkerställas i fortsättningen. Ett alternativ vore att Livsmedelssäkerhetsverket ingår ett avtal med kommunen om att köttbesiktningen och därtill hörande annan livsmedelstillsyn ska skötas som ett uppdrag. Det ska dock alltid vara Livsmedelssäkerhetsverkets uppgift att godkänna slakterier. I beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat på grund av uppdrag ska ändring sökas så som man ansöker om ändring i beslut av

Livsmedelssäkerhetsverket. Bestämmelser om grunderna för den ersättning som ska betalas till kommunen utfärdas med stöd av 23 § genom förordning av statsrådet.

23 §. Ersättning för tillsynsuppgifter. På grund av de ändringar som föreslås i 15 § föreslås en hänvisning till 15 § 2 och 3 mom. i den första meningen i paragrafen.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 september 2011. Överföringen av tillsynsobjekten (små slakterier och inrättningar för vilt-hantering) från den kommunala tillsynsmyndigheten till den statliga myndigheten förutsätter inte att objekten godkänns på nytt.

3 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

De föreslagna lagarna motsvarar den lagstiftningsnivå som grundlagen förutsätter och den innehåller inga begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna som skulle vara problematiska med tanke på grundlagen. När det gäller bemyndigandena att utfärda förordning har den princip som nämns i motiveringen till grundlagen beaktats, nämligen att utgångspunkten bör vara att statsrådet utfärdar förordningar om vittbärande och principiellt viktiga ärenden. Ministerierna kan bemyndigas att utfärda förordningar om frågor av mer teknisk natur (RP 1/1998). I enlighet med dessa principer kan statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet utfärda förordningar om specificerade saker som är exakt och noggrant avgränsade i lagen. Livsmedelssäkerhetsverket ges rätt att utfärda föreskrifter om vissa saker av teknisk natur. Med stöd av vad som anförts ovan anses att förslagen i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 6 § 19 och 21 punkten samt 14 a §, av dem 14 a § sådån den lyder i lag 1137/2008 och 6 § sådån den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag,

ändras 3 §, 6 § 22 och 23 punkten, 8, 11, 13, 14, 15, 21 och 22 §, 23 § 2 mom., 27 § 2 mom., 28 § 2 mom., 30 och 31 §, 32 § 1 mom., 33 §, 39 § 2 mom., 42, 43, 49 och 53 §, 70 § 1 mom., 71 § 1 mom. 1 punkten, samt 83 §,

av dem 3 § sådån den lyder delvis ändrad i lagarna 1137/2008, 1495/2009 och 643/2010, 6 och 42 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1137/2008, 8 § sådån den lyder delvis ändrad i lagarna 989/2007 och 1137/2008, 11 § sådån den lyder i lag 989/2007, 14 §, 27 § 2 mom. och 28 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1137/2008, 15, 30, 31 och 33 sådana de lyder i lag 1495/2009, 43 och 49 § sådana de lyder delvis ändrade i sistnämnda lag, 21 och 70 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 989/2007, 32 § 1 mom. sådant det lyder i lag 411/2009, 39 § 2 mom. sådant det lyder i lag 643/2010 och 83 § sådån den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och i lag 1495/2009 samt

fogas till 4 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 6 a § och 15 a §, som följer:

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, nedan *allmänna livsmedelsförordningen*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden

av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, nedan *kontrollförordningen*,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, nedan *allmänna förordningen om livsmedelshygien*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, nedan *hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, nedan *kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modi-

fierade livsmedel och foder, nedan *GMO-förordningen*,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser, nedan *förordningen om nya livsmedel*,

9) rådets förordning (EEG) nr 315/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för främmande ämnen i livsmedel,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG,

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

12) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

14) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, nedan *påståendeförordningen*,

15) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel, nedan *berikningsförordningen*,

16) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 om livsmedelstill-satser, nedan *tillsatsförordningen*,

17) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1334/2008 om aromer och vissa livsmedelsingredienser med aromgivande

egenskaper för användning i och på livsmedel och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, förordningarna (EG) nr 2232/96 och (EG) nr 110/2008 samt direktiv 2000/13/EG, nedan *aromförordningen*,

18) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1332/2008 om livsmedelsenzymmer och om ändring av rådets direktiv 83/417/EEG, rådets förordning (EG) nr 1493/1999, direktiv 2000/13/EG, rådets direktiv 2001/112/EG samt förordning (EG) nr 258/97, nedan *enzymförordningen*,

19) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1331/2008 av den 16 december 2008 om fastställande av ett enhetligt förfarande för godkännande av livsmedelstill-satser, livsmedelsenzymmer och livsmedelsaromer, nedan *förordningen om godkännandeförfarande*.

När det i denna lag hänvisas till en rättsakt utfärdad av Europeiska unionen avses ifrågasvarande rättsakt jämte ändringar.

Till den del Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), nedan *biproduktförordningen*, gäller de livsmedelslokaler som avses i denna lag eller den verksamhet som där bedrivs är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och kommunala tillsynsmyndigheter behöriga tillsynsmyndigheter på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Behöriga myndigheter för att övervaka att kommissionens förordning (EG) nr 2065/2001 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 104/2000 beträffande konsumentinformation inom sektorn för fiskeri- och vattenbruksprodukter iakttas är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och de kommunala myndigheterna för livsmedelstill-syn på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekono-

miska samarbetsområdet och dess medlemsstater.

4 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

3 kap. tillämpas inte på verksamhet som avses i 13 § 5 mom. eller i 22 § 4 mom.

6 §

Definitioner

22) *renslakteri* slakteri där renar slaktas, dock inte ett slakteri som avses i 23 punkten, där renar slaktas endast tillfälligt. I ett renslakteri kan förutom renar även små mängder djur som tillhör andra djurarter slaktas,

23) *slakteri* annat slakteri än ett sådant som avses i 22 punkten,

6 a §

Beaktande av risker

När förpliktelser som föreskrivits i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den verkställs och övervakas ska karaktären och omfattningen av livsmedelsföretagarens verksamhet samt andra omständigheter i anslutning till livsmedlet som inverkar på livsmedelssäkerheten och konsumentskyddet beaktas, om inte något annat föreskrivs i lagen eller med stöd av den.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

Vitaminer, mineralämnen och andra motsvarande ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan får tillsättas i livsmedel endast om detta inte orsakar fara för människors hälsa. En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsme-

delssäkerhetsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs för tillämpning av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. En anmälan ska göras även när preparatets sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Vid jord- och skogsbruksministeriet finns en nämnd för nya livsmedel, som är behörigt organ för utvärdering av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordningen om nya livsmedel. Nämnden för nya livsmedel har till uppgift att genomföra de första utvärderingar i anslutning till utsläppandet av nya livsmedel på marknaden som avses i artikel 6 i förordningen om nya livsmedel samt att utvärdera de första utvärderingar som gjorts i andra medlemsstater inom Europeiska unionen. Medlemmarna och suppleanterna i samt ordföranden och vice ordföranden för nämnden för nya livsmedel förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om behörighetskraven och mandattiden för medlemmarna i nämnden, hur nämndens uppgifter ska ordnas, den nationella kontaktmyndigheten och om andra nationella arrangemang som förordningen om nya livsmedel förutsätter.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter.

11 §

Krav i fråga om hantering, förvaring och transport av livsmedel

Livsmedel ska hanteras, förvaras och transporteras så att livsmedlens goda hygieniska kvalitet inte äventyras.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

1) hanteringen och transporten av livsmedel,

2) temperaturen i hanterings-, förvarings-, transport-, försäljnings- och serveringslokaler för livsmedel samt livsmedlens temperatur,

3) det nationella genomförandet av överenskommelsen om internationell transport av lättförädlade livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (FördrS 48/1981), nedan *ATP-avtalet*.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

En livsmedelsföretagare ska göra en skriftlig anmälan om en livsmedelslokal till den tillsynsmyndighet som anges i 14 § senast fyra veckor innan verksamhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs (*anmäld livsmedelslokal*).

En livsmedelsföretagare som bedriver verksamhet av vilken krävs godkännande av livsmedelslokal enligt artikel 4.2 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ska med avvikelse från 1 mom. ansöka om godkännande av livsmedelslokal som anläggning hos den tillsynsmyndighet som anges i 15 § innan verksamhet inleds och betydande ändringar i verksamheten görs.

För en livsmedelslokal som avses i 2 mom. och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som han själv producerat behöver man dock inte ansöka om godkännande som anläggning. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten kan också anses verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e samt verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Angående en sådan livsmedelslokal ska anmälan enligt 1 mom. göras.

Tillsynsmyndigheten ska underrättas om avbrytande och nedläggning av verksamheten samt byte av företagare i en sådan livs-

medelslokal som avses i 1-3 mom. senast 14 dygn före den planerade åtgärden.

Ett villkor för att livsmedelslokalen ska godkännas eller, om godkännande inte behövs, för att verksamhet ska få inledas är att livsmedelslokalen uppfyller de krav som föreskrivs i 10 § och med stöd av den. Verksamhet i en anläggning får inte inledas eller väsentliga ändringar företas i verksamheten utan myndighetens godkännande.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras när de risker som hänför sig till verksamheten är låga med tanke på livsmedelssäkerheten samt

1) verksamheten i livsmedelsbranschen äger rum i samma lokal som annan näringsverksamhet som företagaren bedriver,

2) företagaren är en enskild person, eller

3) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.

Närmare bestämmelser om inlämnande av anmälan och ansökan om godkännande samt om verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Handläggning av anmälningar om livsmedelslokaler

Anmälningar om livsmedelslokaler handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där livsmedelslokalen är belägen. Anmälningar om mobila livsmedelslokaler samt om sådana livsmedelslokaler där syftet med verksamheten enbart är att transportera eller förvara livsmedel i ett eller flera transportfordon eller en eller flera containrar handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds eller där anmälan tidigare gjorts om livsmedelslokalens verksamhet.

Anmälan om en livsmedelslokal som används enbart för försäljning, förmedling eller annan hantering av livsmedel utan att livsmedlen finns i lokalen i fråga kan handläggas av tillsynsmyndigheten i företagarens hemkommun, om det är oklart i vilken kommun lokalen är belägen eller om det finns andra särskilda skäl.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handlägger anmälningar om tillverknings- och lagringsplatser som avses i 5 och 35 § i alkohollagen (1143/1994). Regionförvaltningsverket handlägger anmälningar om alkoholbutiker som avses i 13 § och 14 § 2 mom. i alkohollagen.

Den myndighet som handlägger en anmälan om en livsmedelslokal ger livsmedelsföretagaren ett intyg över att anmälan handlagts. Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om anmälda livsmedelslokaler till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om handläggningen av anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Godkännande av livsmedelslokaler som anläggningar

Anläggningar som avses i 13 § 2 mom. godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där anläggningen är belägen. En mobil anläggning godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner ändå slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar. Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar.

Tillsynsmyndigheten fattar beslut om godkännande av en livsmedelslokal som anläggning. Tillsynsmyndigheten kan i beslutet ställa villkor för att förebygga hälsofaror. Tillsynsmyndigheten ska avgöra ärendet inom 60 dagar efter det att ärendet anhängiggjordes, om inte ärendets omfattning, brister i ansökan eller andra särskilda skäl förutsätter en längre handläggning.

Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om de livsmedelslokaler som myndigheten har godkänt som anläggningar till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om fattandet av beslut om godkännande utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 a §

Underrättelse om mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare som ska underrätta tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs om försäljning och annan hantering av livsmedel i en anmäld eller godkänd mobil livsmedelslokal.

Livsmedelsföretagaren ska ändå underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om slakt och hantering av livsmedel i ett mobilt slakteri och i en mobil inrättning för vilthantering samt i en anläggning i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket ska på motsvarande sätt underrättas om verksamhet i ett mobilt renslakteri och i en anläggning i anslutning till det.

Myndigheten ska ha fått informationen senast fyra vardagar innan anmäld verksamhet inleds och senast två veckor innan godkänd verksamhet inleds.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare ska offentliggöra en handling som tillsynsmyndigheten utfärdat över inspektion eller, om lokalen ännu inte har inspekterats, ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Anmälan om primärproduktionsstället

Livsmedelsföretagaren ska underrätta den kommunala tillsynsmyndigheten om ett primärproduktionsställe och om den primärproduktion som bedrivs där. Som primärproduktion anses utöver verksamhet enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien sådan överlåtelse av primärprodukter

som är förenad med låg risk för livsmedels-säkerheten från producenten direkt till konsumenten. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten har fått anmälan om primärproduktionsstället.

Anmälan om primärproduktionsstället behöver dock inte göras om den kommunala tillsynsmyndigheten får uppgifter om verksamhet som avses i 1 mom. från en annan myndighet. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten fått uppgifterna om primärproduktionsstället från en annan myndighet.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras om jakt, om överlåtelse enligt 1 mom. av frilevande vilt direkt till konsumenten och inte om primärproduktion som avser naturväxter och svamp.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte heller göras om primärproduktion av växter och svamp om

- 1) företagaren är en enskild person, eller
- 2) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.

Närmare bestämmelser om den anmälan som avses i 1 mom. och om överlåtelse som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten samt om de nationella arrangemang som förutsätts i artikel 1.2 c i allmänna förordningen om livsmedelshygien och i artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Verksamheten vid den första ankomstplatsen

Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska ha en plan för egenkontroll, vilken ska åtföljas av en plan för provtagning och undersökning av de livsmedel som tas emot. Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska informera den tillsynsmyndighet som Livsmedelssäkerhetsverket utsett om de livsmedel som levererats till en första ankomstplats.

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

Livsmedelsföretagaren ska på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara godkänd eller anmäld enligt denna lag har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (*kompetensintyg*) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket, om personen i fråga har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en eller flera livsmedelslokaler under sammanlagt minst tre månader.

28 §

Kompetenstestare

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar kompetenstestarnas verksamhet och kan i detta syfte av kompetenstestarna kräva att få uppgifter och handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg. Kompetenstestare är skyldiga att förvara alla handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg i minst tre år. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare även om överträdelsen av bestämmelserna och föreskrifterna inte är väsentlig, om kompetenstestaren inte på Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid. Godkännandet kan återkallas temporärt medan saken utreds.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen

nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

1) leda regionförvaltningsverken vid utvärderingen av kommunernas livsmedelstillsyn,

2) sörja för livsmedelstillsynen i slakterier, inrättningar för vilthantering och anläggningar i anslutning till dem,

3) ansvara för planering och genomförande av den nationella övervakningen av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,

4) på riksnivå ansvara för sådana uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen som kräver särskild sakkunskap,

5) utvärdera de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i allmänna förordningen om livsmedelshygien,

6) verka som den i allmänna livsmedelsförordningen avsedda nationella kontaktpunkten i systemet för snabb varning,

7) godkänna den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV,

8) sköta den riksomfattande informationen, riskkommunikationen och konsumentupplysningen,

9) utvärdera den köttbesiktning av renkött och övervakning i anslutning därtill som regionförvaltningsverket ordnar.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

1) utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen och offentliggöra resultaten av utvärderingen,

2) utvärdera de kommunala tillsynsplanerna och kontrollera hur de följs,

3) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

4) köta livsmedelstillsynen i renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

32 §

Kommunal livsmedelstillsyn

Kommunen ska sköta livsmedelstillsynen inom sitt område på det sätt som föreskrivs i denna lag (*kommunal livsmedelstillsyn*). I kommunen sköts dessa uppgifter av en nämnd eller av något annat kollegialt organ (*kommunal tillsynsmyndighet*). Det som i denna lag föreskrivs om en kommun gäller också en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet.

33 §

Den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

2) ge råd till livsmedelsföretagare och konsumenter samt meddela information i frågor som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag,

3) mot ersättning bistå de statliga myndigheterna i verkställandet av det nationella programmet för övervakning av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,

4) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

39 §

Undersökning av prov

De prov inom ramen för egenkontrollen som enligt livsmedelsbestämmelserna förutsätts bli undersökta ska undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium.

42 §

Ordnande av tillsyn över den första ankomstplatsen

Tillsyn över den första ankomstplatsen ordnas primärt så, att Livsmedelssäkerhetsverket ingår ett i 2 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) avsett avtal med en kommun, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna på kommunens område. Livsmedelssäkerhetsverket och kommunen kan komma överens om att kommunen ska sköta uppgiften för en eller flera kommuners del. En tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten beslutar om de administrativa tvångsmedel som avses i 55—60 § i denna lag och som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen. Livsmedelssäkerhetsverket beslutar om övriga administrativa tvångsmedel enligt denna lag vilka hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen.

Om kommunen inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket avtala om tillsynen med en annan myndighet, skaffa tjänster för skötseln av uppgifterna av en lämplig utomstående sakkunnig eller själv sköta tillsynen. Om man har avtalat om tillsynen med en annan myndighet ska en tjänsteinnehavare som denna myndighet utsett fatta beslut om administrativa tvångsmedel. Om man har avtalat om tillsyn med en utomstående sakkunnig beslutar Livsmedelssäkerhetsverket om administrativa tvångsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

De beslut enligt 1 mom. om verksamheten vid den första ankomstplatsen som avges av en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn ska delges parterna som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

Närmare bestämmelser om ordnandet av tillsyn över första ankomstplatser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 §

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i artikel 5 i kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Livsmedelssäkerhetsverket utför köttbesiktning i slakterier och inrättningar för vilt-hantering. Regionförvaltningsverket utför köttbesiktning i renslakterier.

Vid köttbesiktningen och övervakningen kan statligt anställda besiktningssisterer som utbildats för ändamålet anlitas som hjälp. I fjäderfäslakterier och slakterier för hardjur kan också den personal som är anställd av livsmedelsföretagaren anlitas som hjälp vid köttbesiktningen och övervakningen.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utföra sådana inspektioner som tillsynen förutsätter, ta del av handlingar och få tillträde till de ställen där verksamhet som avses i denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för tillsynen över efterlevanden av denna lag förvaras. Tillsynsmyndigheten och utomstående sakkunniga har rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de utrymmen som används i verksamheten.

Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt arti-

kel 45 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner göras endast om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit eller bryter mot livsmedelsbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. En sådan inspektion ska vara nödvändig för att ett brott ska kunna utredas eller en allvarlig hälsofara förhindras. Inspektioner får utföras endast av en tillsynsmyndighet.

Om tillsynsmyndigheten i samband med övervakningen eller inspektionen konstaterar att ett livsmedel av animaliskt ursprung innehåller främmande ämnen i en mängd som strider mot bestämmelserna, har regionförvaltningsverket och en av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnad veterinär rätt att inspektera det primärproduktionsställe från vilket livsmedlet härrör och rätt att utan ersättning ta alla prov som behövs för undersökning. Regionförvaltningsverket och den av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnade veterinären har då den rätt att få information, ta prov och utföra inspektion som det föreskrivs om i denna lag. Endast regionförvaltningsverket har rätt att utföra inspektion i utrymmen som omfattas av hemfriden.

Vad som i denna lag föreskrivs om tillsynsmyndigheters rätt att få tillträde till platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs, och om deras rätt att få information gäller också de inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

53 §

Tillsynsmyndigheters instruktionskyldighet

En tillsynsmyndighet ska vid behov ge livsmedelsföretagare nödvändiga anvisningar och uppmaningar så att livsmedelsbestämmelserna följs och egenkontrollens funktionsduglighet säkerställs.

70 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

För de prestationer som statliga myndigheter utför enligt denna lag ska tas ut en avgift, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). När avgiftens storlek bestäms iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten. I slakterier som slaktar små mängder djur och i inrättningar för vilthantering kan avgifterna för köttbesiktning och övervakning dock nedsättas högst till den nivå som fastställs enligt artikeln 27.3 i kontrollförordningen på det sätt som bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Enligt en taxa som kommunen har godkänt skall kommunen av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för

1) godkännande av anläggning och handläggning av anmälan om en annan livsmedelslokal än en sådan som avses i 13 § 3 mom.,

83 §

Register

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över alla livsmedelslokaler, verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel, första ankomstplatser, livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, godkända laboratorier och utbildade personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i kapitel I i avsnitt IV i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Livsmedelssäkerhets-

verket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för register över alkoholbutiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar. Den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de verksamhetsställen under myndighetens tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställena i den omfattning de uppgifter som anges i denna lag förutsätter detta. Register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar förs i enlighet med lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik av jord- och skogsbruksministeriet samt i enlighet med lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) av jord- och skogsbruksministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Livsmedelssäkerhetsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen,

utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

En livsmedelslokal som godkänts före denna lags ikraftträdande och av vilken godkännande inte förutsätts med stöd av 13 § i denna lag, anses utan särskilt godkännande som en anmäld livsmedelslokal med stöd av 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag. Om handläggningen av ansökan om godkännande av en sådan livsmedelslokal pågår hos den behöriga tillsynsmyndigheten när denna lag träder i kraft, betraktas ansökan som en sådan anmälan som avses i 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag.

En person som arbetar i en livsmedelslokal som avses i 13 § 3 mom. och som vid denna lags ikraftträdande inte har behövt ha kompetensintyg enligt 27 §, ska skaffa sig kompetensintyg inom tre år efter lagens ikraftträdande.

Kött av fritt levande vilt som är avsett för inhemsk konsumtion kan med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen besiktas av tjänsteveterinären i kommunen även någon annanstans än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett renslakteri under två år efter lagens ikraftträdande, om tillståndet har beviljats före lagens ikraftträdande.

2.

Lag**om ändring av 15 och 23 § i veterinärvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen (765/2009) 15 § och 23 § 1 mom. som följer:

15 §

Ordnanandet av tillsynsuppgifter

Kommunen ska sköta tillsynen över hygien vid primärproduktion av livsmedel av animaliskt ursprung och annan tillsyn över livsmedelssäkerheten så som föreskrivs i livsmedelslagen eller med stöd av den.

Kommunen kan sköta sådan köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill som i livsmedelslagen eller med stöd av den ålagts staten, om kommunen har ingått ett avtal om detta med Livsmedelssäkerhetsverket.

Kommunen ska se till att förutsättningarna för skötseln av de uppgifter som kommunalveterinären har enligt de andra lagar som nämns i 2 § 2 mom. eller som åläggs kommunalveterinären med stöd av dessa lagar är

sådana som avses i den regionala planen och det riksomfattande programmet.

23 §

Ersättning för tillsynsuppgifter

För utförandet av tillsynsuppgifter som avses i 15 § 2 och 3 mom. får kommunen ersättning av statsmedel. Ersättningen beräknas utifrån de direkta kostnader som tillsynen har förorsakat kommunen. Ersättningen får inte överskrida beloppet av de faktiska kostnaderna. Ersättning betalas inte för inspektioner och åtgärder som avses i 15 § 3 mom. i lagen om djursjukdomar.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President**TARJA HALONEN**Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

1.

Lag**om ändring av livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 6 § 19 och 21 punkten samt 14 a §, av dem 14 a § så-
dan den lyder i lag 1137/2008 och 6 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag,

ändras 3 §, 6 § 22 och 23 punkten, 8, 11, 13, 14, 15, 21 och 22 §, 23 § 2 mom., 27 § 2
mom., 28 § 2 mom., 30 och 31 §, 32 § 1 mom., 33 §, 39 § 2 mom., 42, 43, 49 och 53 §, 70 § 1
mom., 71 § 1 mom. 1 punkten, samt 83 §,

av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1137/2008, 1495/2009 och 643/2010, 6
och 42 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1137/2008, 8 § sådan den lyder delvis ändrad i
lagarna 989/2007 och 1137/2008, 11 § sådan den lyder i lag 989/2007, 14 §, 27 § 2 mom. och
28 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1137/2008, 15, 30, 31 och 33 sådana de lyder i lag
1495/2009, 43 och 49 § sådana de lyder delvis ändrade i sistnämnda lag, 21 och 70 § sådana
de lyder delvis ändrade i lag 989/2007, 32 § 1 mom. sådant det lyder i lag 411/2009, 39 § 2
mom. sådant det lyder i lag 643/2010 och 83 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag
och i lag 1495/2009 samt

fogas till 4 § ett nytt 2 mom. samt till lagen nya 6 a § och 15 a §, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomföran-
det av följande rättsakter om livsmedel och
livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska
gemenskapen och rättsakter som utfärdats
med stöd av dessa, till den del det inte med
stöd av någon annan lag föreskrivs om ge-
nomförandet av dessa rättsakter:

1) Europaparlamentets och rådets förordning
(EG) nr 178/2002 om allmänna principer och
krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande
av Europeiska myndigheten för livsmedelssä-
kerhet och om förfaranden i frågor som gäller
livsmedelssäkerhet, nedan allmänna livsme-
delsförordningen,

2) Europaparlamentets och rådets förord-
ning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll
för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden
av foder- och livsmedelslagstiftningen samt
bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd,

Föreslagen lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomföran-
det av följande rättsakter om livsmedel och
livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeis-
ka unionen och rättsakter som utfärdats med
stöd av dessa, till den del inte något annat fö-
reskrivs om genomförandet av dessa rättsak-
ter någon annanstans i lag:

1) Europaparlamentets och rådets förord-
ning (EG) nr 178/2002 om allmänna princi-
per och krav för livsmedelslagstiftning, om
inrättande av Europeiska myndigheten för
livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frå-
gor som gäller livsmedelssäkerhet, nedan
allmänna livsmedelsförordningen,

2) Europaparlamentets och rådets förord-
ning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll
för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden
av foder- och livsmedelslagstiftningen samt
bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd,

Gällande lydelse

Föreslagna lydelse

nedan kontrollförordningen,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, nedan *allmänna förordningen om livsmedelshygien*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, nedan *hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, nedan *kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder, nedan *GMO-förordningen*,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser,

9) rådets förordning (EEG) nr 315/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för främmande ämnen i livsmedel,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG,

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

12) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel

nedan *kontrollförordningen*,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien, nedan *allmänna förordningen om livsmedelshygien*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, nedan *hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, nedan *kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder, nedan *GMO-förordningen*,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser, nedan *förordningen om nya livsmedel*,

9) rådets förordning (EEG) nr 315/93 om fastställande av gemenskapsförfaranden för främmande ämnen i livsmedel,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG,

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

12) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för

och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

14) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, nedan påståendeförordningen,

15) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel, nedan *berikningsförordningen*.

bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

14) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, nedan *påståendeförordningen*,

15) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel, nedan **berikningsförordningen***,

16) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 om livsmedelstillsetser, nedan **tillsatsförordningen***,

17) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1334/2008 om aromer och vissa livsmedelsingredienser med aromgivande egenskaper för användning i och på livsmedel och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, förordningarna (EG) nr 2232/96 och (EG) nr 110/2008 samt direktiv 2000/13/EG, nedan **aromförordningen***,

18) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1332/2008 om livsmedelsenzymer och om ändring av rådets direktiv 83/417/EEG, rådets förordning (EG) nr 1493/1999, direktiv 2000/13/EG, rådets direktiv 2001/112/EG samt förordning (EG) nr 258/97, nedan **enzymförordningen***,

19) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1331/2008 av den 16 december 2008 om fastställande av ett enhetligt förfarande för godkännande av livsmedelstillsetser, livsmedelsenzymer och livsmedelsaromer, nedan **förordningen om godkännandeförfarande***.

När det i denna lag hänvisas till en rättsakt utfärdad av Europeiska gemenskapen avses ifrågavarande rättsakt jämte ändringar.

Till den del Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, nedan *biproduktförordningen*, gäller de livsmedelslokaler som avses i denna lag eller den verksamhet som där bedrivs är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och kommunala tillsynsmyndigheter behöriga tillsynsmyndigheter på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mel-

När det i denna lag hänvisas till en rättsakt utfärdad av Europeiska unionen avses ifrågavarande rättsakt jämte ändringar.

Till den del *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)*, nedan *biproduktförordningen*, gäller de livsmedelslokaler som avses i denna lag eller den verksamhet som där bedrivs är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvalt-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lan dessa.

Behöriga myndigheter för att övervaka att kommissionens förordning (EG) nr 2065/2001 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 104/2000 beträffande konsumentinformation inom sektorn för fiskeri- och vattenbruksprodukter iakttas är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater i den omfattning avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter.

ningsverken och kommunala tillsynsmyndigheter behöriga tillsynsmyndigheter på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Behöriga myndigheter för att övervaka att kommissionens förordning (EG) nr 2065/2001 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 104/2000 beträffande konsumentinformation inom sektorn för fiskeri- och vattenbruksprodukter iakttas är Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn på det sätt som i denna lag föreskrivs om behörighetsfördelningen mellan dessa.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess medlemsstater*.

4 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

4 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

3 kap. tillämpas inte på verksamhet som avses i 13 § 5 mom. eller i 22 § 4 mom.

6 §

Definitioner

22) *renslakteri* slakteri där renar slaktas, dock inte ett litet slakteri eller ett slakteri där renar slaktas endast tillfälligt,

23) *slakteri* annat slakteri än ett sådant som avses i 21 och 22 punkten,

6 §

Definitioner

22) *renslakteri* slakteri där renar slaktas, dock inte ett slakteri som avses i 23 punkten, där renar slaktas endast tillfälligt. *I ett renslakteri kan förutom renar även små mängder djur som tillhör andra djurarter slaktas,*

23) *slakteri* annat slakteri än ett sådant som avses i 22 punkten,

6 a §

Beaktande av risker

När förpliktelser som föreskrivits i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med

stöd av den verkställs och övervakas ska karaktären och omfattningen av livsmedelsföretagarens verksamhet samt andra omständigheter i anslutning till livsmedlet som inverkar på livsmedelssäkerheten och konsumentskyddet beaktas, om inte något annat föreskrivs i lagen eller med stöd av den.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

Vitaminer, mineralämnen och andra motsvarande ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan får tillsättas i livsmedel endast om detta inte orsakar fara för människors hälsa.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen enligt 3 § 1 mom. 15 punkten ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs för tillämpning av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

På utsläppandet på marknaden av livsmedel som omfattas av förordningen om nya livsmedel, som avses i 3 § 1 mom. 8 punkten, tillämpas det förfarande som anges i förordningen om nya livsmedel. Vid jord- och skogsbruksministeriet finns en nämnd för nya livsmedel, som är behörigt organ för utvärdering av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordningen om nya livsmedel. Nämnden för nya livsmedel har till uppgift att genomföra de första utvärderingar i anslutning till utsläppandet av nya livsmedel på marknaden som avses i artikel 6 i förordningen om nya livsmedel samt att utvärdera de första utvärderingar som gjorts i andra medlemsstater inom Europeiska unionen. Medlemmarna och suppleanterna i samt ordföranden och vice ordföranden för nämnden för nya livsmedel förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruks-

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

Vitaminer, mineralämnen och andra motsvarande ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan får tillsättas i livsmedel endast om detta inte orsakar fara för människors hälsa. En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs för tillämpning av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. En anmälan ska göras även när preparatets sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Vid jord- och skogsbruksministeriet finns en nämnd för nya livsmedel, som är behörigt organ för utvärdering av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordningen om nya livsmedel. Nämnden för nya livsmedel har till uppgift att genomföra de första utvärderingar i anslutning till utsläppandet av nya livsmedel på marknaden som avses i artikel 6 i förordningen om nya livsmedel samt att utvärdera de första utvärderingar som gjorts i andra medlemsstater inom Europeiska unionen. Medlemmarna och suppleanterna i samt ordföranden och vice ordföranden för nämnden för nya livsmedel förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas be-

Gällande lydelse

ministeriet utfärdas bestämmelser om behörighetskraven och mandattiden för medlemmarna i nämnden, hur nämndens uppgifter ska ordnas, den nationella kontaktmyndigheten och om andra nationella arrangemang som förordningen om nya livsmedel förutsätter.

På utsläppandet på marknaden av livsmedel som omfattas av GMO-förordningen, som avses i 3 § 1 mom. 6 punkten, tillämpas det förfarande som anges i GMO-förordningen. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter.

11 §

Krav i fråga om hantering, förvaring och transport av livsmedel

Livsmedel ska hanteras, förvaras och transporteras så att livsmedlens goda hygieniska kvalitet inte äventyras. *Det kött som hanteras och förvaras i en godkänd livsmedelslokal ska ha kontrollerats på det sätt som föreskrivs i 43 §, med undantag av sådant kött som avses i 13 § 2 mom. 8 punkten eller kött som hanteras vid privata tillställningar som jägare anordnar.*

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) hanteringen och transporten av livsmedel,
- 2) temperaturen i hanterings-, förvarings-, transport-, försäljnings- och serveringslokaler,
- 3) det nationella genomförandet av överenskommelsen om internationell transport av lättfördärliga livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (FördrS 48/1981; nedan ATP-avtalet).

13 §

Godkännande av livsmedelslokal

En livsmedelslokal skall ha godkänts av den behöriga tillsynsmyndigheten innan verk-

Föreslagen lydelse

stämmelser om behörighetskraven och mandattiden för medlemmarna i nämnden, hur nämndens uppgifter ska ordnas, den nationella kontaktmyndigheten och om andra nationella arrangemang som förordningen om nya livsmedel förutsätter.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter.

11 §

Krav i fråga om hantering, förvaring och transport av livsmedel

Livsmedel ska hanteras, förvaras och transporteras så att livsmedlens goda hygieniska kvalitet inte äventyras.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) hanteringen och transporten av livsmedel,
- 2) temperaturen i hanterings-, förvarings-, transport-, försäljnings- och serveringslokaler för livsmedel samt livsmedlens temperatur,
- 3) det nationella genomförandet av överenskommelsen om internationell transport av lättfördärliga livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (FördrS 48/1981), nedan ATP-avtalet.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

En livsmedelsföretagare ska göra en skrift-

samhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten sker (godkänd livsmedelslokal). Ett villkor för att livsmedelslokalen skall godkännas är att den uppfyller kraven i 10 §.

En livsmedelslokal behöver inte vara godkänd om syftet med den verksamhet som bedrivs där endast består i

- 1) tillfällig livsmedelsförsäljning,
- 2) försäljning eller annan överlåtelse av livsmedel, om verksamheten är småskalig jämfört med annan näringsverksamhet som företagaren bedriver i samma lokal,
- 3) tillverkning och försäljning eller annan överlåtelse av livsmedel som enskilda bedriver, om verksamheten är småskalig och inte förutsätter en särskild försäljnings- eller serveringslokal och inte heller har samband med idkande av näring,
- 4) försäljning, servering eller annan överlåtelse av primärprodukter framställda på primärproduktionsstället och livsmedel som framställts av dessa produkter, förutsatt att detta sker direkt till konsumenten, att verksamheten är småskalig och att det är fråga om livsmedel av icke-animaliskt ursprung,
- 5) försäljning eller annan överlåtelse av fjäderfä eller uppfödda kaniner som sker direkt från primärproduktionsstället till konsumenten, förutsatt att mängden kött som säljs eller överläts motsvarar högst 1000 fåglar eller kaniner per år,
- 6) försäljning eller annan överlåtelse av renkött på ett renskötselområde när detta sker direkt från primärproduktionsstället eller slaktplatsen till konsumenten,
- 7) tillverkning, försäljning eller annan överlåtelse av torkat renkött på ett renskötselområde när detta sker direkt från primärproduktionsstället till konsumenten,
- 8) leverans av köttet från jaktbara vilda harar, kaniner eller fåglar för detaljförsäljning,
- 9) leverans av kött från frilevande vilt direkt från jägaren till konsumenten för konsumentens egen användning,
- 10) försäljning av frilevande vilt som ordnas av polisen eller av en jaktvårdsförening på uppdrag av polisen,
- 11) försäljning eller överlåtelse av mjölkkråvara direkt från primärproduktionsstället till konsumenten samt leverans av råmjölk till detaljförsäljning, där den som sådan säljs eller överläts direkt till konsumenten, förutsatt

lig anmälan om en livsmedelslokal till den tillsynsmyndighet som anges i 14 § senast fyra veckor innan verksamhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs (anmäld livsmedelslokal).

En livsmedelsföretagare som bedriver verksamhet av vilken krävs godkännande av livsmedelslokal enligt artikel 4.2 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung ska med avvikelse från 1 mom. ansöka om godkännande av livsmedelslokal som anläggning hos den tillsynsmyndighet som anges i 15 § innan verksamhet inleds och betydande ändringar i verksamheten görs.

För en livsmedelslokal som avses i 2 mom. och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som han själv producerat behöver man dock inte ansöka om godkännande som anläggning. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten kan också anses verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e samt verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Angående en sådan livsmedelslokal ska anmälan enligt 1 mom. göras.

Tillsynsmyndigheten ska underrättas om avbrytande och nedläggning av verksamheten samt byte av företagare i en sådan livsmedelslokal som avses i 1-3 mom. senast 14 dygn före den planerade åtgärden.

Ett villkor för att livsmedelslokalen ska godkännas eller, om godkännande inte behövs, för att verksamhet ska få inledas är att livsmedelslokalen uppfyller de krav som föreskrivs i 10 § och med stöd av den. Verksamhet i en anläggning får inte inledas eller väsentliga ändringar företas i verksamheten utan myndighetens godkännande.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras när de risker som hänför sig till verksamheten är låga med tanke på livsmedelssäkerheten samt

- 1) verksamheten i livsmedelsbranschen äger rum i samma lokal som annan näringsverksamhet som företagaren bedriver,
- 2) företagaren är en enskild person, eller
- 3) verksamheten inte kan betraktas som id-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

att mängden mjölkkråvara som säljs eller överläts understiger 2 500 liter per år,

12) sådan tillverkning av mjölkbaserade produkter av egen mjölk som sker på primärproduktionsstället samt försäljning eller annan överlåtelse av dessa produkter direkt till konsumenten på primärproduktionsstället, förutsatt att mängden mjölkkråvara som används i produkttillverkningen understiger 2 500 liter per år,

13) leverans av fiskeriprodukter och råa bearbetade och beredda produkter av dem direkt från fiskaren eller fiskodlaren till konsumenten eller till lokal detaljförsäljning, dock inte till partihandeln, förutsatt att mängden produkter som levereras på detta sätt understiger 5 000 kilogram per år,

14) anskaffning av kött från ren, fjäderfä, kanin, hägnade fåglar eller frilevande vilt för överlevnadsutbildning som ges inom ramen för de räddningsövningar som försvarsmakten ordnar,

15) försäljning eller överlåtelse av fågelägg eller honung direkt till konsumenten på primärproduktionsstället,

16) försäljning eller överlåtelse av hönsägg direkt från primärproduktionsstället till detaljförsäljning på ett sådant undantagsområde som avses i rådets förordning (EG) nr 818/1996 om ändring av förordning (EEG) nr 1907/90 om vissa handelsnormer för ägg,

17) hantering av ett livsmedel som ägs av en konsument, förutsatt att livsmedlet återbördas till konsumentens privathushåll för användning, eller

18) slakt av frilevande vilt på ett sådant av en tjänsteveterinär godkänt ställe som avses i 43 § 3 mom.

Innan verksamhet inleds skall livsmedelsföretagaren i god tid underrätta den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn om sådan verksamhet som avses i 2 mom.

14 §

Ansökningsförfarande för godkännande av livsmedelslokal

Innan verksamhet inleds eller betydande ändringar i verksamheten görs ska livsmedelsföretagaren hos den myndighet som avses

kande av näring.

Närmare bestämmelser om inlämnande av anmälan och ansökan om godkännande samt om verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Handläggning av anmälningar om livsmedelslokaler

Anmälningar om livsmedelslokaler handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där livsmedelslokalen är belägen. Anmäl-

i 15 § ansöka om att livsmedelslokalen ska godkännas. I samband med ansökan ska en skriftlig plan för egenkontroll läggas fram för tillsynsmyndigheten.

Bestämmelser om förfarandet i samband med godkännandet finns också i artikel 31 i kontrollförordningen, artikel 6 i allmänna förordningen om livsmedelshygien, artikel 4 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och artikel 3 i kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om godkännande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

ningar om mobila livsmedelslokaler samt om sådana livsmedelslokaler där syftet med verksamheten enbart är att transportera eller förvara livsmedel i ett eller flera transportfordon eller en eller flera containrar handläggs av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds eller där anmälan tidigare gjorts om livsmedelslokalens verksamhet.

Anmälan om en livsmedelslokal som används enbart för försäljning, förmedling eller annan hantering av livsmedel utan att livsmedlen finns i lokalen i fråga kan handläggas av tillsynsmyndigheten i företagarens hemkommun, om det är oklart i vilken kommun lokalen är belägen eller om det finns andra särskilda skäl.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handlägger anmälningar om tillverknings- och lagringsplatser som avses i 5 och 35 § i alkohollagen (1143/1994). Regionförvaltningsverket handlägger anmälningar om alkoholbutiker som avses i 13 § och 14 § 2 mom. i alkohollagen.

Den myndighet som handlägger en anmälan om en livsmedelslokal ger livsmedelsföretagaren ett intyg över att anmälan handlagts. Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om anmälda livsmedelslokaler till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om handläggningen av anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 a §

(14 a § upphävs)

Anmälan om verksamheten i en livsmedelslokal

Den tillsynsmyndighet som har godkänt en livsmedelslokal ska underrättas om att verksamheten i lokalen avbryts eller upphör och om att det sker byte av livsmedelsföretagare senast fjorton dagar innan den planerade åtgärden vidtas.

Livsmedelsföretagaren ska i god tid meddela om försäljning och annan hantering av livsmedel i en mobil livsmedelslokal som godkänts eller om vilken underrättelse lämnats enligt 13 § till tillsynsmyndigheterna i de

kommuner där verksamheten bedrivs, så att myndigheten har informationen senast fyra vardagar innan verksamheten inleds. En anmälan om en mobil livsmedelslokal som hanterar animaliska livsmedel före detaljhandeln ska dock lämnas till tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs så att myndigheten har informationen senast fjorton dygn innan verksamheten inleds.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälningarna och på vilket sätt de ska göras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Myndigheter som godkänner livsmedelslokaler samt beslut om godkännande

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner slakterier och livsmedelslokaler för hantering av kött och fisk som finns i anslutning till dessa. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården godkänner de tillverknings- och lagringsplatser som avses i 5 och 35 § i alkohollagen (1143/1994). Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier samt de alkoholbutiker som avses i 13 § och 14 § 2 mom. i alkohollagen. Livsmedelslokaler där syftet med verksamheten enbart är att transportera eller förvara livsmedel i transportfordon eller containrar godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där transportfordon eller containrar först tas i bruk, utom när det är fråga om en betydande ändring i verksamheten enligt 13 § 1 mom. i denna lag i en livsmedelslokal som godkänts i en annan kommun. Myndigheten för livsmedelstillsyn i den kommun där livsmedelslokalen är belägen godkänner övriga livsmedelslokaler. Om det är oklart vilken kommun livsmedelslokalen är belägen i eller om det finns andra särskilda skäl kan tillsynsmyndigheten i livsmedelsförretagarens hemkommun godkänna livsmedelslokaler som används enbart för försäljning, förmedling eller annan hantering av livsmedel utan att livsmedlen finns i lokalen i fråga.

Tillsynsmyndigheten fattar beslut om godkännande av en livsmedelslokal. Tillsynsmyndigheten kan i beslutet om godkännande

15 §

Godkännande av livsmedelslokaler som anläggningar

Anläggningar som avses i 13 § 2 mom. godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där anläggningen är belägen. En mobil anläggning godkänns av tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten inleds.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner ändå slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar. Regionförvaltningsverket godkänner renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem, inklusive mobila anläggningar.

Tillsynsmyndigheten fattar beslut om godkännande av en livsmedelslokal som anläggning. Tillsynsmyndigheten kan i beslutet ställa villkor för att förebygga hälsofaror. Tillsynsmyndigheten ska avgöra ärendet inom 60 dagar efter det att ärendet anhängiggjordes, om inte ärendets omfattning, brister i ansökan eller andra särskilda skäl förutsätter en längre handläggning.

Tillsynsmyndigheten ska meddela uppgifterna om de livsmedelslokaler som myndigheten har godkänt som anläggningar till Livsmedelssäkerhetsverket på det sätt som det bestämmer.

Närmare bestämmelser om fattandet av beslut om godkännande utfärdas genom förordning av statsrådet.

ställa villkor som behövs för att förebygga hälsofaror. Tillsynsmyndigheten ska avgöra ärendet inom 60 dygn efter det att ärendet blev anhängigt, om inte ärendets omfattning, bristfälligheter i ansökan eller någon annan särskild orsak förutsätter en längre behandling av ärendet.

Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn ska underrätta regionförvaltningsverket och Livsmedelssäkerhetsverket om de livsmedelslokaler som myndigheten har godkänt. Regionförvaltningsverket ska underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om de livsmedelslokaler som det har godkänt samt underrätta Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om de alkoholbutiker regionförvaltningsverket godkänt som livsmedelslokaler. Tillsynsmyndigheten ska meddela de uppgifter som avses ovan på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om det övriga innehållet i beslutet om godkännande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 a §

Underrättelse om mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare som ska underrätta tillsynsmyndigheterna i de kommuner där verksamheten bedrivs om försäljning och annan hantering av livsmedel i en anmäld eller godkänd mobil livsmedelslokal.

Livsmedelsföretagaren ska ändå underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om slakt och hantering av livsmedel i ett mobilt slakteri och i en mobil inrättning för vilthantering samt i en anläggning i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket ska på motsvarande sätt underrättas om verksamhet i ett mobilt renslakteri och i en anläggning i anslutning till det.

Myndigheten ska ha fått informationen senast fyra vardagar innan anmäld verksamhet inleds och senast två veckor innan godkänd verksamhet inleds.

21 §

Godkännande av planen för egenkontroll

Den tillsynsmyndighet som godkänner livsmedelslokalen godkänner också planen för egenkontroll. I fråga om livsmedelsföretagare för vilkas del det med stöd av 13 § 2 mom. inte förutsätts att livsmedelslokalen skall godkännas krävs inte heller att planen för egenkontroll skall godkännas, med undantag av livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling.

Tillsynsmyndigheten kan bestämma att planen för egenkontroll skall kompletteras, förbättras eller ändras om planen inte förmår förebygga, minska eller eliminera hälsofaror, eller för att få planen att motsvara livsmedelsbestämmelserna eller för att i övrigt säkerställa att egenkontrollen fungerar. Ett godkännande av planen för egenkontroll är inte en förutsättning för inledande av verksamhet.

I samband med godkännandet av planen för egenkontroll anger tillsynsmyndigheten vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta för att livsmedelssäkerheten ska kunna tryggas. Närmare bestämmelser om vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta för att livsmedelssäkerheten ska kunna tryggas utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Anmälan om primärproduktionsstället

Livsmedelsföretagaren skall underrätta den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn om ett primärproduktionsställe och om den verksamhet som bedrivs där. Anmälan behöver dock inte göras om den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn får ovan nämnda uppgifter från en annan myndighet. Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn skall underrätta företagaren om att myndigheten har fått uppgifterna.

Närmare bestämmelser om den anmälan som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare ska offentliggöra en handling som tillsynsmyndigheten utfärdat över inspektion eller, om lokalen ännu inte har inspekterats, ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Anmälan om primärproduktionsstället

Livsmedelsföretagaren ska underrätta den kommunala tillsynsmyndigheten om ett primärproduktionsställe och om den primärproduktion som bedrivs där. Som primärproduktion anses utöver verksamhet enligt bilaga I till allmänna förordningen om livsmedelshygien sådan överlåtelse av primärprodukter som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten från producenten direkt till konsumenten. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten har fått anmälan om primärproduktionsstället.

Anmälan om primärproduktionsstället be-

höver dock inte göras om den kommunala tillsynsmyndigheten får uppgifter om verksamhet som avses i 1 mom. från en annan myndighet. Den kommunala tillsynsmyndigheten ska underrätta företagaren om att myndigheten fått uppgifterna om primärproduktionsstället från en annan myndighet.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte göras om jakt, om överlåtelse enligt 1 mom. av frilevande vilt direkt till konsumenten och inte om primärproduktion som avser naturväxter och svamp.

Anmälan som avses i 1 mom. behöver inte heller göras om primärproduktion av växter och svamp om

- 1) företagaren är en enskild person, eller*
- 2) verksamheten inte kan betraktas som idkande av näring.*

Närmare bestämmelser om den anmälan som avses i 1 mom. och om överlåtelse som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten samt om de nationella arrangemang som förutsätts i artikel 1.2 c i allmänna förordningen om livsmedelshygien och i artikel 1.3 c i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Verksamheten vid den första ankomstplatsen

 Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall ha en plan för egenkontroll enligt 20 §. Planen för egenkontroll skall fogas till den anmälan som avses i 1 mom. Planen för egenkontroll skall åtföljas av en plan för provtagning och undersökning av de livsmedel som tas emot. I 42 § föreskrivs om godkännande av den plan för egenkontroll som livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall utarbeta. Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall informera den tillsynsmyndighet som Livsmedelsverket utsett om de livsmedel som levererats till en första ankomstplats.

23 §

Verksamheten vid den första ankomstplatsen

 Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska ha en plan för egenkontroll, vilken ska åtföljas av en plan för provtagning och undersökning av de livsmedel som tas emot. Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska informera den tillsynsmyndighet som Livsmedelssäkerhetsverket utsett om de livsmedel som levererats till en första ankomstplats.

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

Livsmedelsföretagaren ska på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara godkänd enligt denna lag har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (kompetensintyg) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket, om personen i fråga har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en eller flera livsmedelslokaler under sammanlagt minst tre månader.

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

Livsmedelsföretagaren ska på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara godkänd *eller anmäld* enligt denna lag har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (kompetensintyg) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket, om personen i fråga har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en eller flera livsmedelslokaler under sammanlagt minst tre månader.

28 §

Kompetenstestare

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar kompetenstestarnas verksamhet och kan i detta syfte av kompetenstestarna kräva att få uppgifter och handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg. Kompetenstestare är skyldiga att förvara alla handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg i minst tre år. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser som gäller verksamheten och inte trots Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid.

28 §

Kompetenstestare

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar kompetenstestarnas verksamhet och kan i detta syfte av kompetenstestarna kräva att få uppgifter och handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg. Kompetenstestare är skyldiga att förvara alla handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg i minst tre år. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser *och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning*. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare även om överträdelsen av bestämmelserna och föreskrifterna inte är väsentlig, om kompetenstestaren inte på Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid. Godkännandet kan återkallas temporärt medan saken utreds.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) leda regionförvaltningsverken vid utvärderingen av kommunernas livsmedelstillsyn,
- 2) sörja för livsmedelstillsynen i slakterier och livsmedelslokaler för hantering av kött och fisk i anslutning till slakterier,
- 3) ansvara för planering och genomförande av den nationella övervakningen av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,
- 4) på riksnivå ansvara för andra sådana uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen som kräver särskild sakkunskap,
- 5) utvärdera de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i allmänna förordningen om livsmedelshygien,
- 6) verka som den i allmänna livsmedelsförordningen avsedda nationella kontaktpunkten i systemet för snabb varning,
- 7) godkänna den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV,
- 8) sköta den riksomfattande informationen, riskkommunikationen och konsumentupplysningen.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen,
- 2) utvärdera de kommunala tillsynsplanerna och kontrollera hur de följs.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) leda regionförvaltningsverken vid utvärderingen av kommunernas livsmedelstillsyn,
- 2) sörja för livsmedelstillsynen i slakterier, *inrättningar för vilthantering och anläggningar i anslutning till dem,*
- 3) ansvara för planering och genomförande av den nationella övervakningen av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,
- 4) på riksnivå ansvara för sådana uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen som kräver särskild sakkunskap,
- 5) utvärdera de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i allmänna förordningen om livsmedelshygien,
- 6) verka som den i allmänna livsmedelsförordningen avsedda nationella kontaktpunkten i systemet för snabb varning,
- 7) godkänna den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, bilaga III avsnitt IV,
- 8) *sköta den riksomfattande informationen, riskkommunikationen och konsumentupplysningen,*
- 9) *utvärdera den köttbesiktning av renkött och övervakning i anslutning därtill som regionförvaltningsverket ordnar.*

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

- 1) utvärdera hur kommunerna ordnat livsmedelstillsynen och offentliggöra resultaten av utvärderingen,
- 2) *utvärdera de kommunala tillsynsplaner-*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

na och kontrollera hur de följs,

3) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

4) köta livsmedelstillsynen i renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

32 §

Kommunal livsmedelstillsyn

Kommunen ska inom sitt område utöva den tillsyn som avses i denna lag (*kommunal livsmedelstillsyn*), om inte något annat följer av 30, 31, 34, 42 eller 43 §. I kommunen sköts dessa uppgifter av en nämnd eller av något annat kollegialt organ som utses av kommunen (*kommunal tillsynsmyndighet*). Det som i denna lag föreskrivs om en kommun gäller också en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet.

32 §

Kommunal livsmedelstillsyn

Kommunen ska *sköta livsmedelstillsynen inom sitt område på det sätt som föreskrivs i denna lag (kommunal livsmedelstillsyn)*. I kommunen sköts dessa uppgifter av en nämnd eller av något annat kollegialt organ (*kommunal tillsynsmyndighet*). Det som i denna lag föreskrivs om en kommun gäller också en samkommun och ett samarbetsområde enligt lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet.

33 §

Den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

2) ge råd till livsmedelsföretagare och konsumenter samt meddela information i frågor som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag,

3) mot ersättning bistå de statliga myndigheterna i verkställandet av det nationella programmet för övervakning av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung.

33 §

Den kommunala livsmedelstillsynens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till regionförvaltningsverken och Livsmedelssäkerhetsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

2) ge råd till livsmedelsföretagare och konsumenter samt meddela information i frågor som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag,

3) mot ersättning bistå de statliga myndigheterna i verkställandet av det nationella programmet för övervakning av främmande ämnen i livsmedel av animaliskt ursprung,

4) offentliggöra resultaten av sin livsmedelstillsyn på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

39 §

Undersökning av prov

De prov som enligt livsmedelsbestämmelserna förutsätts bli undersökta och de prov inom ramen för egenkontrollen som angetts i samband med att planen för egenkontroll godkändes ska undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium.

42 §

Ordnanande av tillsyn över den första ankomstplatsen

Tillsyn över den första ankomstplatsen ordnas primärt så, att Livsmedelsverket ingår ett i 2 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) avsett avtal med en kommun, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna på kommunens område. Livsmedelsverket och kommunen kan komma överens om att kommunen skall sköta uppgiften för en eller flera kommuners del. En tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn beslutar om godkännande av planer för egenkontroll för livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling samt om de administrativa tvångsmedel som avses i 55-60 § i denna lag och som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen. Livsmedelsverket beslutar om övriga administrativa tvångsmedel enligt denna lag vilka hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen.

Om kommunen inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 1 mom. kan Livsmedelsverket avtala om tillsynen med en annan myndighet, skaffa tjänster för skötseln av uppgifterna av en lämplig utomstående sakkunnig eller själv sköta tillsynen. Om man har avtalat om tillsynen med en annan myndighet skall en tjänsteinnehavare som denna myndighet utsett godkänna planer för egenkontroll för

39 §

Undersökning av prov

De prov inom ramen för egenkontrollen som enligt livsmedelsbestämmelserna förutsätts bli undersökta ska undersökas i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, i ett godkänt laboratorium för undersökning av myndighetsprov eller i ett nationellt referenslaboratorium.

42 §

Ordnanande av tillsyn över den första ankomstplatsen

Tillsyn över den första ankomstplatsen ordnas primärt så, att Livsmedelssäkerhetsverket ingår ett i 2 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) avsett avtal med en kommun, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna på kommunens område. Livsmedelssäkerhetsverket och kommunen kan komma överens om att kommunen ska sköta uppgiften för en eller flera kommuners del. En tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten beslutar om de administrativa tvångsmedel som avses i 55—60 § i denna lag och som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen. Livsmedelssäkerhetsverket beslutar om övriga administrativa tvångsmedel enligt denna lag vilka hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen.

Om kommunen inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket avtala om tillsynen med en annan myndighet, skaffa tjänster för skötseln av uppgifterna av en lämplig utomstående sakkunnig eller själv sköta tillsynen. Om man har avtalat om tillsynen med en annan myndighet ska en tjänsteinnehavare som denna myndighet utsett fatta beslut om administrativa tvångsmedel. Om man har avtalat om tillsyn med en utomstående sakkunnig beslutar

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, samt fatta beslut om administrativa tvångsmedel. Om man har avtalat om tillsyn med en utomstående sakkunnig godkänner Livsmedelsverket ifrågavarande livsmedelsföretagares planer för egenkontroll och beslutar om administrativa tvångsmedel.

Livsmedelsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller de slakterier som verket övervakar samt de livsmedelslokaler som finns i samband med dessa.

De beslut enligt 1 mom. om verksamheten vid den första ankomstplatsen som avges av en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn ska delges parterna som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

Närmare bestämmelser om ordnandet av tillsyn över första ankomstplatser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

tar Livsmedelssäkerhetsverket om administrativa tvångsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

De beslut enligt 1 mom. om verksamheten vid den första ankomstplatsen som avges av en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn ska delges parterna som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen (434/2003).

Närmare bestämmelser om ordnandet av tillsyn över första ankomstplatser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 §

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i artikel 5 i kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Den kommunala tillsynsmyndigheten utför köttbesiktningar i små slakterier och i inrättningar för vilthantering samt övervakar dessa. En veterinär som är anställd av regionförvaltningsverket besiktar köttet vid renslakterier och övervakar renslakterierna. Livsmedelssäkerhetsverket utför köttbesiktningar vid andra slakterier samt övervakar dessa slakterier och de livsmedelslokaler för hantering av kött som finns i anslutning till dem. Vid köttbesiktningen och övervakningen kan kommunalt eller statligt anställda besiktningssassistenter som utbildats för ändamålet anlitas som hjälp. Vid fjäderfäslakterier och små fjäderfäslakterier kan också den personal som är anställd av livsmedelsföretagaren anlitas som hjälp i köttbesiktningen och övervakningen.

Frilevande vilt avsett för inhemsk konsum-

43 §

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i artikel 5 i kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung.

Livsmedelssäkerhetsverket utför köttbesiktning i slakterier och inrättningar för vilthantering. Regionförvaltningsverket utför köttbesiktning i renslakterier.

Vid köttbesiktningen och övervakningen kan statligt anställda besiktningssassistenter som utbildats för ändamålet anlitas som hjälp. I fjäderfäslakterier och slakterier för hardjur kan också den personal som är anställd av livsmedelsföretagaren anlitas som hjälp vid köttbesiktningen och övervakningen.

tion kan med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen slaktas och dess kött besiktas av tjänsteveterinären i kommunen också på ett annat ställe än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett litet slakteri, förutsatt att slakten kan ske hygieniskt.

I ett litet slakteri för slakt av nötkreatur, hovdjur, svin, får och getter får slaktas högst 20 djurenheter per vecka och 1 000 djurenheter per år, varvid nötkreatur och hovdjur motsvarar 1,0 enhet och svin 0,2 enheter samt får och getter 0,1 enheter. I ett litet fjäderfäslakteri får per år slaktas högst 150 000 fåglar som fjäderfä. I fråga om det högsta antalet djur som får slaktas i ett litet slakteri för hägnat vilt och uppfödda kaniner tillämpas det högsta antal som fastställts för slakt av djur av motsvarande vikt eller närbesläktade djur i ett litet slakteri för andra djur.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

49 §

Inspektionsrätt

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utföra sådana inspektioner som tillsynen förutsätter, ta del av handlingar och få tillträde till de ställen där verksamhet som avses i denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för tillsynen över efterlevnaden av denna lag förvaras. Tillsynsmyndigheten och utomstående sakkunniga har rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de utrymmen som används i verksamheten.

I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner göras endast om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utföra sådana inspektioner som tillsynen förutsätter, ta del av handlingar och få tillträde till de ställen där verksamhet som avses i denna lag bedrivs eller där uppgifter som är av betydelse för tillsynen över efterlevnaden av denna lag förvaras. Tillsynsmyndigheten och utomstående sakkunniga har rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de utrymmen som används i verksamheten.

Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 45 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner göras endast om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller bryter mot livsmedelsbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. En sådan inspektion skall vara nödvändig för att ett brott skall kunna utredas eller en allvarlig hälsofara förhindras. Inspektioner får utföras endast av en tillsynsmyndighet.

Om tillsynsmyndigheten i samband med övervakningen eller inspektionen konstaterar att ett livsmedel av animaliskt ursprung innehåller främmande ämnen i en mängd som strider mot bestämmelserna, har regionförvaltningsverket och en av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnad veterinär rätt att inspektera det primärproduktionsställe från vilket livsmedlet härrör och rätt att utan ersättning ta alla prov som behövs för undersökning. Regionförvaltningsverket och den av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnade veterinären har då den rätt att få information, ta prov och utföra inspektion som det föreskrivs om i denna lag. Endast regionförvaltningsverket har rätt att utföra inspektion i utrymmen som omfattas av hemfriden.

Vad som i denna lag föreskrivs om tillsynsmyndigheters rätt att få tillträde till platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs, och om deras rätt att få information gäller också de inspektörer som avses i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

eller bryter mot livsmedelsbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. En sådan inspektion ska vara nödvändig för att ett brott ska kunna utredas eller en allvarlig hälsofara förhindras. Inspektioner får utföras endast av en tillsynsmyndighet.

Om tillsynsmyndigheten i samband med övervakningen eller inspektionen konstaterar att ett livsmedel av animaliskt ursprung innehåller främmande ämnen i en mängd som strider mot bestämmelserna, har regionförvaltningsverket och en av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnad veterinär rätt att inspektera det primärproduktionsställe från vilket livsmedlet härrör och rätt att utan ersättning ta alla prov som behövs för undersökning. Regionförvaltningsverket och den av Livsmedelssäkerhetsverket eller regionförvaltningsverket förordnade veterinären har då den rätt att få information, ta prov och utföra inspektion som det föreskrivs om i denna lag. Endast regionförvaltningsverket har rätt att utföra inspektion i utrymmen som omfattas av hemfriden.

Vad som i denna lag föreskrivs om tillsynsmyndigheters rätt att få tillträde till platser där verksamhet enligt denna lag bedrivs, och om deras rätt att få information gäller också de inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i något annat internationellt avtal som är bindande för Finland, om den internationella förpliktelse som binder Finland förutsätter detta.

53 §

53 §

*Tillsynsmyndigheters instruktionsskyldighet**Tillsynsmyndigheters instruktionsskyldighet*

En tillsynsmyndighet skall vid behov ge livsmedelsföretagare nödvändiga anvisningar och uppmaningar så att livsmedelsbestämmelserna följs.

En tillsynsmyndighet ska vid behov ge livsmedelsföretagare nödvändiga anvisningar och uppmaningar så att livsmedelsbestämmelserna följs *och egenkontrollens funktionsduglighet säkerställs.*

70 §

70 §

*Avgifter för statliga myndigheters prestationer**Avgifter för statliga myndigheters prestationer*

För de prestationer som statliga myndighe-

För de prestationer som statliga myndighe-

ter utför enligt denna lag skall tas ut en avgift, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). När avgiftens storlek bestäms iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten.

ter utför enligt denna lag ska tas ut en avgift, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). När avgiftens storlek bestäms iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten. *I slakterier som slaktar små mängder djur och i inrättningar för vilthantering kan avgifterna för köttbesiktning och övervakning dock ned sättas högst till den nivå som fastställs enligt artikeln 27.3 i kontrollförordningen på det sätt som bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.*

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Enligt en taxa som kommunen har godkänt skall kommunen av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för

1) godkännande av livsmedelslokaler och deras planer för egenkontroll,

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Enligt en taxa som kommunen har godkänt skall kommunen av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för

1) *godkännande av anläggning och handläggning av anmälan om en annan livsmedelslokal än en sådan som avses i 13 § 3 mom.,*

83 §

Register

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över alla livsmedelslokaler, verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel, första ankomstplatser, livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling samt godkända laboratorier. Livsmedelssäkerhetsverket ger ett godkännandenummer till de livsmedelslokaler som hanterar livsmedel av animaliskt ursprung innan dessa går till detaljhandeln. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för register över alkoholbutiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker. Regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register

83 §

Register

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över alla livsmedelslokaler, verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel, första ankomstplatser, livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, godkända laboratorier och utbildade personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i kapitel I i avsnitt IV i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Livsmedelssäkerhetsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för register över alkoholbu-

Gällande lydelse

över de livsmedelslokaler som de övervakar. Den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de verksamhetsställen under myndighetens tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställena i den omfattning de uppgifter som anges i denna lag förutsätter detta. Jord- och skogsbruksministeriet för i enlighet med lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar.

Livsmedelssäkerhetsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

Föreslagen lydelse

tiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar. Den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de verksamhetsställen under myndighetens tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställena i den omfattning de uppgifter som anges i denna lag förutsätter detta. *Register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar förs i enlighet med lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik av jord- och skogsbruksministeriet samt i enlighet med lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) av jord- och skogsbruksministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna.*

Livsmedelssäkerhetsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

En livsmedelslokal som godkänts före denna lags ikraftträdande och av vilken godkännande inte förutsätts med stöd av 13 § i denna lag, anses utan särskilt godkännande som en anmäld livsmedelslokal med stöd av 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag. Om handläggningen av ansökan om godkännande av en sådan livsmedelslokal pågår hos den behöri-

ga tillsynsmyndigheten när denna lag träder i kraft, betraktas ansökan som en sådan anmälan som avses i 13 § 1 eller 3 mom. i denna lag.

En person som arbetar i en livsmedelslokal som avses i 13 § 3 mom. och som vid denna lags ikraftträdande inte har behövt ha kompetensintyg enligt 27 §, ska skaffa sig kompetensintyg inom tre år efter lagens ikraftträdande.

Kött av fritt levande vilt som är avsett för inhemsk konsumtion kan med tillstånd av en tjänsteveterinär i kommunen besiktas av tjänsteveterinären i kommunen även någon annanstans än i en inrättning för vilthantering, i ett slakteri eller i ett renslakteri under två år efter lagens ikraftträdande, om tillståndet har beviljats före lagens ikraftträdande.

2.

Lag**om ändring av 15 och 23 § i veterinärvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen (765/2009) 15 § och 23 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 §

Ordnandet av tillsynsuppgifter

Kommunen ska sköta tillsynen över hygien vid primärproduktion av livsmedel av animaliskt ursprung och annan tillsyn över livsmedelssäkerheten så som föreskrivs i livsmedelslagen eller med stöd av den.

Kommunen ska se till att förutsättningarna för skötseln av de uppgifter som kommunalveterinären har enligt de andra lagar som nämns i 2 § 2 mom. eller som åläggs kommunalveterinären med stöd av dessa lagar är sådana som avses i den regionala planen och det riksomfattande programmet.

23 §

Ersättning för tillsynsuppgifter

För utförandet av tillsynsuppgifter som avses i 15 § 2 mom. får kommunen ersättning av statsmedel. Ersättningen beräknas utifrån de direkta kostnader som tillsynen har förorsakat kommunen. Ersättningen får inte överskrida beloppet av de faktiska kostnaderna. Ersättning betalas inte för inspektioner

Föreslagen lydelse

15 §

Ordnandet av tillsynsuppgifter

Kommunen ska sköta tillsynen över hygien vid primärproduktion av livsmedel av animaliskt ursprung och annan tillsyn över livsmedelssäkerheten så som föreskrivs i livsmedelslagen eller med stöd av den.

Kommunen kan sköta sådan köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill som i livsmedelslagen eller med stöd av den ålagts staten, om kommunen har ingått ett avtal om detta med Livsmedelssäkerhetsverket.

Kommunen ska se till att förutsättningarna för skötseln av de uppgifter som kommunalveterinären har enligt de andra lagar som nämns i 2 § 2 mom. eller som åläggs kommunalveterinären med stöd av dessa lagar är sådana som avses i den regionala planen och det riksomfattande programmet.

23 §

Ersättning för tillsynsuppgifter

För utförandet av tillsynsuppgifter som avses i 15 § 2 och 3 mom. får kommunen ersättning av statsmedel. Ersättningen beräknas utifrån de direkta kostnader som tillsynen har förorsakat kommunen. Ersättningen får inte överskrida beloppet av de faktiska kostnaderna. Ersättning betalas inte för inspektioner

76

Gällande lydelse

RP 293/2010 rd

Föreslagen lydelse

och åtgärder som avses i 15 § 3 mom. i lagen
om djursjukdomar.

och åtgärder som avses i 15 § 3 mom. i lagen
om djursjukdomar.

Denna lag träder i kraft den 20 .